

МҰНАЙШЫ

«Мұнайшы» журналы - «ПетроҚазақстан» компаниясының қызметкерлеріне арналған корпоративтік басылым.

Редакциялық кеңес:

Хуан Сяньсон,
«ПетроҚазақстан» Президенті

Р. Бектуров,
«ПетроҚазақстан» Вице-президенті

Е. Гребенникова, жауапты редактор

М. Джайлғанова, стратегиялық коммуникациялар жөніндегі директор, ПҚОСИ

А. Тлеубаева, стратегиялық коммуникациялар жөніндегі менеджер, ПҚОСИ

Г. Ембердиева, қоғаммен байланыс жөніндегі аға үйлестіруші, ПҚОП

А. Сұлтангереева, қоғаммен байланыс жөніндегі менеджер, ПҚҚР

Фотографтар:

А. Тайгунов, қоғаммен байланыс жөніндегі үйлестіруші, ПҚҚР

Е. Жумақын, қоғаммен байланыс жөніндегі үйлестіруші, ПҚОП

Журнал «Мұнайшы» - корпоративное издание компании «ПетроКазakhstan», предназначенное для сотрудников.

Редакционный совет:

Хуан Сяньсон,
Президент «ПетроКазakhstan»

Р. Бектуров,
Вице-президент «ПетроКазakhstan»

Е. Гребенникова,
ответственный редактор

М. Джайлғанова, директор по стратегическим коммуникациям, ПҚОСИ

А. Тлеубаева, менеджер по стратегическим коммуникациям, ПҚОСИ

Г. Ембердиева, старший координатор по связям с общественностью, ПҚОП

А. Сұлтангереева, менеджер по связям с общественностью, ПҚҚР

Фотографы:

А. Тайгунов, координатор по связям с общественностью, ПҚҚР

Е. Жумақын, координатор по связям с общественностью, ПҚОП

Munaishy is a corporate PetroKazakhstan magazine for the employees.

Editorial board:

Huang Xianxiong, President of PetroKazakhstan

R. Bekturov, Vice-President of PetroKazakhstan

E. Grebennikova, Executive Editor

M. Dzhaiganova, Director, Strategic Communications, PKOSI

A. Tleubayeva, Manager, Strategic Communications, PKOSI

G. Emberdieva, Senior Coordinator, Public Relations, PKOP

A. Sultangerееva, Manager, Public Relations, PKKR

Photographers:

A. Taigunov, Coordinator, Public Relations, PKKR

E. Zhumakyn, Coordinator, Public Relations, PKOP

МАЗМҰНЫ

3	Басшылықтың құттықтау сөзі
5	ПҚОП жаңғыртылуы - зауыттың тарихындағы жаңа тарау
9	Бүкіләлемдік мұнай кеңесі - 2018
11	Акционерлеріміздің жобалары. Ең үздік ҚЕҚОҚ практикалары.
14	Өрттен қорғау қызметіне 100 жыл!
17	Мұнай: жер қойнауынан... сіздің үйіңізге дейін
20	«ПҚОП» ЖШС - балалар теннисіне қолдау көрсетуде
23	Burabike - 2018: ізгі істер жолымен!
26	Біздің таланттарымыз
30	Оқиғалар күнтізбесі

СОДЕРЖАНИЕ

35	Поздравление руководства
37	Модернизация ПҚОП - новая глава в истории завода
40	Всемирный нефтяной совет - 2018
42	Проекты наших акционеров. Лучшие практики БОТОС.
45	100 лет пожарной охране!
48	Нефть: из недр и до... вашего дома
51	ТОО «ПҚОП» - в поддержку детского тенниса
54	Burabike-2018: по маршруту добрых дел!
56	Наши таланты
60	Календарь событий

CONTENTS

65	Management address
67	Modernisation - a new chapter in refinery history
70	World Petroleum Council - 2018
72	Projects of our shareholders. Best HSE practices.
75	100 years of fire safety!
78	Oil: from the subsoil right to... your home
80	PKOP - in support of children's tennis
82	Burabike - 2018: en-route to good deeds!
84	Our talents
87	Calendar of events

Байланыстық ақпарат:

Қазақстан Республикасы, Алматы,
050059, Фурманов көшесі, 244-а
тел.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

Контактная информация:

Республика Казахстан, Алматы,
050059, ул. Фурманова, 244-а
тел.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

Contact information:

244-a Furmanov Street, 050059,
Almaty, Republic of Kazakhstan,
tel.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

БАСШЫЛЫҚТЫҢ ҚҰТТЫҚТАУ СӨЗІ

Құрметті әріптестер мен «ПетроҚазақстан» жсхмыскерлері!

Мен үшін «ПетроҚазақстан» компаниясын басқарып отыру үлкен құрмет пен үлкен жауапкершілік, өйткені компаниямыз бай тарихымен, жетістіктерімен, корпоративтік мәдениетімен, тиімді өндірістік стандарттарымен, барлық нысандарында қауіпсіз еңбек жағдайларымен және корпоративтік әлеуметтік жауапкершіліктің жоғары деңгейімен атақты.

Мұнай өндіруден мұнай өнімдерін шығаруға дейінгі толық өндірістік циклді біріктіріп, бүгінгі күні ПетроҚазақстан бірнеше жүз мың отбасыға және әрекет ететін өңірлерге тірек болып келеді.

Біздің ұжымымыз Жаңа жылды мұнай өндіру бөлімшесінің жақсы көрсеткіштерімен қарсы алуда. Компания мұнайды тұрақты түрде өндіріп жатыр: биылғы 11 айдың ішінде «ПетроҚазақстан Инк.» өндірісі 2,787 мың тонна мұнайды құрады, солардың ішінде «Қазгермұнай» және «Торғай-Петролеум» бірлескен кәсіпорындарындағы 50%-дық үлес бойынша жылдық жоспардан 126 мың тонна артық өнім өндірілді. 10 айдың ішінде 82 жаңа ұңғыма бұрғыланды, солардың ішінде, «Қазгермұнай» ұңғымаларын есептегенде, 56 өндіруші және 26 барлау және бағалау ұңғымалары бар.

Компания 2018 жылды жақсы нәтижелермен аяқтады. Бұрын анықталған құрылымда Солтүстік Қарабұлақ №4 және №5 ұңғымаларын бұрғылау арқылы жаңа кен орны табылған деп те санауға болады. Алдағы бірнеше жыл ішінде Солтүстік Қарабұлақ кен орны қорларды толықтыру және сынақ жұмыстарын жүргізу мақсатында зерттеліп, бағаланатын болады.

Жалпы есеппен алғанда, компанияның төрт барлау алаңдары бойынша жаңа кен орындарында табылған мұнай қорларының өсімі 625 мың тоннаны құрады.

Кен орындарында инфрақұрылымды жетілдіру жұмыстары жүргізілуде. Осылайша, 2018 жылдың қараша айында Қарабұлақ кен орнында 45 орынға есептелген вахталық кентінің салтанатты ашылуы орын алды. Ендігіден әрі аталмыш кен орнының қызметкерлері қолайлырақ жағдайларда өмір сүретін болады. Тұрғын үй кешенімен қатар, Қарабұлақ кен орнында заманғы ас үй жабдықтары бар асхана, оқшауланған медициналық орталық, кір жуу орны және ауысымдық жұмысшылар бос уақытын өткізе алатын зал бар әкімшілік ғимараты пайда болды.

«ПетроҚазақстан» компаниялар тобының барлық жетістіктері – біздің айнымас әрі кәсіби қызметкерлеріміздің еңбегі, олар компанияның басты құндылығы мен байлығы! Өтіп бара жатқан жылы «ПетроҚазақстан» қызметкерлерінің қажырлы еңбегі мен жоғары өндірістік көрсеткіштері Энергетика министрлігінің, Қызылорда облысы әкімдігінің, біздің акционерлердің және «KAZENERGY» қауымдастығының медальдерімен, алғыс хаттарымен және құрмет грамоталарымен атап өтілді.

Және де, бұрынғыдай, біз көп мақсатты әлеуметтік жобаларды жүзеге асыруға өте мүдделіміз, біз олардың қаржыландыруын жалғастырамыз, әлеуметтік инфрақұрылымды дамыту жобаларына, сондай-ақ, мәдениет және өнер саласындағы жобаларға қатысамыз. «ПетроҚазақстан» көптеген жылдар бойы ірі жобаларға қолдау көрсетіп отыр, біз бұл жұмысты әрі қарай да жалғастыратын боламыз.

Жаңа 2019 жылдың қарсаңында барлық қызметкерлерді алдағы келе жатқан Жаңа жылмен құттықтауға рұқсат етіңіздер, келер жылы барлықтарыңызға зор денсаулық, табыс пен амандықты тілеймін! Жаңа жыл сіздерді және жақындарыңызды тек жақсы оқиғалармен қуантсын, армандаған тілектеріңіз орындалсын, ал біздің әлеміміз қауіпсіз болсын!

**Хуан Сяньсюн,
ПҚИ президенті және бас атқарушы директоры,
ПҚҚР президенті**

БАСШЫЛЫҚТЫҢ ҚҰТТЫҚТАУ СӨЗІ

Құрметті «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» компаниясының қызметкерлері және «ПетроҚазақстан» компаниялар тобы бойынша әріптестеріміз!

Сіздерді Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күнімен және келе жатқан Жаңа жылмен құттықтауға рұқсат етіңіздер!

«Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту мен қайта құру» жобасы біздің компаниямыз үшін осы жылдың ең маңызды оқиғасына айналды. Елбасы, ҚР Президенті Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың жаңғырту нәтижелерімен танысып, Шымкенттегі «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС-ның объектілеріне келуі ПҚОП-ты жаңғырту жобасының

Қазақстан үшін қаншалықты маңызды екенін білдіреді. Біз Қазақстан Президентінің республикадағы экологияның күтіміне деген көзқарасын қолдаймыз. Нұрсұлтан Назарбаев экологиялық тұрғыдан таза жанармай түрлерін пайдалану мен олардың халыққа қолжетімділігін қамтамасыз ету маңыздылығын атап көрсетті. Экологиялық жағдайды жақсарту - бұл «ПҚОП» ЖШС-ның жаңғырту жобасының басты мақсаттарының бірі.

Біз жобаны сәтті аяқтағанымызды мақтан тұтамыз! Бірінші кезеңнің құрылысы уақытында мыңға жуық жұмыс орын жасалып, ал екінші кезеңде бұл көрсеткіш 4 800 адамды құрады. Жобада жұмылдырылған бүкіл команда күрделі ауа райы жағдайларында жұмыс істеген. Жаз айларында Қазақстанның оңтүстігінде температура +45 градусқа дейін жетеді. Осындай жағдайларда жұмыс істеу барлық қызметкерлерден бар күштерін салуды, төзімділік пен шыдамдылықты талап етті. Барлық учаскілердегі, объектілердегі мамандар осындай ауа райы жағдайлары мен табиғаттың сын-тегеурін қабылдап, жұмыс жасады. Бұл жерде ерекше шыдамдылығы бар, өз ісіне берілген адамдар еңбек етті. Объектілердің салынуы, ірі габаритті жабдықты жасау, жинау орнына дейін жеткізу, жинау мен монтаждау жеткізуші компаниялар үшін де күрделі тапсырма болды. Алайда, қойылған тапсырмалар әрдайым орындалған болатын.

Жаңғырту жобасын іске асыру нәтижесінде ПҚОП-та орын алған прогрессивті өзгерістерді қазірден-ақ байқауға болады. Жалпы алғанда, кәсіпорынның өзіне ғана емес, өңір мен республика үшін де жаңа мүмкіндіктер ашылуда. Экологиялық тұрғыдан таза бензин мен дизельдің өндірісі басталып, жалпы алғанда, жаңғырту өңірдегі экологиялық жағдайға жағымды әсер етеді. Кәсіпорында су ресурстарын тұтыну арақатынасын азайту және экологиялық жағдайды жақсарту сияқты жұмыстарға бағытталған бірнеше экологиялық жоба орындалып, тазартылған ағын суларды зауыттың айналымды сумен қамтамасыз ету жүйесіне қайтару жүйесі енгізілді. Тазартылған ағын су ультра сүзгілеу мен кері осмос қондырғыларында қосымша, одан да «күрделірек» тазартылады. Бұл су арнасынан таза суды үнемдеуге мүмкіндік береді.

Экологияға қосқан үлесіміз үшін «Парыз» президенттік сыйлығын бірнеше рет алуымыз бен кәсіпорынымыздың 2017 жылғы Шымкент қаласының «Ең қауіпсіз кәсіпорны» ретінде қайта мойындалуы біздің сәтті экологиялық бағдарламаларымыздың растамасы болып табылады.

Уақыт өте келе, алдымызға жаңа тапсырмалар мен мақсаттарды қоятынымызды білеміз. Бұрынғыдай ілгері жылжып, барлық жо-спарларымызды іске асыратынымызда күмән жоқ.

Компаниямыздың қызметкерлері бар күштерін салып, кәсіби деңгейлері мен компанияға деген адалдығын көрсетіп жұмыс істеді. Жаңа жыл қарсаңында, басшылықтың атынан компания үшін осы маңызды жобаны іске асыруға қосқан баға жетпес үлестеріңіз үшін сіздерге шын жүректен алғыс білдіруге рұқсат етіңіздер! Бірнеше жыл бойы, осы Жоба іске асырылған кезде, командалық әрбір мүшесі өзінің ең жақсы қасиеттерін көрсетіп, алдына қойылған мақсатқа күн сайын ілгері жылжыды! Барлығымыз шынымен де көптен күткен нәтижеге қол жеткіздік! Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту мен қайта құру жобасының аяқталуын үлкен қуанышпен хабарлаймыз!

Бірге қызмет жасаған жылдарымыз бізді біріктірді. Біздің жұмысымыз – екінші үйіміз сияқты, демалыс күндері де, жұмыс күндері де біргеміз. Келе жатқан 2019 жылы сіздерге және сіздердің отбасыларыңызға шын жүректен зор денсаулық пен амандық, біздің «ПетроҚазақстан» компаниямызға сәттілік пен табыс тілейміз!

Цзян Ши,
«ПҚОП» ЖШС-ның президенті

Асқар Түрісбеков,
«ПҚОП» ЖШС-ның бірінші вице-президенті

ПҚОП ЖАҢҒЫРТЫЛУЫ – ЗАУЫТТЫҢ ТАРИХЫНДАҒЫ ЖАҢА ТАРАУ

Шымкенттік мұнай өңдеу зауытының жаңғыртылуы аяқталды. Бұл Қазақстан экономикасы үшін стратегиялық тұрғыдан маңызды әрі ауқымды жоба.

ШМӨЗ-ді жаңғыртудың негізгі мақсаты болып жанармай сапасын К-4, К-5 стандарттарына дейін жоғарылату және өндірістің экологиялық қауіпсіздігін жақсарту, зауыттың жобалық қуатын жылына 6 млн тоннаға дейін арттыру, сондай-ақ, қазақстандық нарықтың қажеттіліктерін қамтамасыз ету үшін мөлдір мұнай өнімдерінің өндіріс көлемін ұлғайту табылады.

ШМӨЗ-ді жаңғырту жобасының аяқталуы – Қазақстанның осы жылғы индустриялық дамуындағы ең маңызды оқиғаларының бірі. Дәл осы себеппен Елбасы өзінің Оңтүстік Қазақстан облысына жасаған іс-сапарының аясында 28-ші қыркүйекте Шымкенттік МӨЗ-ге барды. ҚР Президенті мұнай өңдеу зауытын жаңғыртудың қорытындыларымен танысып, зауыттың қызметкерлерімен аздап сөйлесіп, мұнай өнімдерін өндіру көлемдерін кейіннен де ұлғайтуды тапсырды. Президент Шымкенттік МӨЗ-дің қызметкерлеріне істің сәтін және жемісті жұмыс істеуге тіледі.

Шымкенттік МӨЗ-ді жаңғырту жұмыстары Жаңа индустриаландыру мемлекеттік бағдарламасының аясында басталған болатын. Жобаны іске асыру үшін салынған инвестициялардың көлемі 1,8 млрд. АҚШ долларын құрады. Шымкенттік МӨЗ-ді жаңғырту және қайта құру жобасы екі кезеңде іске асырылды.

Біз «ҚазМұнайГаз» акционерлік қоғамының Басқарма төрағасының мұнайды тасымалдау, қайта өңдеу және маркетингі жөніндегі орынбасары Данияр Тиесовты осы ауқымды оқиға бойынша түсінік беруді сұрадық.

- Данияр Сүйіншілікұлы, жаңғыртудың нәтижелерін бүгінгі күнде қорытындылауға бола ма? Еліміз осы ауқымды жобадан және жалпы барлық қазақстандық МӨЗ-

дерді жаңғыртудан қандай пайда көретін болады?

- Барлық отандық мұнай өңдеу зауыттарының жаңғыртылуы - Тәуелсіз Қазақстан үшін бірегей жоба. Іс жүзінде біз еліміздегі мұнай өнімдерінің өндірілуін тоқтатпай, жаңа зауыттарды салып отырдық. Бүгінде жоба негізгі көрсеткіштер бойынша әсерлі өсім көрсетіп жатыр. Сандармен қысқаша айтатын болсақ, мұнайды қайта өңдеудің көлемі 17,3%-ға өсіп, жылына 16,6 млн. тоннаны құрайды. Өндірілетін автобензиннің жалпы көлемі 73,1%-ға арттырылып, жылына 2,1 млн. тоннаны құрайды, бұл ретте, төмен октанды бензиндерінің өндірілуі толығымен жоққа шығарылды. Дизельдік жанармайдың өсімі 30,6%-ға арттырылып, жылына 1,2 млн. тоннаны құрайды. Сонымен қатар, өндірілетін өнімдердің сұрыптамасы да кеңейтілген. Мысалы, Атыраулық мұнай өңдеу зауыты мұнай-химия өнеркәсібінің аса құнды шикізатын - бензолды және параксиллолды өндіріп отырады. Жалпы есеппен алғанда, барлық МӨЗ-дер бойынша енді 77-82%-ды құрайтын қайта өңдеу тереңдігі айтарлықтай жоғарылады. Өндірілетін моторлық жанармайлардың барлық өнімдері енді К4, К5 экологиялық стандарттарына сай болып тұр.

- Жаңғыртудан кейін авиациялық керосиннің жағдайы қандай (был-

Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың Шымкент МӨЗ-не сапары кезінде / Во время визита Главы государства Н.А.Назарбаева на ШНПЗ / During the visit of the Head of State N.A. Nazarbayev to the Shymkent refinery

«ШҚОП» жаңғырту жобасы екі кезеңмен жүзеге асырылады.

2014-2017 жылдары өнімнің сапасын арттырып, К4 және К5 стандарттарындағы жанармайды өндіруге бағытталған бірінші кезең жүзеге асырылды. 2018 жылдың 30-шы маусымында Шымкент қаласындағы мұнай өңдеу зауытында ірі технологиялық объект - жеңіл бензиндік фракцияларды изомеризациялау қондырғысы және шикізатты алдын-ала сумен тазарту блогы қолданысқа енгізіліп, К4 және К5 экологиялық стандарттарындағы автомобильдік бензиндердің алғашқы сертификатталған топтамасы алынған болатын. Тап осы қондырғы канцерогенді бензол үлесін 5 есеге кеміте отырып, бензиннің октан санын арттыруға мүмкіндік беретіндіктен, бұл қондырғының өндірістегі маңызы зор. Осының нәтижесінде мұнай өнімдерін өндіру көлемі ұлғайтылып, АИ-92 мөлшері 652 мың тоннадан (жаңғыртуға дейін) 1,110 млн тоннаға дейін (1-ші кезеңнің аяқталысымен) жеткізілді. Осылайша, «Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту және қайта құру» жобасының бірінші кезеңі табысты түрде аяқталған болатын.

Осы кезеңнен бастап ШМӨЗ-де октан саны жоғары автомобильдік бензиндерді өндіру үлесі 100%-ды құрады, яғни АИ-80 таңбасындағы бензин өндірісі түбегейлі тоқтатылды.

2015-2018 жылдар - бұл технологиялық тұрғыдан күрделірек саналатын, мұнай өңдеу көлемін жылына 6 млн тоннаға дейін арттыруға, сондай-ақ, оны өңдеу тереңдігін ұлғайтуға бағытталған екінші кезеңді жүзеге асыру мерзімі. Жобаның екінші кезеңінде ағымдағы қондырғыларды қайта жаңғырту және жаңа қондырғылардың құрылысын жүргізу көзделді. Жобаны жүзеге асыру үшін осындай өңдеу технологияларын лицензиялау саласындағы әлемнің көшбасшылары болып табылатын «UOP» (АҚШ) және «Axens» (Франция) компаниялары жұмылдырылды.

Бұл ретте, қуаты жылына 2 млн тоннаны құрайтын «RFCC» каталикалық крекинг қондырғысы мазутты жоғары сапалы әрі экологиялық тұрғысынан барынша қауіпсіз мотор жанармайларының, авиациялық керосин мен сұйылтылған мұнай газының компоненттеріне айналдыру жолымен мұнайдың тереңінен өңделуін қамтамасыз ету үшін қажет. «Prime G+» бензинді гидротазалау қондырғысы бензинді күкіртті қосылыстардан тазартуға мүмкіндік береді, сондықтан аталған қондырғы бензинді заманауи стандарттарға сәйкес өндіру кезінде жетістікке жетудің ең маңызды құрауыштарының бірі болып табылады. Қаныққан және қанықпаған газдарды күкіртті қосылыстардан, солардың ішінде, меркаптандардан тазалауға арналған «Mercox» үдерістері бойынша да осындай тұжырым жасауға болады.

2017 жылдың 1-ші шілдесінде «RFCC» каталикалық крекинг қондырғысына шикізат алғашқы рет жеткізілді, 15-ші тамызда талаптарға сай келетін өнім өндіріле бастады, ал 2018 жылдың 30-шы қыркүйегінде екінші кезеңнің объектілері толығымен қолданысқа енгізілді.

Екінші кезең аяқталғаннан кейін зауытта октан саны жоғары бензинді өндіру көлемі жылына 2,27 млн тоннаға дейін артты (бұл ретте, АИ-92 таңбасындағы бензинді өндіру көлемі жаңғыртуға дейінгі кезеңмен салыстырғанда 3,2 есе дерлік, ал АИ-95 таңбасындағы және сапасы одан да жоғары бензинді өндіру көлемі 16 есе артты!). Дизель жанармайының көлемі жылына 1,916 млн тоннаға дейін (1,6 есе), авиациялық жанармайдың көлемі жылына 400 мың тоннаға дейін (1,5 есе) ұлғайды.

тыр «Эйр Астана» компаниясы оның 70%-ның шетелден әкелетіні жайлы айтқан болатын)? Біздің авиациялық керосиніміз ресейлік керосинге қарағанда бәсекеге қаншалықты қабілетті болып тұр?

- Үш зауыттағы авиациялық жанармайдың жалпы өндірілу көлемі 2,5 есе ұлғайтылып, ішкі нарықтың қажеттіліктерін толығымен қамтиды. Қазіргі таңда зауыттар авиациялық жанармайдың бірнеше түрін өндіріп жатыр, бұл ретте, ол ресейлік зауыттарда өндірілетін авиациялық жанармайдан мүлдем кем қалмайды, себебі Кедендік одақтың техникалық регламентінің талаптарына сәйкес өнімге қатысты қойылатын талаптар бірдей болып келеді.

- Еліміздегі жаңғырту жобаларын іске асыру барысында экологиялық аспект ең маңызды аспектілердің бірі болды. Қалаларымыздағы ауа қаншалықты таза болады?

- Елімізде бұрын шығарылған K2 стандартына қарағандағы K4, K5 стандартындағы моторлық жанармайлардың негізгі айырмашылығы мынадай: бензиндердің құрамында күкірттің, бензолдың және хош иісті көмірсутектердің үлесі әлдеқайда азырақ, ал дизельдік жанармайдың цетандық саны артып, құрамындағы күкірттің үлесі және полициклдік хош иісті көмірсутектердің массалық үлесі азай-

Экологиялық жағдайды жақсарту - бұл «ПҚОП» ЖШС-ын жаңғырту жобасының басты мақсаттарының бірі.

Жағымды экологиялық жағдайды жасау - «ПҚОП» ЖШС-ның тиісті қызметтері басшылыққа алатын маңызды фактор болып табылады. Бұл осындай жұмыс істейтіндердің денсаулығын сақтау, және де зауыт орналасатын аймақтардағы қоршаған ортаны қорғауға бағытталған шаралар.

Осылайша, Жаңғырту жобасының аясында, бірінші кезеңде K4 және K5 экологиялық стандарттарындағы моторлық жанармай шығарыла бастады, оларды пайдаланудың арқасында атмосфераға шығарылатын күкіртті ангидридтің көлемі азайды, ал бұл, өз кезегінде, аймақтағы экологиялық жағдайға жағымды әсер тигізді.

Жаңғыртудың екінші кезеңінде кәсіпорынның жабдықтар кешені «RFCC» каталитикалық крекинг, «Prime G+» бензинді гидротазалау, «Merox» қаныққан және қанықпаған газдарды тазалау қондырғыларымен, сүтегіні тазалау қондырғысымен және тағы да басқа жабдықпен толықтырылды. Бұрын алауда жағылған шикі газдарды кәдеге жаратуға арналған және тазалығы 99,9% масс. болатын күкіртті өндіретін 4000 тн күкіртті өндіру қондырғысын қолданысқа енгізудің арқасында атмосфераға шығарылатын күкірт диоксидінің (SO₂) көлемі 32%-ға қысқарды. Мөлдір мұнай өнімдеріне арналған нүктелік құю қондырғысын қолданысқа енгізгеннен кейін ұшпа көмірсутектердің үлесі 379,1 тн/жыл шамасына қысқарды.

Ал тазалау имараттарын жаңғырту жұмыстарын аяқтаудың арқасында зауыттың тазалау имараттарының қуаты арттырылып, ағын суларды тазарту сапасы жақсарды. Кері осмос қондырғысында ағын суларды қосымша тазалау жылына 1,5 млн. м³ таза су көлемін үнемдеуге жағдай туғызады. Бұл ретте, атмосфераға шығарылатын зиянды заттардың көлемі 90%-ға дейін қысқарады, себебі бүкіл жабдық енді саңылаусыз болып келеді. Кәсіпорындағы экологиялық жағдайды жақсартуға және су қорларының пайдалану көлемін қысқартуға бағытталған бірқатар экологиялық жобалар жүзеге асырылды, тазартылған ағын суларды өртке қарсы жүйеге қайтару жүйесі енгізілді. Бұл шаралар бұрын Қалалық су арнасынан алынған таза судың 30%-ға дейін үнемделуіне әкелді. «ПҚОП» ЖШС-ның 2017-2021 жылдарына арналған су қорларын ұтымды пайдалану және үнемдеу жөніндегі іс-шаралар жоспарын» іске асыру барысында (реагентсіз су тазарту қондырғыларын және тазалау имараттарын жаңғырту жұмыстарын қоса) айналымды жүйелерді толықтыруға жұмсалатын таза судың көлемін 30-35%-ға азайту мүмкіндігі пайда болды. Сонымен қатар, жаңғыртылған объектілері бойынша суды тұтыну көлемдері жалпы суды тұтыну көлемінен 9-12%-ға қысқарды.

Жаңа үлгідегі мұнай өнімдері / Нефтепродукты нового образца / Oil products of new standard

тылды. Жанармайдың құрамындағы осы көрсеткіштердің төмендеуі экологияның жақсаруына айтарлықтай әсер тигізеді.

- **Энергетика министрлігінің өкілдері айтқандай, жаңғыртудан кейін бізде бензиннің шамадан тыс артық мөлшерінің болуы көрініс тапты. Таяуда Қазақстан және Ресей Федерациясы қазақстандық бензиннің ТМД мемлекеттеріне сату жөніндегі эмбаргоның жойылуы туралы келісті. Біз бензинді тағы қайда жеткізе алатын боламыз?**

- Ең алдымен, біздің барынша жақын көршілерімізге – Қырғызстанға және Өзбекстанға.

- **ШМӨЗ-дегі жаңғыртудың ерекшеліктері қандай?**

- Кедендік одақтың техникалық регламентіне сәйкес К4, К5 экологиялық стандарттарындағы моторлық жанармайлардың өндірілуі қамтамасыз етілген. Зауыттың жобалық қуаты мұнайдың жылына 6 млн. тоннасына дейін арттырылды, мұнайды қайта өңдеу тереңдігі жоғарылап, Нельсон индексі 4-тен 8,2-ге дейін көтерілді.

- **Бұл ауқымды жобаны қаржыландыру мәселесі қалай шешілген болатын?**

- «ПҚОП» ЖШС-ның қатысушыларынан («ҚазМұнайГаз - ӨМ» АҚ және «CNPC E&D») тепе-тең қарыздар алынған болатын. Сонымен қатар, «Қазақстанның даму банкі» АҚ-нан да қарыз алынған болатын.

- **ПҚОП-та жаңғырту жобасын іске асыру барысында қандай қиыншылықтар туындады және қалай шешілді?**

- Аса қиыншылықты ҚХР-дың жобалық компанияларының жұмыс құжаттамасын қазақстандық нормаларға бейімдету (осы мақсатта «КСС» және «КГНТ» компаниялары жұмылдырылған болатын) және жұмыс істейтін МӨЗ-дің тығыз жағдайларында құрастыру және жинақтау жұмыстарын жүргізу тудырған болатын.

- **Жобаға қандай шетелдік мердігерлер жұмылдырылған болатын? Олар қандай жұмыстарды орындады?**

- Жобаны «Technip» (Италия) компаниясы және «КГНТ» ИК ЖШС (Қазақстан) құрастырды. Бас мердігер ретінде «China

Petroleum Engineering&Construction Corporation» (ҚХР) компаниясы әрекет етті. Жобаны жүзеге асыру барысында келесідей компаниялардың озық технологиялары пайдаланылған болатын: «UOP», АҚШ - «Penex» жеңіл нафтаньң изомеризациясы және «RFCC» ауыр қалдықтардың каталикалық крекингі, «Merox» - қаныққан және қанықпаған сұйылтылған көміртекті газдарды күкіртсіздендіру; «Axens», Франция - каткрекинг бензинін гидротазарту; «СРЕ», ҚХР - күкіртті өндіру.

- **Жаңғырту кезеңінің барысында қазақстандық жұмыскерлер мен мамандар үшін қанша жұмыс орындары ашылды?**

- Жаңа объектілерді салу кезеңінде зауытта 4800-ға дейін жаңа жұмыс орындары ашылып, ШМӨЗ-дің жұмыс істеуі кезеңіне тағы 445 жұмыс орындары ашылды.

- **«ПетроҚазақстан» компаниясының қызметкерлеріне бір-екі ауыз сөз тілек айтсаңыз.**

- Зауыттағыларды жаңғырту және қайта құру жұмыстарының аяқталуымен құттықтаймын! Сіздер жоғары кәсіби деңгейді және адамгершілік қасиеттерін көрсеттіңіздер. «ПетроҚазақстан» компаниясының барлық қызметкерлеріне зор денсаулық, отбасыларына амандық тілеймін, жұмыстарыңыз жемісті болсын!

БҮКІЛӘЛЕМДІК МҰНАЙ КЕҢЕСІ – 2018

2018 жылдың 1 қазан мен 3 қазан аралығында Астана қаласында Бүкіләлемдік мұнай кеңесінің (World Petroleum Council / БМК) отырысы өткен болатын. Онда БМК-ға мүше елдердің ұлттық комитеттері делегацияларының басшылары – 30 елден келген ең ірі халықаралық салалық компаниялар мен мемлекеттік ұйымдардың өкілдері (соның ішінде, ОПЕК мүшелері) қатысты. Осы ықпалды халықаралық ұйымда Қазақстанның мүддесін KAZENERGY қауымдастығы ұсынды.

БМК бағдарламасына сәйкес, 1 қазан күні «Энергетикалық сектордағы гендерлік саясат» атты арнайы сессия өткізілген болатын. Отырыста әйел адамдардың энергетикалық мәселелер мен энергетикалық сала бойынша жоспарлауға, шешім қабылдауға қатысуындағы гендерлік теңгерімсіздікті белгілеу арқылы әйел адамдардың құқықтары мен мүмкіндіктерін дамыту мен кеңейту мәселелеріне ерекше көңіл бөлінді. Сонымен қатар, ауыл және қала аудандарында әйел адамдар мен ер адамдардың энергия ресурстарына қол жеткізу мен энергия қызметтерін пайдаланудағы айырмашылықтарға талдау жасау мәселесі қарастырылған болатын. Тұрақты энергетикаға қол жеткізудегі гендерлік теңдікті қамтамасыз ету үшін, олардың шешімдерді қабылдауға қатысу мен энергетикалық және аралас салаларды басқару процесіне қатысу үшін, сондай-ақ, жұмысқа тұруды мен мансап бойынша көтерілуді қамтамасыз ету үшін гендерлік саясатқа берілетін ұсыныстарды әзірлеу мәселесі де қарастырылған болатын.

Іс-шараға ҚР Парламент Сенатының Әлеуметтік-мәдени даму және ғылым комитетінің төрайымы Бірғаным Әйтімова, Энергетика мәселелері жөніндегі БҰҰ-ның ЕЭК өңірлік кеңесшісі Виктор Бадакер, БҰҰДБ Рамазан Жампейісов пен KAZENERGY қауымдастығының Әйелдер энергетикалық клубының төрайымы Айзада Аққайсиева қатысты.

Алғы сөзді KAZENERGY қауымдастығының Әйелдер энергетикалық клубының төрайымы, Kazmortransflot UK Ltd компаниясының қаржы директоры Айзада Аққайсиева бастады. Сессия спикерлерінің қатарында «KEGOC: әйелдердің «әйелдерге тән емес» мамандықтағы табысты болуы» тақырыбындағы «KEGOC» АҚ-тың Бизнес трансформациясы орталығының Өзгерістерді басқару блогының басшы-

сы Айгүл Байтұрова болды. Сөз сөйлеу барысында әйел адамдардың компанияның және ҚР бірыңғай энергетикалық жүйесінің дамуындағы рөлі мен қосқан үлесі, KEGOC компаниясының қызметкерлер құрамының гендерлік сипаты бойынша құрылымы, сондай-ақ, жүзеге асырылуында әйел адамдар қатысатын жобалар туралы айтылған болатын.

1 қазан күні өткен БМК жасөспірімдер комитетінің отырысы аясында жас сарапшылар саланың энергетикалық проблемалары мен өзекті мәселелерін талқылады. Сондай-ақ, БМК жасөспірімдер комитетінің мүшелері мен 2009-2017 жж. KAZENERGY білім беру бағдарламасының стипендианттары және Student energy challenge конкурсанттары ҚР Бірінші энергетика вице-министрі Махамбет Досмұхамбетовпен бейресми кездесті. Олар әлемдік және отандық энергетикалық сектордың даму үрдісі мен бағыты туралы, жас ұрпақтың әлеуетін іске асыру үшін салалық қауымдастықтар тарапынан қандай жағдай жасалып жатқаны туралы ақпарат алды. Мұнайгаз саласында алғашқы қадамдарын жа-

Энергетиканың дәстүр бойынша ер адамдар жұмыс істейтін сала болғанына қарамастан, 2017 жылғы жағдай бойынша энергетика министрлігінде басқару лауазымдарында жұмыс істейтін әйел адамдардың үлесі 42%-ды, мұнайгаз саласында 18%-ды, атомдық салада 22%-ды, электр энергетика саласында 27%-ды құрады.

сап жатқан студенттер мен мамандар қазақстанның өте ірі кен орындары туралы, Қазақстан жүзеге асыруы тиіс көмірсутекті шикізатты өндіру мен тасымалдау жөніндегі жобалар туралы хабардар болды. Махамбет Досмұхамбетов жас мамандарды қызықтыратын, келешекте автокөліктерде пайдаланылатын жанармай түріне қатысты сұрақтарға жауап берді. Кездесуге келген жас қатысушыларға энергетика саласындағы қазақстандық білім беру бағдарламалары қатты қызықтырды.

2 қазан күні «Инвестициялық мүмкіндіктер: тұрақты дамудың жаңа шешімдері» атты конференция өтті. ҚР

KAZENERGY қауымдастығы төрағасының орынбасары Ү.Қарабалин сөз сөйлейді / Выступление заместителя председателя ассоциации KAZENERGY У.Қарабалина / Speech by KAZENERGY Deputy Chairman U.Karabalin

Энергетика министрлігі мен KAZENERGY қауымдастығы осы конференцияның ұйымдастырушылары болды. Конференциядағы негізгі спикерлердің қатарында ҚР Энергетика министрі Қанат Бозымбаев, Бүкіләлемдік мұнай кеңесінің президент Тор Файеран, «Астана» халықаралық қаржы орталығы әкімшілігінің басқарма төрағасы Нұрлан Құсайынов, KAZENERGY қауымдастығы төрағасының орынбасары Ұзақбай Қарабалин, KAZENERGY қауымдастығы төрағасының орынбасары Алмасадам Сатқалиев, ҚР Инвестициялар және даму вице-министрі Тимур Тоқтабаев, Pricewaterhouse Coopers Strategy Ресей әріптесі Ирина Гайда болды. Конференцияда тұрақты энергия көздерін тиімді пайдаланумен; өндірісті бақылаумен, энергия ресурстарын сақтаумен және пайдаланумен; энергия көздеріне қолжеткізу қамтамасыз етумен; климаттың өзгеруімен және көмірқышқыл газының шығарындыларын азайтумен; баламалы энергия көздерін пайдалануды ынталандырумен; энергия тиімділігі, «ақылды» энергетика жөніндегі бағдарламаларды енгізумен; уран мен атомдық саланың инновациялық дамуымен байланысқан сұрақтар мен мәселелердің талқылануы орын алды. БМК-ның медиа-бағдарламасы аясында қатысушылар мен БАҚ өкілдеріне арналған пресс-конференция өткізіліп, негізгі спикерлер қатысуымен сұхбат жүргізілді.

3 қазан күні БМК кеңесінің отырысы өтті. Кеңес жылына бір рет шақырылатын Бүкіләлемдік мұнай кеңесінің басқарушы органы болып табылады. Кеңес аясында БМК президентінің, вице-президенттерінің және хатшылар алқасының есептері оқылды. Сонымен қатар, KAZENERGY мен БМК жастар комитеттерінің конференциялары да өткен болатын. Оның мақсаты ұрпақаралық ерекшеліктер мәселесін сараптамалық тұрғыдан қарастыру болды – білім беру, жұмыспен қамту, сенім экономикасы және алуан түрлілік мәселелері қарастырылды. Жалпы алғанда, конференция тақырыбы әртүрлі ұрпақ өкілдерінің болып табылатын, белгілі бір кезеңде туған адамдардың сипаттарын, олардың VUCA әлемінде, білім мен сенім экономикасында оқи алу, жұмыс істей алу дағдыларын талдауға мүмкіндік берді. Онда ұқсастықтары мен айырмашылықтарын талқылап, ұрпақ құндылықтарының теориясын түсініп, оны қабылдау қажеттілігі туралы сөз қозғады. Ұрпақтар құндылықтарын: олардың мотивациясын, мақсаттардың белгіленуін және дамуын қарастырды. Сөз сөйлеген негізгі спикерлер: Евгения

Әйелдер форумында / На Женском форуме / At the Women's Forum

Шамис - «Sherpa S Pro» компаниясының негізін қалаушы және оның бас директоры, «RuGenerations - ресейлік Ұрпақтар теориясы мектебі» жобасының негізін қалаушы және оның үлестірушісі, Саясат Нұрбек - National Geographic Kazakhstan компаниясының ізгі ниет елшісі, д-р Эндрю Вахтель - Нархоз университетінің ректоры, Данагүл Байғұлова - WorldSkills International және WorldSkills Europe қауымдастықтарында ҚР тарапынан жіберілген техникалық делегаты, Дана Әшімханова - «Жастар» F3O ғылыми-әдістемелік басқармасының бастығы, Виталий Ли - Қазақстандағы Z-ұрпағы зертеу тобының мүшесі, WeArt - жасөспірімдерге арналған әлеуметті шығармашылық хабының тең қалаушысы мен басшысы.

БМК отырысына Қытайдан келген делегация да қатысты. Оның құрамында Бүкіләлемдік мұнай кеңесінің вице-президенті Чжоу Ципин мен CNPC Орталық Азия компаниясының

бірінші вице-президенті Чжао Ин болды. Чжоу мырзаны KAZENERGY қауымдастығы марапаттаған болатын. Жалпы, Бүкіләлемдік мұнай кеңесінің бағдарламасы Қазақстанның және басқа да елдердің өзекті энергетика мәселелері бойынша ынтымақтастық жасауға, сондай-ақ, тұрақты даму үшін жаңа шешімдерді іздеуге бағытталған. ҚР Энергетика министрі Қанат Бозымбаев БМК мәнін келесідей бағалады: «Әлемдік нарықтардың тұрақсыздығы, энергия тасымалдағыштар бағаларының өзгеруі, бір қатарлы емес геосаяси ахуал жағдайында, БМК-ның біздің саламыз үшін мәні бірнеше есе арттырылады. Қатысушылардың алдында осындай жағдайларда мұнайгаз секторына инвестиция тарту міндеті тұр. Бүгінгі Бүкіләлемдік мұнай кеңесінің отырысы бар әлемге біздің мүмкіндіктеріміз бен күтетін нәтижелеріміз туралы айтуға тамаша мүмкіндік болды».

Анықтама

Бүкіләлемдік мұнай кеңесі - бұл БҰҰ тарапынан сенім білдірілген коммерциялық емес ұйым. Мұнай және газ өнеркәсібінің негізгі мәселелерін талқылауға арналған жаһандық алаңды қамтамасыз ету оның мақсаты болып табылады. БМК 1933 жылы Лондонда қаланды. Мұнай мен газдың жалпы әлемдік өндірісі мен тұтынуының 95%-дан асатын үлесін құрайтын 65 ел БМК мүшесі болып табылады.

1997 жылы Мұнайгаз өнеркәсібі министрлігінің бастамасы бойынша Қазақстан Бүкіләлемдік мұнай кеңесіне кіріп, Бейжіңдегі XV Конгрестің жұмысына қатысты. 2008 жылдың маусым айында Қазақстан БМК-дағы мүшелігін KAZENERGY қауымдастығының қолдауымен қайта жандандырды. Қазақстан ұлттық комитеттің төрағасы - KAZENERGY қауымдастығының төрағасы Тимур Құлыбаев.

XXII Бүкіләлемдік мұнай конгресі (9-13 маусым 2017 жыл, Ыстамбұл қаласы, Түркия) барысында Маркетинг жөніндегі вице-президент лауазымына және БМК-ның атқарушы комитетінің мүшесі болып KAZENERGY қауымдастығы төрағасының орынбасары Жанболат Сәрсенов сайланды.

АКЦИОНЕРЛЕРІМІЗДІҢ ЖОБАЛАРЫ. ЕҢ ҮЗДІК ҚЕҚОҚ ПРАКТИКАЛАРЫ.

CNPC жобалары

Чанцин мұнай кенорнын дамыту бағдарламасы

Чанцин мұнай кенорны - CNPC компаниясы өңдеп жатқан негізгі кенорындардың бірі болып табылады. Бес провинцияны (Шэньси, Ганьсу, Нинся, Ішкі Моңғолия мен Шаньси) қамти отырып, бұл кенорын Бейжіңді, Тяньцзинь мен Шицзячжуан қалаларын (жалпы, олардың саны оннан асады) қоса алғанда, ірі және орта қалаларға табиғи газды тасымалдауда маңызды рөл атқарады.

Қазіргі таңда Чанцин мұнай кенорны көміртекті өндіру көлемдері бойынша Қытайдағы жылдам өсіп келе жатқан кенорын болып табылады және ол елдегі ең жоғары әлеуетке ие. 2000 жылға қарай бұл кенорын жылдам дамып, энергетикалық саладағы технологиялар ілгері жылжып, оның дамуына мүмкіндік берді. Кенорында барлау мен өңдеу кезінде қиындықтар (өткізгіштіктің, қысым мен құрамының төмен көрсеткіштері) болса да, оған қарамастан, өз ісіне берілген мамандардың бірнеше ұрпағы тарапынан тиімді басқару мен прогрессивті технологияларды енгізу арқылы өндіру қарқындылығы үледі. Осылайша, 2007 жылдан бастап өндіру орта есеппен жылына 5 млн. тоннаға ұлғайған болатын. Бұл Қытай еліндегі ең үлкен көрсеткішті құрайды.

Осы кенорынның экологиялық тұрғыдан әлсіз өңірде орналасуы оның тағы бір ерекшелігі болды. Бірнеше бастаманы іске асырып, тез дамып жатқан осы кенорынды өңдеу кезінде CNPC компаниясының экологияның қорғалуы мен қалпына келтіруіне үлкен мән беретіні де маңызды.

Осылайша, Чанциннің мұнайгаз аудандарының шамамен 70%-ы шөлдер мен адам саны аз таулы жерлер сияқты нәзік экологиялық ортада орналасқан. «Мұнай кенорындарын құрастыру кезінде жергілікті ортаны жақсарту» концепциясын ұстанып, Чанцин мұнай кенорны қараусыз қалған кенорындарда, ұңғымаларда және олардың қасындағы жолдарда көміртек шығарындыларын төмендетудің ірі масштабты базаларын құру мен басқару және сол жерлерде өсімдіктер мен ағаштарды қалпына келтіру жұмыстарына жыл сайын ондаған миллион юань инвестиция құяды. Енді, мұнайгаз аймағының көптеген аудандары жол бойында арнайы жасалған жасыл сызықтармен және станциялардағы гүлзарлармен көз қуантады.

Соңғы онжылдықта Чанцин мұнай кенорынның мамандары шамамен 3 млн. шаршы метр шөп жабынын жасап, жыл сайын 250 000 астам ағаш отырғызады. 2017 жылдың соңына қарай 10 ірі көміртек жұтқышы құрастырылған болатын. Экологтардың есептеуі бойынша Ганьсу провинциясының Чанцин кенорнында құрастырылған жасыл массаның 67 мыңдай дерлік гектары жыл сайын 2,3 млн. тонна көмірқышқыл газды жұта алады! Бұл өңірдің қоршаған ортаны қорғауына, сондай-ақ, 1,7 млн. тоннадан астам оттекті өндіру, оны ұстау мен сақтау, сондай-ақ, атмосфераға баратын зиянды шығарындыларды төмендету мүмкіндігі бар экологиялық қалпына келтіруге қосқан өте маңызды үлес болып табылады.

Компаниядағы ақпаратқа сәйкес, бүтін 50 млн. мұнайгаз эквиваленті мөлшеріндегі жаңа деңгейге шығып, әлемдік компания статусын алуға ұмтылып, қосқан өте маңызды Чанцин мұнай кенорны оны өңдеу кезінде жоғары сапаға, жоғары тиімділікке және тұрақты дамуға бұдан әрі де ұмтылатын болады.

Жұмыскерлерді шетелде қолдау бағдарламасы

Шетелде жұмыс істейтін өз қызметкерлеріне берілетін жан-жақты көмек пен қолдау CNPC компаниясының негізгі ережелерінің бірі болып табылады.

Осылайша, олардың физикалық және психологиялық денсаулығына күтімді қамтитын бағдарлама әзірленген болатын. Оның аясында қызметкерлер денсаулығының жыл сайынғы тегін тестілеуі жүргізіледі. Әрбір жұмыскер тестілеуде мүдделі, себебі ол маңызды ақпарат алады. Сондықтан, келесідей белсенділік байқалады: 2018 жылдың 9 айы ішінде 3 852 шетелдік қызметкер (83%-дан астам) тесттен өтті.

Тесттен өту кезінде қызметкер оңай қолдануға болатын пайдалы кеңестер

CNPC шетелдік жұмысшыларын қолдау бағдарламасының аясында релаксация тренингінде / Во время тренинга по релаксации в рамках программы поддержки зарубежных работников CNPC / During relaxation training within Programme to care for CNPC employees overseas

мен ұсыныстарды алады. Мысалы, ағзаны жақсы тонуста сақтау үшін, қалыпты күн сайынғы белсенділік пен белгілі бір тамақтану нормаларын ұстану керек. Осылайша, күнде тұтынатын тағамның мөлшері келесідей оңтайлы мөлшерден аспауы тиіс: 1 «жұдырықша» (өз қолын қысып ұстау) - ет, балық; 2 «жұдырықша» - күріш, картоп, бұршақ тұқымдастар; 2 «жұдырықша» - тофу мен сүт тағамдары; және 5 «жұдырықша» - көкөністер мен жемістер... Сонымен қатар, суық және ыстық (40 градустан аса-тын) суды ішуге болмайды, оның температурасы бөлме температурасындағыдай болуы тиіс.

Компанияда салауатты өмір салтын насихаттау мақсатында түрлі бағдарламалар мен іс-шаралар өткізіледі. Тестілеу нәтижелері бойынша қызметкерлер денсаулығының жағдайы жөніндегі есептерді алдын ала оқып, компания мамандары тамақтану бойынша кеңес жазылған буклеттерді беріп, ұсыныстары берілген брошюраларды таратады; пайдалы тағаммен тамақтанудан басқа, бұл кеңестер оңтайлы салмақ пен ағзаның басқа да параметрлерін білуге көмектеседі.

Шетелде жұмыс істейтін CNPC компаниясының жұмыскерлері арнайы мобильді қолданбаны пайдалана алады, оның көмегімен тестке жазылуға, салауатты өмір салты туралы көптеген мақалаларды оқуға және физикалық денсаулық жөніндегі есепті жіберуге болады. Хал-жағдайды жақсарту үшін компания мамандары ұлттық спорт түрі болып табылатын тай чидің түрлі бағыттарын насихаттайды.

Шетелде жұмыс істейтін өз қызметкерлерінің психологиялық денсаулығын күту аясында басқа да консультациялар жүргізіледі. Қытай ұлтының өзіне тән ерекшеліктерін, адамдардың өз үйлерінен алыс жерде, бөтен мәдениет арасында орналасуын және оларда психологиялық тұрғыдан қиындықтарының туындауын ескеріп, мамандар өз қамқорлығындағы адамдарды босаңсу тәсілдеріне үйретіп, отбасылық амандық мәселелерін бірге қарастырады. Консультациялау күйзеліске төзімділігін арттырып, туыстарымен отбасылық қатынастарды жақсырақ қолдауға көмектеседі. 2017 жылы жалпы 856 сағатты құрайтын 499 консул-тация өткен болатын. Сарапшылардың мәліметіне сәйкес, психологиялық көмекті қажет ететін қызметкерлер көбінесе түнгі уақыттарда хабарласады. Сондықтан, консультациялық көмекке ыңғайлы қолжеткізуді қамтамасыз ету үшін, қолдау қызметі 24/7 режимінде жұмыс істейді, CNPC компаниясының қызметкерлері түрлі елдерде жұмыс істегесін, сағаттық белдеу әртүрлі бо-лады.

CNPC компаниясының шетелде жұмыс істейтін жұмыскерлерін қолдау бағдарламасы күннен-күнге танымал болып келеді. 2017 жылы сарапшылар Алжирға, Суданға, Оңтүстік Суданға, Нигерияға, Иранға және CNPC компаниясының шетелдік кәсіпорындары бар басқа да елдерге барған. Олар кризистік жағдайларда әрекет ету, стрессті басқару және отбасыны құру бойынша 71 оқу сес-сиясы мен дәрістерді өткізген болатын. Осыған ұқсас тренинг 2018 жылы Қазақстанның кейбір қалаларында өткен болатын. Сарапшылар Алматы қаласына келіп, презентация ұсынып, бағдарламаның барлық аспектілері, оның келешектегі дамуы тура-лы айтып берді.

Әрбір елде өзіне ғана тән ерекшелігі болады. Жұмыскерлер басқа елге жұмыс істеу мақсатында аттанар алдында CNPC компаниясының сарапшылары осы ерекшеліктерді міндетті түрде ескереді. Мамандардың статистикасы бойынша жұмыс істеуге ең қиын ел Ирак болып табылады. Жалпы алғанда, жаңа елге аттанар алдында, қызметкерлерге таныстыру сессиялары өткізіліп, онда оларға жалпы түсінік беріліп, мәдениеттің ерекшеліктеріне және жұмыс пен сол жерде тұрудың басқа да аспектілеріне шо-лу жасалады.

Тай чи элементтерімен жаттығу кезінде / Во время тренинга по релаксации с элементами тайчи / At relation training with Tai Chi techniques

«ҚазМұнайГаз» ҰҚ АҚ-ның жобалары

«Аман» біріктірілген еңбекті қорғау жүйесін енгізу

Қауіпсіздік - бұл жұмыстың негізі, бұл мұнайгаз өнеркәсібі жатқызылатын жоғары қауіп-қатерлері бар салаларға қатысты болады. Ұзақ мерзімді жинақ әсері бар қауіпсіздікті қамтамасыз ету тәсілдерінің бірі - бұл жұмыскерлердің қауіпсіздік мәдениеті деңгейін арттыру, әр жұмыскер және оның қауіпсіздігінің компания үшін негізгі құндылық болып табылатынын түсіну.

Осы стратегиялық мақсат, сондай-ақ, жазатайым оқиғалардың нөлдік көрсеткіші және еңбекті қорғау саласындағы озат мұнайгаз компанияларының тәжірибесін қолдану біріктірілген еңбекті қорғау жүйесі болып табылатын «Аман» жобасының негізіне енгізілді. Бұл жоба 2015-2017 жылдары «АМӨЗ» ЖШС, «ПМХЗ» ЖШС, «ПҚОП» ЖШС және «ҚазМұнайГаз Өнімдері» ЖШС қосқанда, «Қайта өңдеу және маркетинг» бизнес-бағытындағы «ҚазМұнайГаз» ҰҚ АҚ-ның еншілес және тәуелді ұйымдарында енгізілген болатын.

Жобаны іске асыру үшін консультанттар ретінде «Rominserv S.R.L.» компаниясының қызметкерлері тартылған болатын. Жоба 3 кезеңнен тұрды - ҚМГ компаниялар тобының кәсіпорындарында қазіргі күйін бағалау, біріктірілген еңбекті қорғау жүйесін әзірлеу және оны енгізу, сондай-ақ, соңғысы – еңбекті қорғау жүйесін енгізуді бағалау.

Жобаны іске асыру жұмысы 2 жылға созылды. Қазіргі күйді бағалау деп аталатын бірінші кезеңге 2 ай кетті, ол 2015 жылы орындалды. Уақыты бойынша ең ұзақ болған екінші кезеңге (біріктірілген еңбекті қорғау жүйесін әзірлеу және оны енгізу процесі) 20 ай кетті. Үшінші, қорытынды кезең екі айға жалғасты.

«Аман» жобасын енгізу барысында ірі бастамалар іске асырылған болатын. Осылайша, еңбекті қорғау бойынша басқару құрылымы әзірленіп, бекітілген болатын: қауіпсіздік және еңбекті қорғау (ҚЖЕҚ) жөніндегі орталық комитеттер және қауіпсіздік және еңбекті қорғау жөніндегі шағын комитеттер: «Оқыту және даму», «Ақпарат беру және дәлелдеу», «Нұсқаулықтар, ережелер және рәсімдер», «Аудит және тиімділікке талдау жасау», «Ақпарат беру және уәждеме», «Мердігерлік ұйымдарды басқару». Жоғарыда аталған компаниялардың 100-ден астам қызметкері комитеттер мен шағын комитеттер құрамына кірді.

«Аман» жобасының бастамаларының қатарында «ҚЖЕҚ бойынша алтын ережелерді», «Нөлдік төзімділік ережесін» және «Жұмыстарды тоқтату құқығын» әзірлеу және бекіту бар.

Сонымен қатар, «ҚЖЕҚ бойынша индекс» деп аталатын ҚЖЕҚ бойынша негізгі қызмет көрсеткіші әзірленіп, бекітілген болатын. Бұл кәсіпорынның қауіпсіздік пен еңбекті қорғау бойынша қызметінің тиімділігін бағалау мақсатында жоғары буын басшылығы үшін қолданылатын сапа көрсеткіші. Бұл ПӘК ҚЖЕҚ саласындағы ең маңызды көрсеткіштерден есептеледі: FIR (өлімге әкеліп соқтырған жазатайым оқиғалар), TRIR (Тіркетелін жарақаттардың жалпы саны) және MVCR (Тіркетелін ЖКО коэффициенті).

«Аман» жобасын енгізу аясында ҚЖЕҚ саласындағы ең жақсы жұмыс көрсеткіштері үшін уәждемелеу мен сыйақы беру жүйесі әзірленіп, қазіргі таңда қолданылып жатыр.

Оған қоса, мердігерлік және сервистік ұйымдарын ҚЖЕҚ бойынша балдық бағалау жүйесі енгізіліп, оның нәтижелері бойынша 2017 жылы мердігерлік ұйымдарға айыппұл салынып, ал олардың кейбіреулерімен шарттар бұзылған болатын.

Жоғары буынның барлық басшылары, желілік басшылар мен жұмыскерлер оқытылып, оларға консультациялық қызметтер берілді. Жобаны енгізу жылдары ішінде «Еңбек қауіпсіздігіндегі көшбасшылық», «ЕҚ басқару процесі», «ҚЖЕҚ бойынша ең үздік әрі жаңа практикалар», «Оқытуды үйрен» тақырыптарын қоса алғанда, түрлі тақырыптарда шамамен 5 000 жұмыскер оқытылды. 2016 жылдан бастап ҚЖЕҚ бойынша мінез-құлық аудит жүйесі енгізілді.

«Аман» жобасының негізгі аспектісі еңбек қауіпсіздігінің мәдениетін жақсарту әлеуеті болып табылады. Қауіпсіздік үшін ҚЖЕҚ мамандары ғана емес, ең алдымен әрбір жұмыскер жауап береді деген тұжырымды компания қызметкерлеріне түсіру оның негізгі міндеті болып табылады. Еңбек қауіпсіздігі саласындағы мамандар – бұл осы салада кәсіби қолдауды қамтамасыз ететін стандарттарға, рәсімдерге қатысты бағыттаушы күш. Статистикаға сүйенсек, бұрыс, қатерлі әрекеттер мен қауіпті мінез-құлық көптеген жазатайым оқиғалардың себебіне айналады. Ал әрбір қызметкердің жұмыс орнындағы қауіпсіздік мәселесіне деген әдіс-тәсілі жазатайым оқиғаларды болдырмау процесіндегі ең маңызды аспект болып табылады.

Еңбек қауіпсіздігінің мәдениетін арттыруды қоспағанда, «Аман» еңбекті қорғау жүйесінің стратегиялық мақсаттары жазатайым оқиғалар санын азайтуды, сондай-ақ, еңбекті қорғау саласындағы жетекші мұнайгаз компанияларының тәжірибесін қолдануды ұйғарады.

«Аман» бағдарламасының іске асыру аясында марапаттау / Поощрение в рамках реализации программы «Аман» / Awarding within Aman program

ӨРТТЕН ҚОРҒАУ ҚЫЗМЕТІНЕ 100 ЖЫЛ!

Өртке қарсы жағдай үшін жауап беретін және төтенше жағдайлардың пайда болуын болдырмау жөніндегі жұмыстарды жүргізетін «ПетроҚазақстан» компаниясының өртке қарсы қызметі бөлімшелері биыл өздерінің жүз жылдық кәсіби мерейтойын атап өтті. Жүз жыл бұрын, 1918 жылдың 17 сәуір күні Халық комиссарлары кеңесінің «Отпен күресудің мемлекеттік шараларын ұйымдастыру туралы» декретке қол қойылып, Қазақстанда сол кездері өрттен қорғау қызметі құрылған болатын. Содан бері 17 сәуір Кәсіби өрт сөндірушілер күнін тойлау күніне айналды.

ПҚОП

Өрт қауіпсіздігі бөлімшелерінің негізгі күші төтенше жағдайлардың туындауын болдырмау жөніндегі профилактикалық жұмыстарды жүргізуге бағытталған, оған Шымкент мұнай өңдеу зауытының аумағында өрт қауіпсіздігіне аудит жүргізу және болуы мүмкін қауіптіліктерді бағалау жұмыстары кіреді. Осы жылдар аралығында зауыттың өрттен қорғау қызметінің мамандары өрт сигналы көбікпен өрт сөндірудің бірыңғай ақпараттық желісіне берілетін болып ЛК-6У қондырғысының, тауаршикізат цехының, құю және құйып алу эстакадасының, сұйытылған газдарды құятын 326-эстакаданың, автоматты нүктелік құю эстакадасының, өрт

сөндіру қондырғыларының автоматты өрт сөндіру жүйелерін реконструкциялау жобаларын әзірлеу бойынша үлкен жұмыс жүргізді. Бүгінгі таңда әрекет ететін барлық өрт қауіпсіздігі нормаларына сай келетін өрт автоматикасы қондырғыларының және автоматты өрт сөндіру қондырғыларының адрестік жабдықтары монтажданды. Сондай-ақ зауыттың әкімшілік ғимараттарын автоматты өрт сигнализациясы жүйелерімен және өрт туралы автоматты хабарландыру жүйелерімен жабдықтау бойынша жұмыстар жүргізілді.

Көбікпен өрт сөндіру учаскесінде өрт автоматикасы қондырғыларының және автоматты өрт сөндіру қондырғыларының жұмысын бақылайтын бірыңғай пункт (Scada-

система) автоматты жұмыс орны құрылды. Осы жұмыстармен қатар ЛК-6У қондырғысында өрттен қорғау жүйелерін реконструкциялау жұмыстары аяқталды.

Еңбекті қорғау, қауіпсіздік және экология департаментінің қызметкерлері Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту жұмыстарына белсенді қатысты. Қытайлық өкілдермен бірлесіп Каталитикалық крекинг кешені қондырғыларында және жобаның I-, II-кезеңдеріндегі жалпы зауыт шаруашылығының нысандарында автоматты өрт сөндіру қондырғыларының және өрт автоматикасы қондырғыларының жүйелеріне тораптық және кешенді тексеру жұмыстары жүргізілді.

«ПҚОП» ЖШС қорғау жөнінде ОҚО «Өрт сөндіруші»-1 ФАО апаттық-құтқарушы өрт сөндіру бөлімшесінің ұжымы / Коллектив пожарной аварийно-спасательной части-1 ФАО «Өрт сөндіруші» ЮКО по охране ТОО «ПҚОП» / Team of fire emergency and rescue unit-1 of Ort Sondirushi JSC of SKO for PKOP protection

Зауыттың өрттен қорғау қызметінің құрамына зауыттың өрт қауіпсіздігі жөніндегі инженерлер бөлімі, зауыттың көбікпен өрт сөндіру учаскесі, «Өрт сөндіруші» АҚ-ның өрт сөндіру апаттық-құтқару бөлімі кіреді. Профилактикалық жұмыстар «Өрт сөндіруші» АҚ-ның өрт сөндіру бөлімімен бірлесіп жүргізіледі. Өрттен қорғау қызметі жұмысының қорытындысы, жақсы нәтижесі ретінде 2013-2018 жылдар аралығында «ПҚОП» ЖШС нысандарының бірде біреуінде өрт шығу, тұтану жағдайларының болмағанын айтуға болады.

2016 жылы тәуелсіз сараптама ұйымы зауыттың өрт қауіпсіздігі саласына аудит жүргізген болатын және аудит нәтижесі бойынша «ПҚОП» ЖШС-не оң қорытынды берілген. Оң қорытынды алынғандықтан зауыт тексеруден 3 жылға автоматты босатылған.

Зауыттың жаңа аумағында 166 өрт гидранты орнатылып, әрқайсысының сыйымдылығы 250 м³ болатын 14 өрт бассейні салынды. Жаңа технологиялық қондырғыларға қосымша өрт сөндіру құбыры тартылды.

Тауар-шикізат цехының резервуар парктерінде 30 жылдан астам уақыттан бері пайдаланылып келе жатқан өрт сөндіру құбырлары диаметрі үлкен құбырларға жоспарлы ауыстырылуда.

Буферлік тоғандарда экологиялық нормаларды сақтау және таза су тұтынуды үнемдеу бойынша ТҚСӨСЖӨК цехымен бірлесіп өртке қарсы

қажеттілік үшін тазартылған ағызынды суларды пайдалану бойынша іс-шаралар әзірленген, осыған сәйкес жылына 1 млн. куб таза су тұтынуды үнемдеуге және төтенше жағдайлардың салдарларын жою үшін нормативті талаптарға қарағанда төрт еседен көп мөлшерде өртке қарсы су көлемін көбейтуге қол жеткіздік.

Өрттен қорғау қызметінің тағы бір маңызды нысаны - ол «ПҚОП» ЖШС-нің нысандарын өрттен қорғау бөлімі. Бұл өрт сөндіру бөлімінде 20 өрт сөндіру техникасы бар. Соңғы 5 жылда осы өрт сөндіру бөлімінде өрт сөндіру техникасы мен жабдықтары жаңғыртылды.

Азаматтық қорғаныс желісі бойынша өртке қарсы іс-шараларды орындау үшін «ПҚОП» ЖШС-де Азаматтық қорғаныс істері жөніндегі штаб (АҚ штабы) бар, сонымен қатар зауыт аумағында келесідей азаматтық қорғау жасақтары: «Электр желілерін жөндеу жөніндегі апаттық-техникалық топ»; «Ауа және жылу желілерін жөндеу жөніндегі апаттық-техникалық топ», «Су және кәріз желілерін жөндеу жөніндегі апаттық-техникалық топ», «Радиациялық барлау звеносы», «Хабарландыру және байланыс жөніндегі апаттық-қалпына келтіру тобы», «Қорғану құрылысына қызмет көрсету жөніндегі топ», «Құтқару командасы», «Санитарлық дружина», «Азық-түлікпен қамтамасыз ететін жылжымалы пункт», «Жылжымалы автожанармай құю стансасы» бар. Зауыт аумағында

төтенше жағдайлардан паналайтын адамдарды қабылдауға дайын азаматтық қорғаныстың үш қорғану құрылысы бар.

Зауыттың жедел әрекет ететін қызметтерінің бөлімдері қаланың және облыстың ТЖ жөніндегі басқармалары өткізетін іс-шаралар мен практикалық оқу-жаттығуларға тұрақты қатысуы маңызды болып табылады және аталған шараларға тұрақты қатысқаны үшін бірнеше рет ынталандырылған.

Мысалыға, 2017 жылы өрттен қорғау қызметі Шымкент қаласы, Еңбекші ауданының Қарабастау ауылында тасыған су салдарын жоюға қатысқан. Өрт сөндіру машиналары су толған каналдан суды айдау бойынша екі тәулік кезекшілікте болған.

2017 жылдың 23 маусымында «ПҚОП» ЖШС-нің өрттен қорғау қызметі мұнай базасында бензин құйылған резервуарда шыққан өртке бірінші болып жеткен. Өрт сөндіру бөлімі жұмыскерлерінің сауатты әрекеті өртті тоқтатуға мүмкіндік берді және одан кейін қалалық өртке қарсы қызмет бөлімдері шыққан өртті толық өшірді.

2018 жылдың 2 шілдесінде мұнай базасының жанында сыйымдылығы 20 тонналық бензин таситын машина жанған. Зауыттың өрт сөндіру бөлімі өрт шыққан жерге бірінші болып жеткен және қалалық өртке қарсы қызметтерге жанып жатқан машинадағы өртті сөндіруге көмектескен. Зауыттың өрт сөндіру бөлімінің сауатты әрекет

Күмкөл өрт сөндіру бөлімінің №1 вахтасының ұжымы / Личный состав вахты №1 пожарной части Кумколя / Team of Kumkol fire unit, shift 1

етулерінің арқасында өрт «ПҚОП» ЖШС-нің нысандарына жайылмаған.

2018 жылғы 28 маусымда бас мердігер ҚМИҚТ ЕУ және «Өрт сөндіруші» АҚ-ның ОҚО филиалы, Шымкент қаласының мемлекеттік өртке қарсы қызметі және зауыттың өрт сөндіру бөлімі бірлесіп, «Тит-1000 қондырғысында апатты жою жоспары» бойынша оқу-жаттығу өткізді. Аталған оқу-жаттығуды өткізуге «ПҚОП» ЖШС-нің құтқару қызметтерінің барлық күштері мен құралдары тартылды.

ПҚҚР

«ПетроҚазақстан Құмкөл Ресурсиз» АҚ-ның объектілерінде жиырма алты жыл бойы өрттердің санын төмендетуге, адамдарға өрттің қауіпті факторларының әсер етуін болдырмауға бағытталған өрт қауіпсіздігі жүйесі құрылып, осы жылдар ішінде жетілдірілген болатын.

1992 жылы өрт қауіпсіздігі қызметі құрылған кезде, компанияны өрт қауіпсіздігімен қамтамасыз ету маңыздылығын түсінудегі өзгерістер орын алды. Осы уақытқа қарай компанияның өндірістік объектілерінің техникалық жарақталу деңгей айтарлықтай ұлғайып, басшылардың да, қарапайым қызметкерлердің де өндірістегі қауіпсіздік проблемаларына деген көзқарасы өзгерді.

Мұнай шикізатын өндірудің бастапқы сәтінен бастап, оны түпкілікті тұтынушыға жеткізуге дейінгі жұмыстардың бүкіл өндірістік циклі сенімді өртке қарсы қорғанысымен қамтамасыз етіледі. Маңызды тапсырмалардың арасында ПҚҚР объектілерінде өрт шығу жағдайларын болдырмау болып табылады.

ӨКЕКОҚ департаментінде Өндіріс қауіпсіздігі, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау (ӨКЕКОҚ) басқармасы төрағасының орынбасары Әділбек Беклиев ҚЖЕК, Өрт қауіпсіздігі, қоршаған ортаны қорғау сияқты бөлімдерді басқарады. Соңғы жылдары барлық қызметкерлердің жалпы талпынысы арқылы оқиғалар бойынша есептілікті, талдау жұмыстарын уақытында ұсыну, сондай-ақ, жүйелік себептерді анықтау мен тиісті шараларды қолдану бойынша жақсы нәтижелерге қол жеткізілген болатын.

Өндірістегі қауіпсіздікті қамтамасыз ету бойынша күрделі жұмыс жасалып, қауіпті өндірістік учаскелердегі ережелерден бастап, барлық өндіріс жұмыстарының регламенттері мен рәсімдеріне дейін күн сайын жұмыскерлердің қорғанысына мониторинг жүргізіледі. Барлық қолданылатын нұсқаулықтар мен ережелер толықтырылды және

жаңартылды. Әрбір құрылымдық бөлім басшыларының міндеттері мен жауапкершіліктері айқындалған болатын. Бәрі нақты бақылауға алынды. Осылайша, біз қауіпсіздіктің жақсаруына ұмтыламыз.

Өртті болдырмауға бағытталған өрт сөндіру профилактикасы бойынша сапалы ұйымдастырушылық және техникалық, жедел-тактикалық іс-шаралар кешені жүргізілді. Оны компанияда жұмыс істейтін мамандар жоғары кәсіби деңгейде орындады. Осы қызметтің негізін қалаған Еркін Ертаев, сондай-ақ, Мұрат Ташкенбаевты және Талғат Асановты атап өтуге болады.

Бәрімізге белгілі болғандай, «тарихты адам жазады». Осындай адамдардың арасында – осы қызметтің ізашары бар, олар өз еңбек қызметін Қызылорда облысындағы алғашқы мұнай өндіру компаниясының қалыптасуымен байланыстырды. Өрт сөндіру қызметінің кәсіпқойлары Бақытбек Демеуовтың, Сланбек Қайрақбаевтың, Нәдірбек Әбдімомуновтың ерекше еңбегі сіңіп, олардың еңбегінсіз «ПҚҚР» АҚ компаниясының өрт қызметі тарихының толық жылынамасын елестету мүмкін емес. Осы айбынды кәсіпқойлар өртке қарсы профилактика ісіне өздерінің маңызды үлесін қосу үшін бар күшін салып, ештеңені аяған жоқ.

Шындығына келгенде, «ПҚҚР» АҚ-тың өрт сөндіру қызметі Қызылорда облысы мен Қазақстанның басқа да облыстарындағы ұқсас қызметтер арасында ең үздігі болып табылады. Ол өрт сөндіргіштердің шынайы ұстаханасына айналып, жастарды өрт сөндіруші мамандығын меңгеруге көмектеседі.

Кенорындарындағы өрттен қорғау қызметінің бөлімі мердігерлік ұйымдарға өртті болдырмау мен өрт сөндіру кезіндегі іс-шараларды әзірлеу кезінде қолдан келетін бар көмегін береді. Сондай-ақ, алғаш рет шақыру арқылы қасында орналасқан мұнай кенорындарына барады.

Штатында 64 маман жұмыс істеп жатыр, өрт қауіпсіздігі бөлімі өрт-профилактикалық жұмысты жүргізіп, ПҚҚР объектілерінде өртті сөндіріп, төтенше жағдайларды жоюға қатысады. Қазіргі таңда бөлім кенорындарда орналасқан сегіз өрт сөндіру бөлімінің, екі өрт сөндіру депосынан және бір бөлек бекеттен тұрады. ӨҚБ-нің басқару құрамына Қызылорда облысының төтенше жағдай құрылымдық бөлімдерінде көп жылдық жұмыс істеу тәжірибесі бар өрт сөндіру ісінің біліктілігі жоғары мамандары кіреді.

ӨҚБ-нің материалдық техникалық базасын жетілдіру үшін көп жұмыс

атқарылып жатыр. Өрт қауіпсіздігі бөлімінде өрт сөндіру автомобильдік техникасының 10 бірлігі, соның ішінде, 9 өрт сөндіру автоцистернасы және «Пурга» көбік генераторымен жабдықталған, мұнай өнімдері бар резервуарларды сөндіруге арналған бір ПП-50 көбік көтергіші бар.

ӨҚБ бөлімшелерінің жауынгерлік әзірлігіне, қарауылдардың кәсіби дайындық деңгейлеріне ерекше көңіл бөлінеді. 2018 жылға арналған ПҚҚР объектілеріндегі өрт сөндіру-тактикалық үйрену жұмыстарының кестесі әзірленіп, бекітілген болатын. Солардың үшеуі әлдеқашан өткізілді.

Жұмысшылар мен ИТЖ арасындағы профилактикалық жұмыс та маңызды болып табылады. «Өрт сөндіру-техникалық минимум» бағдарламасы бойынша оқыту өз күші, өрт қауіпсіздігі саласындағы білімі бар және «Өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету» тақырыбы бойынша біліктілікті арттыру курстарынан өткен компания мамандары тарапынан жүргізіледі.

Өз кезегінде, «ПҚҚР» АҚ өз өрт қауіпсіздігі жүйесін бұдан әрі жетілдіруге, мұнай өндіру объектілерінің өртке қарсы қорғаныс деңгейін арттыруға және қызметкерлер құрамына қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін оқытуға дайын.

Конкурстар

Алты жыл ішінде «Өртті сөндіргеннен гөрі, оның алдын алған оңайырақ» атты өрт қауіпсіздігі жөніндегі конкурсты өткізу жыл сайынғы дәстүрге айналды. Онда ПҚҚР мен ПҚОП компаниясының бөлімшелері және «Торғай Петролеум» компаниясы қатысады. Конкурстың мақсаты – әрбір жұмыскердің жұмыс орнындағы өрт қауіпсіздігі үшін жауапкершілікті арттыру мен штаттан тыс жағдайда өрт сөндіру құралдарын пайдалану дағдыларын жетілдіру. 2018 жылдың 13 сәуір күні ПҚҚР-да өртке қарсы қызметтің 100 жылдығына орай 6-шы конкурс өткізіліп, 1-ші орынды МГӨЦ-2 Құмкөл, 2-ші орынды МДАЦ Құмкөл, 3-ші орынды ПҚОП командасы алды. Келесі жылы мердігерлік ұйымдарды шақырып, команда құрамын кеңейту жоспарлануда.

100-жылдық мерейтойды тойлау аясында, ПҚҚР мен ПҚОП қызметкерлеріне «Өрт сөндіру қызметінің 100 жылдығы» атты мерейтойлық медальдары салтанатты түрде табысталған болатын.

Әріптестерімізді осындай айтулы күнмен құттықтап, өртке су себегін түтік құбырлардың құрғақ болуын тілейміз!

МҰНАЙ: ЖЕР ҚОЙНАУЫНАН... СІЗДІҢ ҮЙІҢІЗГЕ ДЕЙІН

Энергоцех сияқты бөлімшенің нақты әрі тәртіпке салынған жұмыстың МӨЗ үшін маңыздылығын асыра бағалау қиын. Мұнай өңдеу зауытының жұмыс істеуіне қажетті электр энергияны қан-тамыр жүйесімен, ал энергоцехын оның жүрегімен салыстыруға болады. Жалпы энергоцехтың және оның әр учаскесінің қалай жұмыс істейтіні туралы сұрақтарға энергоцехтың бастығы Андрей Сухенко жауап береді.

Он төртінші бөлім. Энергоцех.

- Өз бөлімшеңіздің қызметі туралы айтып беріңізші.

- Энергоцех – бұл үздіксіз электрмен жабдықтауды және электр жабдығының апатсыз жұмыс істеуін қамтамасыз ететін зауыттың бөлімшесі. Біздің мақсатымыз – жеткізушіден электр энергияны алып, оны түрлендіру, зауыттың қондырғыларына дейін жеткізу, қажетті шамадағы кернеуге трансформациялау, түпкілікті тұтынушыға жеткізу және соңында механикалық, жылу немесе жарық энергиясы сияқты технологиялық процеске қажетті энергияға түрлендіру. Кез келген технологиялық процесс, бұл, ең алдымен, қозғалыс болып табылады. Мұнайдың, мұнай өнімдерінің, ауаның, азоттың, судың, газдың қозғалысы. Біз осы қозғалысты қамтамасыз ету керекпіз. Тағы бір міндет – бұл зауыттың аумағы мен өндірістік қондырғыларын жарықтандыру, кез келген уақытта ыңғайлы жұмыс жағдайларын жасауымыз қажет. Кешкі зауытқа қарасаңыз, оның қаншалықты әдемі жарықтандырылғанына қатты таңғалатын шығарсыз. Оның бүкіл күші мен қуатын көруге болады. Зауытты толыққанды және сапалы түрде жарықтандыру үшін қондырғылар аумағында, бөлме-жайларда, сорғы мен компрессор бөлмелерінде 22 мыңдай жарықшамдардың орнатылғанын елестетіңіз.

- Энергоцехтың тарихы туралы айтып кетсеңіз, бөлімшенің негізі қалай қаланды, технологиялардың жетілуіне қарай цех қалайша дамыды?

- Бөлімше ретінде энергоцех 2003 жылдың 1 қазан күні құрылды. Электр цехты қайта құру нәтижесінде зауыттың құрамынан жөндеу бөлімшесін алып тастады. Энергоцех құрамында электр жабдықты жедел басқару, электрмен жабдықтауды қамтамасыз ету учаскелері

қалған болатын. Мердігерлік ұйымдарға жөндеу, монтаж бен дұрыстау сияқты жұмыс түрлері берілді. Бұл кезең зауытымыздың белсенді даму фазасына сәйкес келді. Электр энергетикада энергияны үнемдеу мен энергия тиімділігі мәселелерінің дамуында елеулі жылжуы орын алды. Бір ғана мысал келтірейін: соңғы жылдары зауытта 295 жиілік түрлендіргіш монтаждалып, пайдалануға берілді. Олар электр энергияны тұтынуды елеулі түрде төмендетіп, зауытқа сол арқылы айтарлықтай үнемдеуді қамтамасыз етеді. Сонымен бірге, біз зауытты энергияны үнемдейтін жарықтандыру жүйелеріне толықтай көшірдік.

Энергоцехтың бүкіл инженерлік құрамы бөлімшеміздің және бүкіл зауыттың қалыптасуы мен дамуына белсенді түрде қатысып жатқанын атап айтқым келеді, бәрі – өз ісінің маманы.

- Сіздің бөлімшеңіз алып объектіге тәулік бойы қызмет көрсетуі керек. Энергоцехтың құрылымы қандай? Энергоцехта қанша қызметкер жұмыс істейді? Учаскелердің қайсысы ең маңызды болып табы-

лады? Кадрлардың жеткіліксіздігі орын ала ма?

- Менің бірінші көмекшім әрі орынбасарым – аға инженер Сергей Поленц. Біздің қоластымызда белгілі бір бөлімшелерге, зауыт қондырғыларына қызмет көрсететін жеті электр учаске бар. Энергоцехтың штатында 17 инженерлік-техникалық жұмыскер мен 78 электр монтер бар, ал зауыттың электр жабдығына тәулік бойы қызмет көрсетуді қамтамасыз ету үшін бір ауысымда сегіз электр монтер мен ауысым бастығы жұмыс істейді.

Учаскелердің әрқайсысында өз бастығы болады, оның қол астында электр жабдыққа қызмет көрсету жөніндегі электр монтерлердің жедел жөндеу қызметкерлер құрамы бар. Олар күндіз және түнде қызметтерін атқарып, учаскелердің және жалпы зауыттың жұмысында жаңылыс болмау үшін олар жабдықты ауысым ішінде 3-6 рет қарап шығады. Цехымызда өздеріне сеніп тапсырылған жұмыс учаскелері үшін толық жауапкершілікті сезінетін білікті әрі кәсіби қызметкерлер жұмыс істейді. Оған қоса, ең үлкен әрі жауапкершілікті көп қажет ететін учаскелерде екі шебер

Саханский Павел (№ 1 учаске) мен Путовойченко Александр жұмыс істейді.

Менің ойымша, энергоцехтың барлық учаскелері маңызды, себебі біз жалпы технологиялық процесте, бір тізбекте жұмыс істеп жатырмыз. Осы тізбектегі қандай да бір буынның ажырауы зауыт жұмысының жалпы бұзылуына әкеп соқтыруы мүмкін. Ең алдымен, бұл № 5 учаске (желілер мен шағын станциялар), ол бүкіл зауыт бойынша 220/110/35/6кВ кернеудің үлестірілуі үшін жауап береді. № 1 цехтың (мұнайды бастапқы өңдеу) бүкіл электр жабдығына қызмет көрсететін № 1 учаске. Зауыттың бүкіл шағын станция электр жабдығының релейлік қорғаныс, автоматика мен электронды элементтерінің дұрыс жұмыс істеуі үшін жауап беретін № 6 учаске. Заманауи күрделі жабдыққа толы каталитикалық крекинг қондырғыларының жаңа кешенінің электр жабдығына қызмет көрсететін № 7 учаске.

Меніңше, кадрлық тапшылық – бұл бүкіл Қазақстанның өзекті проблемасы. Өкінішке орай, конкурсқа келетін жастардың дайындық деңгейі шамалы. Әдетте, конкурсанттардың арасынан шамамен 10%-ы өтеді. Білім деңгейі жақсы электр монтерларды табу қиын.

- Сіздің бөлімшенізде жеті учаске бар. № 1 (ЛК-БУ) электр учаскенің жұмысы туралы айтып берсеңіз. Бұл энергоцехтың ең маңызды цехтарының бірі болып табылатынын анықтау қиынға соқпайды.

- ЛК-бу (№ 1 цех) шынымен де зауытымыздың негізгі цехы болып табылады, басқа цехтар жұмысының қаншалықты табысты болатыны оның қызметіне байланысты. № 1 цех бірнеше қондырғыдан тұрады: С-100, С-200, С-300, С-400, газ компрессорлық қондырғы. Жаңартудан кейін оның құрамына С-700 (Изомеризация) қондырғысы кірді. Осы қондырғылардың бүкіл электр жабдығына Кан Александрдың басшылығымен энергоцехтың № 1 электр қондырғысы қызмет көрсетеді. Учаскенің құрамына учаске басшысының басшылығымен 16 адам кіреді. Үздіксіз электрмен қамту және осы қондырғылардың бүкіл электр жабдығының апатсыз жұмыс істеуі олардың тәртіпке салынған жұмысы мен біліктілігіне байланысты болады. Нәтижесінде, аталған қондырғылар шығаратын мұнай өнімдерінің сапасы мен саны бұған байланысты болады. Жаңғырту нәтижесінде, электр жабдықтың санын ұлғайтқан соң, учаскенің құрамына көп жастар келді. Жұмысқа орналасу кезінде, қызмет көрсетілетін учаскенің маңыздылығына байланысты, оларға ерекше талаптар қойылып, олар айтарлықтай қатты іріктеуден өтті. Қазіргі таңда жас кадрлар оқытудан сәтті өтіп, учаскенің тәжірибелі тәлімгерлерінен құнды білім алып, келешекте тәжірибелі әріптестерінен эстафетаны алатын болады.

- № 2 электр учаскенің қызметі қандай? Оның жұмысы қалай ұйымдастырылған?

- Әділов Бақытжан басқарып жатқан № 2 учаскенің аумағы кең, ол он шақты үлестіру төмендеткіш шағын станцияларға қызмет көрсетеді. Олар ТШЦ мен ТКБ сияқты цехтардың жабдығын, сондай-ақ, аралас цехтардың аумақ бойынша бекітілген қондырғыларын электр энергиямен қамтамасыз етеді. Биылғы 2018 жылдағыдай, былтырғы 2017 жылы да зауытты жаңғырту жобасы бойынша құрылған бірнеше қондырғы пайдалануға қабылданған болатын. Қызмет көрсетілетін цехтардың технологиясы дайын өнімді сақтаумен және тиеу-түсірумен, бастапқы шикізатты қабылдаумен және басқа цехтарға қайта өңдеумен байланысты. Қазіргі таңда № 2 учаскедегі электр жабдықтың апатсыз жұмысын учаске бастығының басшылығымен жұмыс істейтін, сегіз электр монтерден құралған бригада қамтамасыз етеді. Ол бүкіл бекітілген электр жабдыққа тәулік бойы пайдаланылуын, уақытылы техникалық қызмет көрсетуі мен жөндеуін жүргізеді.

- № 3, 4 учаскелері жұмысының ерекшеліктері туралы айтып берсеңіз?

- № 3 учаскенің (бастығы - Мыңжасаров Дәулет) қызмет көрсету аймағына висбрекинг қондырғысы, мазутты вакуумдық айдау қондырғысы, орталық кондициялау қондырғысы, зауыттық зертхана мен зауыт басқармасының әкімшілік ғимараттары кіреді. Учаскеде сегіз электр монтер жұмыс істеп, олар

Энергоцех ұжымы / Коллектив энергоцеха / Energy workshop team

учаскенің электр жабдығына үздіксіз бақылау жүргізіп, ЖПЖ кестесі бойынша жабдықты жедел ауыстырып қосады және жөндейді. Учаскеде ескірген электр жабдық жоспарлы түрде ауыстырылады.

№ 4 учаскесі де (басшысы Аносов Евгений) аумағы жағынан өте үлкен, мұнда күкіртті өндіру қондырғылары (№ 2 цех), БСАҚ цехты айналымды сумен қамтамасыз ету блогы, нүктелік құю қондырғысы (ТКБ) мен тазалау цехы кіреді.

- № 5, 6 және 7 учаскелерінің жұмысы туралы да айтып өтсеңіз.

- № 5 учаске (желілер мен шағын станциялар, басшысы Қалижаров Марат) - бұл ең үлкен және, бәлкім, жауапкершілікті көп талап ететін цех учаскесі болып табылады. Ол қызметкерлердің ең үлкен штатымен жабдықталған. Учаскенің бастығы мен шеберінің басшылығымен онда 5 ауысым бастығы, 15 кезекші электр монтер мен күндізгі қызметкерлер құрамының 8 электр монтері жұмыс істейді. Олар зауыттың барлық 220/110/35/11/6кВ әуе және кабельдің электр беріліс желілері мен шағын станцияларының жұмыс істеу қабілеті мен жарамды техникалық күйін қамтамасыз етеді. Осы салада білімі аз адамдарға бұның қаншалықты тарамды әрі қаныққан жүйе екендігін және мұндағы жабдықтың техникалық тұрғыдан қаншалықты күрделі екендігін елестету мүмкін емес. Бір ғана санды айттайын, № 5 учаскесіне жиынтық қуаты 547 000кВт-ты құрайтын 132 қуат трансформаторы қызмет көрсетеді!

№ 6 учаске (басшысы Сайфутдинов Семен, релейлік қорғаныс пен автоматиканың аға инженері) - релейлік қорғаныс және автоматика (РҚЖА). Бұл біздің зияткерлік орталығымыз. Онда мамандар ең күрделі әрі шығармашылық

тапсырмаларды орындайды. Жаңа принципалды сызбалар мен шешімдерді әзірлеп, оларды шығарады немесе ескілерін жетілдіреді. Зауыттың шағын станция жабдығының релейлік қорғанысы электр жабдығының дұрыстауын, диагностикасын, жөндеуін жүргізіп, оларды бақылайды. Жилікті түрлендіргіштерді, қалыпты іске қосуды, электр қозғалтқыштардың өздігінен іске қосу блоктарын, үздіксіз қуат беру көздері мен басқа да электронды жабдықты дұрыстап, оларға техникалық қызмет көрсетеді. Зауыттың шағын станциялық жабдығының жылувизиялық бақылауын жүргізіп, электр жабдықтың бүкіл ақаулық түрлеріне талдау жүргізеді.

№ 7 учаске (бастығы - Иваненко Александр), цехтың бұл учаскесі жуырда ғана, 2017 жылдың желтоқсан айында құрылған болатын. Ол № 3 цехтың жаңа қондырғыларының электр жабдығының (каталитикалық крекинг) және БСАҚ цехының (қазандық, химиялық тазалау, ауа-азот станциясы) жұмысын қамтамасыз етеді. Учаскеде ең заманауи және алдыңғы қатарлы жабдық қолданылған. Жаңа қондырғылар жауапкершілікті және, ең бастысы, ерекше әдіс-тәсілдерді ұйғарады, себебі біз бұрын-соңды жұмыс істеп көрмеген жабдық бар. Әрине, бұл мұқият оқуды және абайлап жұмыс істеуді талап етеді. Мысалы, біздің кәсіпорынымызда алғаш рет электр энергия генераторлары қолданылды, олар технологиялық процеспен тікелей байланысқан. Зауыттың максималды өнімділігі кезінде олар 20 000кВт-қа дейін электр энергияны түрлендіре алады. Бұл зауыт үшін энергия ресурстарын айтарлықтай үнемдейді.

Жаңа жабдықты дұрыстау мен оған қызмет көрсету жөніндегі жұмыс учаскенің қызметкерлер құрамының өз

біліктілігін үнемі арттыруға итермелеп, бұл, өз кезегінде, бұл кәсіби тұрғыдан өсу мен дамуға жаңа мүмкіндіктерді ашады.

- Энергоцехтың барлық құрылымдарының өзара әрекеттесуі қалай құрылған?

- Өзара әрекеттесуі өте жақсы, барлық өзара әрекеттесу механизмдері ережелер мен нұсқаулықтарда жазылды, себебі электрмен жабдықтау жүйесі сағат механизмі қағидасы бойынша тәртіпке келтірілген жұмысты ұйғарады. Электр монтердің бір бұрыс әрекеті, электрмен қамтудағы кез келген жаңылыс бүкіл өндірістің күрделі проблемаларына әкеп соқтыруы мүмкін.

- Мамандар төтенше жағдайлардың пайда болуын қандай әдіс-тәсілдер арқылы болдырмайды? МӨЗ тарихында осыған ұқсас оқиғалар болды ма?

- Осындай күрделі кәсіпорында жұмыс істей тұрып, төтенше жағдайлар мен оқиғаларды болдырмау біздің ең бірінші мақсатымыз екенімізді түсінеміз. Ол үшін бекітілген кесте бойынша жоспарлы күн сайынғы жұмысты жүргіземіз. Электр жабдыққа ескерту жөндеу жұмыстарын, техникалық қызмет көрсетуді, сынауларды, күйінің диагностикасын жүргіземіз. Зауыттың ескірген және тозған электр жабдығын ауыстыру бойынша кең ауқымды жұмыстарды жүргіземіз. Соңғы 10 жылда 6кВ-тың 5 шағын станцияны және 6/0,4кВ-тың 12 шағын станцияны ауыстырып, 6кВ-тық кабельдің желілердің 100 километрін астамын ауыстырып, өз ресурсынан асып кеткен электр қозғалтқыштар мен электр жетектердің көбісін ауыстырдық. Қандай да бір күтілмеген жағдайлар туындағанда, оларды жедел шешуге тырысамыз – біздің бөлімшеміз сол үшін жұмыс істеп жатыр.

- Ұжым – бұл біздің екінші отбасымыз, себебі біз жұмыста айтарлықтай көп уақыт өткіземіз. Қандай да бір қалыптасып кеткен дәстүрлеріңіз бар ма?

- Шынымен де, ұжым мен жұмыс, әсіресе, ер адам үшін екінші отбасы сияқты. Қызметкерлердің көбісімен 15 жылдан астам жұмыс істеп келе жатырмыз. Бір-біріміздің әйелдеріміз бен балаларымызды білеміз. Дәстүрге келетін болсақ, біреуін атап айтқан жөн деп ойлаймын: жыл сайын біз бүкіл ұжым болып энергетик күнін келе жатқан жаңа жылмен бірге тойлаймыз. Осыдан алған әсер мен эмоциялардың қуаты бүкіл жылға жетеді!

«ПҚОП» ЖШС – БАЛАЛАР ТЕННИСІНЕ ҚОЛДАУ КӨРСЕТУДЕ

Шымкентте 12 және одан да жас категорияларында теннис бойынша «Shymkent Cup 12 & under» ашық турнирі өтті. Турнирге Қазақстанның түрлі қалаларынан келген 72 спортшы қатысты. Турнир ұйымдастырушыларының айтуынша, осындай деңгейдегі жарыстарды өткізу үшін демеулік қолдау қажет болады. Ал осы жолы «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС-ның тұлғасындағы демеушінің көмегімен жоғары деңгейлі турнирді ұйымдастыру мүмкіндігі пайда болды.

Теннисті патшалар мен мемлекет президенттері ойнайды - ойын осындай мәртебеге ие. Алайда соншалықты мәртебелі әрі қызықтырар спорт түрінен таңдаулылық таңбасы алынып тасталды. Дегенмен, теннис әлі де қымбат әуестіктердің қатарына жатады. Қазақстандағы барлық турнирлерді ҚР Теннис федерациясы өткізеді, бірақ аймақтар да өз аландарында жарыстарды өз бетімен ұйымдастыра алады. Шымкент қаласындағы халықаралық теннис орталығында керемет бапкерлер құрамы және едәуір мықты спортшылар бар. Осылайша, жақында Астана қаласында өткен Қазақстанның ересектер арасындағы қысқы чемпионатында Шымкенттік теннис мектебінің тәрбиеленушісі Роман Хасанов жеңіске жетті.

Үшінші категориялы ашық турнирлер мұнда жиі-жиі өтеді, алайда, жоғары деңгейлі жарыстарды өткізу ниетімен ұйымдастырушылар демеушілерді жұмылдырады.

Халықаралық теннис орталығы

Тенниспен айналысу үшін Шымкентте жақсы негіз бар. Ол 2012 жылдың қараша айында ашылған Халықаралық теннис орталығы. Орталықта заманауи инфра-структура, мықты бапкерлер құрамы және халықаралық стандарттарға сай келетін HARD және CLAY төсемдері бар 4 жабық және 12 ашық корт бар. Осындай корттарда кәсіпқойлар да, әуесқойлар да ойнай алады, ал барлық осы сипаттамалардың арқасында бүгінгі таңда теннис орталығы теннис жұлдыздары өсіп тұратын орынға айналды. Ашылу сәтінен бастап мұнда халықаралық деңгейдегі оннан астам жарыс ұйымдастырылған.

Статистикаға сәйкес, қалада 18 жасқа дейінгі 500 бала тенниске құмар, олардың 200-і спорт мектептерінде тегін айналысады, ал басқалары төлеп ойнайды, бірақ, олар да жарыстарға қатысып отырады. Шымкент үшін әжептәуір статистика! Халықаралық

Ер балалар арасында бірінші орынды иеленген ДИбрагимов (Шымкент) / Первое место среди мальчиков завоевал ДИбрагимов (Шымкент) / Winner of the 1st place among boys, D.Ibragimov (Shymkent)

теннис орталығы ашылғаннан кейін тенниске деген қызығушылық керемет артты. Осындай жаттығып ойнайтын балалардың арасында көрнекті ойыншылар да бар. Дәл осындай балалар бапкерлермен тегін жаттығу мүмкіндігін алады. Осындай тәрбиеленушілер ақыры соңында чемпиондарға айналады. Бапкер Артем Шайбаковтың тәрбиеленушісі Дастанбек Ташболатов осы жылы АҚШ-тағы жасөспірімдер арасындағы Orange Bowl Dunlop Orange Bowl International Tennis Championships әлем чемпионатында (АҚШ-тың Флорида қаласында жыл сайын өткізілетін балалар және жасөспірімдер арасындағы А категориясындағы теннис турнирінде) бейресми рекорд орнатты. Дастанбек аталмыш беделді турнирде екінші орынға ие болып, халықаралық теннис ойыншыларының рейтингісінде 50-ші орынға дейін көтерілді!

Турнирдің жоғары деңгейі

12 және одан да жас балалар арасындағы теннис бойынша осы ашық турнир «ПетроҚазақстан

Ойл Продактс» ЖШС-ның демеулік қолдауымен өткізілді. Жарыстардың нәтижелерін қорытындылай отыра, ұйымдастырушылар, қатысушылар және көрермендер бүкіл спорт шарасының жоғары деңгейін атап отырды. Жарыстар екінші категория мәртебесінде өткізілген болатын, алайда, турнирдің соншалықты мінсіз жүргізілгені, соншалықты жоғары стандарттарға сәйкес болғаны, ұйымдастырушылардың және көрермендердің пікірінше бірінші категорияға да ұмтылуға да болар еді.

«ПҚОП» және ҚР теннис федерациясының өкілдері жарыс жеңімпаздарына жүлделерді ұсынып, турнир қатысушыларына барынша қолайлы жағдай жасады. «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС спортқа үнемі қолдау көрсетіп, оның дамуына және халық арасында танымалдығын арттыруға ат салысып, осының арқасында аймақтың және мемлекеттің беделін жоғарылатып отырады.

Шымкенттегі теннис федерациясының республикалық қоғамдық бірлестігінің директоры Виктор Афимин турнир жайлы өз әсерімен бөлісті: «Бір аптаға

Қазақстандық теннис федерациясы - халықаралық теннис ұйымдарымен және шет елдердің ұқсас федерацияларымен ынтымақтастықты дамыту мәселелерінде республиканың уәкілетті өкілі болып табылады. Федерация - Азиялық теннис федерациясының және ішінде бес дауысы бар Халықаралық теннис федерациясының мүшесі болып келеді.

Федерацияның негізгі жобалары - Қазақстанда балалар теннисін дамыту, «Team Kazakhstan», аймақтарда теннисті дамыту, Қазақстанда теннис бойынша бапкерлерді және инструкторларды сертификаттау бағдарламасы, турнирлерді өткізу, төрешілерді дайындау бағдарламасы, әуесқойлар арасында теннисті дамыту. 2007-ші жылдан бері Федерация президентінің орнында Болат Өтемұратов қызмет атқарып жатыр. Елдің екі басты қаласы Астана мен Алматыны есептемегенде, Қазақстанның 14 облысынан Федерацияның бөлімшелері 12 облыста жұмыс істеп жатыр.

Қазақстандық теннис федерациясының ойындары: Қазақстан Республикасы Президентінің кубогы, «Gold series», «Фьючерс» сериясындағы турнирлер, «Челленджер» сериясындағы турнирлер, жас жігіттер мен қыздарға арналған «ITF» турнирлері, жас жігіттер мен қыздарға арналған «ATF» турнирлері, Қазақстан Республикасының жазғы және қысқы чемпионаттары, жасөспірімдер біріншіліктері.

созылған турнирімізге Қазақстанның көп қалаларынан, солардың ішінде, Оралдан, Өскеменнен, Ақтөбеден, Тараздан, Алматыдан, Астанадан және Петропавлдан келген жас теннисшілер келді. Осындай көрнекті турнир болып шықты! Біз өз демеушімізге үлкен алғыс білдіреміз, себебі өткізілген 3 жарыста 210 шақты спортшы «Shymkent Cup 12 & under» турниріне қатысу мүмкіндігін алды. Желтоқсанда біз төртінші жарысты ұйымдастыруды көздеп отырмыз. Демеушілеріміз бізге барлық төрт жарысты ұйымдастыруға көмектескендері үшін өте ризамыз».

Қарашаның 2-ші жұлдызында аяқталған «Shymkent Cup 12 & under-2018» турнирінің нәтижелері бойынша орындар келесідей үлестірілді: ер балалар арасында бірінші орынға Ибраһимов Дамир (Шымкент), 2-ші

Қыздар арасында бірінші орын иегері К.Қойлыбаева (Шымкент) / Победительница среди девочек К.Койлыбаева (Шымкент) / Winner among girls K. Koilybayeva (Shymkent)

орынға Минаж Бекжігіт (Қызылорда), ал 3-ші орынға Әділет Сауат (Шымкент) ие болды. Қыздар арасында бірінші орынды Қойлыбаева Қарақат (Шымкент), 2-ші орынды Крымкова Анастасия (Тараз), 3-ші орынды Исакова София (Алматы) алды. Аралас жүйтпек разрядта келесідей жүйтпектер алға шықты: 1-ші орын – Тазабеков Даниэль / Крымкова Анастасия, 2-ші орын – Қалмұратов Жан / Әбдіғапар Адия, 3-ші орын – Әділет Сауат / Жолболат Айсұлу.

Төрешілер, бапкерлер және ұйымдастырушылар жарыстың қарсаңында дәл осы турнирдің барысында орын алған кейбір жағдайларды да талқылаған. Қатысушылары 18 жасқа жетпеген жарыстарды өткізудің белгілі бір ережелері қарастырылған, оларда ақша қорына тыйым салынған. Тиісінше, осы жас категориясындағы қатысушыларға жүлде ретінде медальдарды, грамоталарды және кубоктарды сыйға тартады. Алайда демеушілердің, бапкерлердің, төрешілердің және ҚР теннис федерациясы өкілдерінің консилиумы қағидадан аулақ кетіп, жеңімпаздарға құнды сыйлықтарды сыйлауға болатыны туралы шешім қабылдады. Осылайша Шымкенттік ашық турнирде жас чемпиондар лайықты марапаттарға – алуан түрлі электронды құрылғыларға ие болды!

Жас жеңімпаздар 2018 жылдағы ең көрнекті оқиғаға айналған турнир жайлы өз әсерлерімен қуана-қуана бөлісті. Қарақат Қойлыбаева, 1-ші орын: «Жеңіп шыққанымға өте қуаныштымын! Теннис орталығына ата-анам ертіп әкелген болатын. Күн сайын екі сағаттан жаттығамын, бұл спорт түрінде маған барлығы да

ұнайды. Мұнда көп балалармен достастым. Менің кумирлерім – Наоми Осака, Серена Уильямс, Мария Шарапова». Ер балалар арасында бірінші орын иегері Дамир Ибрагимов: «Биыл турнирде менің екі мықты қарсыласым болып, жарыстар қиынға соқты. Менің барынша жақсы ойнағым келіп тұр, сондықтан көбірек жаттығу қажет. Теннисте Рафаэль Надаль сияқты болғым келеді. Бұл спорт түрін мен өзім таңдадым».

«Shymkent Cup 12 & under» жарысы аймақтың ірі спорт шарасына айналды. Турнирде көптеген жанкүйерлер, ал олардың ішінде қызығушылықты танытқандардың ең белсенділері – қатысушылардың ата-аналары болды.

Серік Нағашыбаев теннис орталығына қызына қолдау көрсету үшін келді. Данель Нағашыбаева 12 жаста, ол тенниспен 4 жыл бойы айналысып жүр. «Менің қызым турнирге қатысты. Қызым ойнап отырған турнирдің жанкүйері болу – айттып жеткізуге болмайтын сезім! – атап айтты Серік Нағашыбаев. – Әрине, мен шамалы күйзеліске ұшырап, мақтанышпен қуанышқа да бөлендім. Жексенбіден басқа әрбір күн сайын біз қызымызды 2 сағат жүретін жаттығуларға, ал жаз айларындағы демалыс кезінде апта сайын 2 рет апаратын жүреміз. Менің байқағаным, ол жаттығуды ұнатқан кезде оның қолынан бәрі де келеді. Қызымның болашақта тенниспен айналысып жүретініне байланысты үміттеріме тоқталатын болсақ, болжамдар жасағым келмейді, қазіргі таңда, біз үшін ең маңыздысы – Данельдің физикалық дамуы. Жоғары жетістіктерді қандай ата-ана қаламас десеңізші! Бәрін уақыт көрсетер».

Біздің сұрақтарымызға жауап беріп, жарыстардың бас төрешісі Руслан Арепринцев турнир, жеңімпаздар және олардың спорт аясындағы жетістіктері туралы өз пікірін білдірді.

- Турнир туралы, оның дамуы туралы, осы «Shymkent Cup 12 & under-2018» турнирінің қалай ұйымдастырылғаны туралы айтыңызшы.

- Биыл біз турнирлерді Қазақстанның теннис федерациясының және демеушіміз «ПетроҚазақстан» компаниясының арқасында өткіздік. Демеушілерсіз турнирлерді осындай деңгейде, сапасы тұрғысынан әлдеқайда жоғары деңгейде өткізетініміз екі талай, себебі «ПетроҚазақстан» компаниясы ойыншыларды қызықтырар сыйлықтарды ұсынды. Мысалы, бірінші турнир аяқталып, сыйлықтарды алғаннан кейін балалардың көбі қызғанып, кейінгі турнирлерге де қатысуға бел буды, осыған орай көбірек қатысушылар келе бастады. Осы турнирмен бір уақытта Қарағандыда басқа турнирдің өтіп жатқанына қарамастан көптеген сұранымдар келіп түсті. Соңғы бірнеше жылдың ішінде «ПетроҚазақстан» компаниясы біздің алғашқы демеушіміз болды, біз оған қаржылық көмегі үшін шексіз алғыс білдіреміз. Бұл ретте қуанбауға болмайды, себебі енді біз турнирді жақсы деңгейде өткізіп жатырмыз: қаржы тұрғысы, төрешілер жұмысының ақысы, доптарды сатып алу және тағы да басқа мәселелер аса маңызды болып келеді. Осының барлығы өзіміз өтей алмайтын қаржылық шығындардың қатарына жатады. Турнирлерді Қазақстанның теннис федерациясы өткізген кезде жоғарыда аталғанның барлығы да бар, бірақ, жарыстар жергілікті түрде өткізілгенде ұйымдастырушыларға қиын болады: осындай турнирлерде біз жеңімпаздарға медальдарды, грамоталарды және кубоктарды ғана сыйға тарта аламыз. ...Бірақ, балалар медальдарды ғана емес, құнды сыйлықтарды да алған кезде құмарлық, қуаныш және разылық та болады. Демеушіміз қолдау көрсетіп отыратын турнирлерде балалар алуан түрлі электронды құрылғылар түріндегі жақсы әрі сапалы сыйлықтарға ие болды.

- Теннисшілер қалай өсіріледі – бұл спорт түріндегі алғашқы қадамдары қалай өтеді?

- Балалар алғашқы рет келген кезде біз олардың физикалық көрсеткіштеріне баға беріп, оның спортқа қаншалықты бейім екені жайлы көрініс аламыз. Қазіргі кезде орталығымызда біз қабылдайтын балалардың белгілі бір спорт талаптарына сәйкес болуын қамтамасыз етуге тырысамыз. Болашақ теннисшілерді іріктеу мәселесінде қызықты бір тәжірибе бар: Алматыда спорт секциясына кішкентай балақайларды қабылдап, толығымен жаттықтырмас бұрын, бұл бөбектер 2-3 ай бойы тек физикалық жаттығуларды ғана орындап жүреді. Теннис қарастырылмаған – тенниске апарар жаттығулар ғана орындалады, осылайша балдырғандар қозғалыс амалдарын меңгеріп, координацияны дамытады. Содан кейін осындай дайындалған үміткерлердің арасынан спорт жүктемелеріне төзе алатын балаларды іріктеп отырады.

- Балалар неше жастан бастап жаттығады, олардың теннистегі кәсіби мансабы қашан басталады және ол қаншаға созылады? Ойыншыны жаттықтырған кезде қандай қағидалар мен амалдарды пайдаланасыз?

- Теннисшілердің мансабы өте ұзақ болады. Балалар 4 жасынан бастап-ақ жаттыға бастайды. Ал теннистегі кәсіби мансап 20 жастан кейін де басталу мүмкін. Кейбіреулері ертерек, 15 жасынан да бастайды, дәл сол кезден бастап олардың ақша табуға мүмкіндіктері пайда болады. Роджер Федерер 36 жаста және әлі де ойнап жүр. Бұл спорт түрінде балалық шақтан ойнай бастап, 30 және одан да ұзақ уақыт бойы қала беруге болады. Спортшыны жаттықтырған кезде сенің біраз уақытың бар екенін түсінесің – ойыншыны кәсіпқой деңгейге жеткізу үшін он жыл шамасындағы уақытың болады. Бұл мәселедегі ең қиыны – сабырлықты сақтау. Үнемі түрде жұмыс істеп, ойыншыны қандай да бір елеулі нәтижелерге жеткізу үшін оны сабырлықпен, кезең-кезеңмен, асықпай дайындап отыру қажет. Оның жеңістері – сенің де бапкерлік жетістіктерің.

BURABIKE – 2018: ІЗГІ ІСТЕР ЖОЛЫМЕН!

30 тамызда Щучье-Бурабай курорттық аймағында Ақмола облысының қолдауымен Болат Өтемұратовтың Қоры мен Rixos Borovoe тарапынан ұйымдастырылған Burabike-2018 дәстүрлі алтыншы қайырымдылық велосипед жарысы өткен болатын. Көптеген көрсеткіштер бойынша бұл жарыс рекордтық болды. Биыл велосипед жарысына 2300 астам адам тіркеліп, солардың 841 қатысушысы 30-километрлік арақашықтықты бағындырды. Жалпы, 5 жыл ішінде қатысушылар саны 8 есе ұлғайды! Ақмола облысынан келген қатысушылар саны басым болды.

Burabike – бұл жаппай спорттық іс-шара, Қазақстандағы балалар ауруханаларын өмір үшін қажетті медициналық жабдықпен жабдықтау мақсатында қаражат жинау оның мақсаты болып табылады. Биыл жиналған қаражат сомасы 205 миллион теңгені құрады – спонсорлық және тіркеу салымдары, қайырымдылық аукцион, жәрмеңке, жеке қайыр-садақа. Биыл салауатты өмір салтын қолдаудың корпоративтік бағдарламалары аясында компаниямыздың ПҚҚР мен ПҚОП бөлімшелері де Burabike қайырымдылық велосипед жарысының демеушілері қатарына қосылды. Жалпы, 6 жыл ішінде Burabike қатысушылары мен оның қонақтары қайырымдылық мақсаттарында 700 миллион теңге дерлік қаражат сыйға тартты. Бұндай айтарлықтай қаражат балалар медициналық мекемелеріне, перинаталды және оңалту орталықтарына жабдық түрінде, сондай-ақ, балалар үйлеріне көлік құралдары, жиһаз, ойын алаңдары ретінде табысталған болатын.

Велосипед жарысының басталуы мен өткізілу мекенжайы – Rixos Borovoe қонақүйі. Іс-шара қарсаңында ұйымдастырушылар қатысушыларға былай айтқан болатын – «Ат салысайық! Балалардың сау өсулеріне көмектесейік!» Себебі Burabike дәстүрлі жылсайынғы велосипед жарысының тағы бір мақсаты – салауатты өмір салтын насихаттап, қайырымдылыққа белсенді түрде қатысуға шақыру және ішкі туризмді дамытуға үлес қосу. Burabike-2018 қатысушыларының қайырымдылық салымының сомасы 5000 теңгені құрады.

Біздің керемет спортшымыз Денис Тенді еске алып, велосипед жарысының ашылуы бір минуттық үнсіздіктен басталды. Жарысты ҚР Мәдениет және спорт министрі Арыстанбек

Мұхамедиұлы мен Astana Pro Team командасының бас менеджері Александр Винокуров бастады. Ол өз сөзінде былай деген: «Кезекті Burabike жарысына қатысуға қуаныштымын, жыл сайын қатарымыздың көбеюі де қуантады, себебі осы науқанның басты мақсаты қайырымдылық болып табылады». Александр Винокуров дәстүрлі түрде пелотонды басқарып, ашқан болатын.

Burabike іс-шарасына шабыт беруші, бизнесмен, меценат пен қайырымдылық қордың негізін салушы Болат Өтемұратов биылғы велосипед жарысына адамдардың бұрынсоңды болмаған жаппай қатысуы туралы хабарлады: «Burabike-2018 іс-шарасына тіркелуді мерзімінен бұрын жабуға мәжбүрлі болдық, себебі барлық қатысам деушілерді қабылдай алмадық. Burabike іс-шарасының жыл сайын халық арасында жайылғаны қуантады, қазақстандықтардың көпшілігі қайырымдылық іс-шараларға атсалысуда».

Burabike-2018 іс-шарасында Нұрлан Смағұлов, Ерлан Қожасбай, Райымбек Баталов, Арманжан Байтасов, Алмаз Шарман, Гурам Андроникашвили, Шолпан Нұрымбетова сияқты еліміздің танымал адамдары, ірі бизнесмендер, компания, банк бастықтары мен Astana Pro Team командасының мүшелері және тағы басқалар.

Бурабай курорты Көкшетау шамамен 480 м биіктікте, қарағай орманында, Бурабай мен Үлкен Шабақты көлдерін бөлетін мойнағында орналасқан. Бурабайды «Қазақстан інжуі» және «қазақстандық Швейцария» деп атайды. Бурабай ұлттық паркінде 14 ірі көл, соның ішінде Бурабай, Щучье, Қатаркөл, сондай-ақ, көптеген шағын көлдер орналасқан. Биіктігі 947 метрді құрайтын Көкшетау тауы танымал жері болып табылады.

2018 жылдың 30 тамыз күні өткен велосипед жарысын өткізу үшін, ұйымдастырушылар Rixos Borovoe қонақүйіне дейін және кері бағытта тегін тасымалдауды ұсынған болатын. Қатысушыларға велосипед жарысына дайындалу ғана қажет болды – өздерінің жеке велосипедін немесе оны Rixos Borovoe қонақүйінен жалға алып пайдалану керек болатын. Іс-шараның қарсаңында, велосипед жарысының қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында қажетті шаралар өткізілді: «Шучье-Бурбай» трассасы мен Rixos Borovoe қонақүйіне баратын жолдар сағат 10:00-14:00 аралығында (велосипед жарысын өткізудің негізгі уақыты) жабылды. Burabike-2018 іс-шарасының ұйымдастырушылары командасы бағдарламаны алдын ала әзірлеп, велосипед жарысының барлық іс-шараларын мұқият дайындап қойды, осы жоспарға жарыс қатысушыларына арналған «Rixos Borovoe қонақүйі ұсынған пикник» те қосылған болатын.

Burabike іс-шарасының негізгі оқиғасына велосипед жарысы аяқталысымен өткен қайырымдылық аукцион айналды. Аукцион барысында 121 млн. теңге көлеміндегі сомма жиналды. Лоттар ретінде бірегей заттар сатылды – Брэндон Боченскидің қолтаңбасы қойылған «Барыс» ХК формасы

Burabike – бұл жаппай спорттық іс-шара, Қазақстандағы балалар ауруханаларын өмір үшін қажетті медициналық жабдықпен жабдықтау мақсатында қаражат жинау оның мақсаты болып табылады. 6 жыл ішінде Burabike қатысушылары мен оның қонақтары қайырымдылық мақсаттарында 700 миллион теңге дерлік қаражат сыйға тартты. Бұл ретте, биыл жиналған сома мөлшері 205 миллион теңгені құрады.

Burabike жылсайынғы велосипед жарысы салауатты өмір салтын қолдап, қазақстандықтарға қайырымдылыққа белсенді түрде қатысуға және ішкі туризмді дамытуға үлес қосуға көмектеседі.

Әртүрлі жылдары жиналған қаражат сомасы:
2013 жылы - 11,5 млн. теңге
2014 жылы - 87 млн. теңге
2015 жылы - 105 млн. теңге
2016 жылы - 100 млн. теңге
2017 жылы - 168 млн. теңге
2018 жылы - 205 млн. теңге

(3 млн. теңге), аңызға айналған боксер Геннадий Головкиннің қолтаңбасы қойылған қолғап (6 млн. теңге), сербтік кәсіби теннисші, әлемнің бұрынғы бірінші ракеткасы Новак Джоковичтің қолтаңбасы қойылған ракетка 11 млн. теңге. Burabike-2018 іс-шарасына орай Қазақстанға жеке разрядтағы әлем ракеткасы атағы бар әлемдік теннис жұлдызы Рафаэль Надальдің қолтаңбасы қойылған ракетканы әкелген болатын. Бірегей лот 17 млн. теңгеге сатылған болатын. Ал футбол аңызына айналған Пеленің қолтаңбасы қойылған ретро-форма 5 млн. теңгеге сатылды. Өз теннис жұлдызымыз да бар – ол Зарина Диас, оның қолтаңбасы қойылған

ракеткасы 2 млн. теңгеге бағаланды. Ең қымбат лот - «Astana Pro Team» командасының эксклюзивті велосипеді 25 млн теңгеге сатылған болатын. Батырхан Шүкеновтың қоры ұсынған Батырдың «Отан Ана» альбомының бірегей винилды шығарылымы 10 млн. теңгеге сатылды. «Асыл Мирас» аутизм-орталықтарының балалары салған картиналар жиынтығы 10 млн. теңгеге сатылды.

Велосипед жарысынан тапқан барлық қаражатқа Мерке ауданының орталық аудандық ауруханасына (Жамбыл облысы), Тимирязев орталық аудандық ауруханасына (СҚО), Панфилов кентіндегі перзентханаға, Алакөл орталық

аудандық ауруханасына (Алматы облысы), Ағадыр кентіндегі ауылдық ауруханасына (Қарағанды облысы) өмір үшін қажетті медициналық жабдық сатып алынған болатын.

Қор директоры Марат Айтмағамбетов қайырымдылық велосипед жарысын бірнеше жыл бойы өткізу кезінде Қызылорда облысының да бірнеше емдеу мекемесі көмек алған болатын. Осылайша, былтыр қайырымдылық велосипед жарысының ұйымдастырушылары Қызылорда облысының ауруханаларына шала туған балаларға арналған транспорттық инкубаторларды, ал облыстық перинаталды орталыққа 48 млн. теңге сомасындағы екі Atom Transcapsule V-808 транспорттық инкубаторы табысталған болатын. Олар жаңа туған нәрестелерді (әсіресе, шала туған) сыртқы ортаның әсерінен сенімді қорғанысты қамтамасыз ету үшін, баланы перзентханаға тасымалдау кезінде оның өмірі сақтау және кейінгі дамуын қамтамасыз ету үшін қажетті микро ортаны жасау үшін керек.

Burabike-2018 спорт мерекесінің соңында қазақстандық эстрада жұлдыздарының қатысуымен өткен тамаша концерттік бағдарлама өтіп, велосипед жарысының барлық қатысушыларына бағалы сыйлықтар берілді!

Болат Өтемұратовтың Қоры

Болат Өтемұратовтың Қоры 2014 жылдың басында қаланған болатын. Денсаулық сақтау, білім беру мен мәдениет саласының дамуына септігін тигізіп, Қазақстанның бүгін және ертең адамдар тұра алатын ең жақсы жерге айналу Қордың миссиясы болып табылады. Қорды құру идеясын оның құрылтайшысы Болат Өтемұратов алға тартты, ол қордың «Аутизм. Жалпыға ортақ әлем» атты бағдарламасына 12,5 млн. доллар бөлді. Болат Өтемұратовтың қоғамдық қызметі білім берудің дамуына, спортты қолдауға, мәдени құндылықтарды ілгері жылжытуға және денсаулық сақтау саласына жәрдемдесуге бағытталған. 2007 жылдан бастап Қазақстанның Теннис Федерациясының Президенті болып табылады. Ол үлкен теннисті белсенді дамытып, өз қаржы есебінен 65 миллион доллардан астам қаражат құйды. Олар елдің ұлттық құрама командаларының құрылуына, балалар теннисінің дамуына және Қазақстанның барлық ірі қалаларында теннистік инфрақұрылымның жасалуына бағытталған.

БІЗДІҢ ТАЛАНТТАРЫМЫЗ

Олар «ПетроҚазақстанның» мамандары әрі бір-бірінің әріптестері болып табылады. Және олардың әрқайсысының жеке ермегі, нақтырақ айтқанда, оларды тамаша жетістіктерге жетелеп жүрген хоббилері бар. «ПетроҚазақстан» компаниясының «қолы алтын» жандары өздерінің әуестіктері туралы сұрақтарға жауап берді.

Әлия Әбішева, жоспарлау, экономика және бюджет бөлімінің менеджері, ПҚОСИ (қолдан бұйымдар жасау, тоқу, әсемдік бұйымдар жасау);

Нұржан Байжігітов, жетеуші маман, жұмыс орындарында қолдау көрсету командасы, ПҚҚР (ағаштан бұйымдар жасау);

Надежда Вилкова, аға бухгалтер, МжТ, ПҚОСИ (тоқу, қолдан бұйымдар жасау, тігу);

Анна Грунис, ҚЕҚОҚ жөніндегі аға маман, ПҚОСИ (сурет салу, декупаж);

Анар Қапанова, аудармашы, «Көлжан» ЖШС (сабын қайнату);

Айдана Күбенова, маман, капитал шығындарын бақылау тобы, ПҚҚР (сөмкелер, әсемдік бұйымдар жасау);

Маржан Күлекеева, канцелярия меңгерушісі, ПҚОП (шахмат);

Раиля Құрбанова, сату бөлімінің келісімішарттар жөніндегі аға маманы, ПҚОП (полимерлі сазбен бұйымдар жасау);

Евгения Мельник, энергоцехтың қоймашысы, ПҚОП (қолөнер);

Гүлнұр Нұрсейтова, маман, Біріккен кәсіпорындар, ПҚҚР (тоқу);

Марина Парфеева, аудармашы, ПҚОСИ (сурет салу);

Гүлмира Сабралиева, аудармашы, ПҚҚР (әсемдік бұйымдар жасау);

Елена Сафонова, салық жөніндегі аға маман, МжТ, ПҚОСИ (тоқу);

Багила Тұрғанбаева, табиғатты қорғау бөлімінің аға инженері, ПҚОП (би).

- Мұндай әуестікпен қалай айналыса бастадыңыз? Неліктен тап осы ермекті таңдадыңыз, бәлкім, сіздің таңдауыңызға біреу әсер еткен болар?

Гүлнұр Нұрсейтова: Тоқу әжемді есіме түсіреді. Ол маған және менің апасыңділеріме тоқудың қыр-сырын үйретіп кеткен еді. Сол кездері бізге ілмек салып, соңынан дайын бұйымдар жасау өте қызықты іс болатын. Кейіннен өзім ілмекпен тоқуды үйреніп алдым, осының арқасында өндірісте және машиналардың көмегімен қайталауға келмейтін заттар тігуге болады.

Анар Қапанова: Бірде досым сабыннан жасалған бұйымдардың суретін көрсеткен еді, осыдан кейін сабын қайнатумен айналыса бастадым. Үнемі бірдеңе жасағым келіп тұратын. Әжептәуір әдемі шығатын, істеп жатқан ісіңе жаныңмен берілсең үнемі осылай болары анық. Клиенттерім әдетте, менің бұйымдарымның дәмін татып көргісі келеді. Көбісі мұндай кәдесыйлардың сабыннан жасалғанына сенбейді.

Айдана Күбенова: Өзімді енді ғана бастап келе жатқан хендмейдерлердің қатарына жатқыза аламын. Қолөнердің алуан түрімен айналысып келе жатқанымға талай уақыт болды. Әсіресе, тіккенді ұнатамын, тігін машинасының дыбысы жанымға жағады. Өткен жылы өзім үшін жаңа материал - табиғи былғарымен тігіп көруді ұйғардым. Өзім

сөмке тігіп алдым, сүйікті әрі ең ыңғайлы тоутым осы былғарыдан тігілген. Қолмен, айқастырмалы тігіспен тігемін. Бірақ жақын арада, жеңіп алған мемлекеттік гранттың арқасында былғарыға арналған арнайы өнеркәсіптік машинаның иесі атанбақпын.

Нұржан Байжігітов: 2016 жылы ағам екеуіміз ұлдарымызды сүндеттеп, дәстүрлі тойға дайындық барысында тойды ұлттық нақышта өткізуді жоспарлап, шақыру билеті, тойтабақ (тойбастар) жағын қарастырдық. Сатылымдағы заттардағы ою-өрнектеріміздің дұрыс еместігі, ал енді қолдан жасалған заттардың бағасының жоғарылығы ағам екеуімізді сол заттарды неге өзіміз қолдан жасамасқа деген ойға әкелді. Ағашты лазерлік әрлеу және кесу құрылғысын сатып алдық. Араға жарты жылдай уақыт салып осы жұмыстарымызды қалада ұйымдастырылып жүрген қолөнер жәрмеңкелерінде «PodarKing - сыйлықтар патшасы» деген брендпен шығарып халыққа ұсындық. Қазіргі таңда хоббиіміз кішігірім жанұялық кәсіпке айналуға.

Гүлмира Сабралиева: Тігу мен тоқуды балалық шағымда-ақ өзім үйреніп алған едім. Бір жыл бұрын ғаламтор кеңістігінен қолдан жасалған әшекейлерді көрген едім. Көздің жауын алатын заттар мені шабыттандырып әкетті. Өзім де жасап көруді шештім, бағымға орай, қолымнан жақсы келетін сияқты!

Багила Тұрғанбаева: Би билеуді үнемі ұнататынымын, бірақ бала кезімде мұндай мүмкіндік болмады. Кейіннен жеке өзіме уақыт бөлу мүмкіндігі айқара ашылған өмір кезеңі келді. Би студиясына баруды ұйғардым. Хоббиім - латынамерикалық билер, би бағыттары - румба, самба, бачата, ча-ча-ча, сальса.

Раиля Құрбанова: Полимерлі сазбен жақында ғана, кенеттен, таныстым. Дүкеннің сөресінен қызым ішіне ермексазға ұқсас зат салынған ашық түсті кішігірім қаптапаларды көріп қалды. Тоғыз жасар қызым ермексазбен мүсін салуды ұнатады, сондықтан қызық болсын деп оның бірнеше қорабын сатып алдық. Текстурасы жұмсақ болғандықтан, полимерлі саздан мүсін жасау ыңғайлырақ, бұйымдар жанды мүсін сияқты шығады. Қызымның мүсін жасап отырғанын көріп, өзімнің де осындай қызықты іспен айналысқым келіп кетті.

Евгения Мельник: Дүкендерде сыйлықтар көп, қайсысын таңдаймын десең өз еркің. Дегенмен, әрдайым жақындарыңды әдеттен тыс дүниелермен қуантқың келеді. Әр адам тап өзіне арналып жасалған сыйлықты алуды ұнатады емес пе?! Қолөнер – берік негізді, көз қуантатын, сынып қалмайтын әрі жоғалмайтын бірегей сыйлық жасау тәсілі.

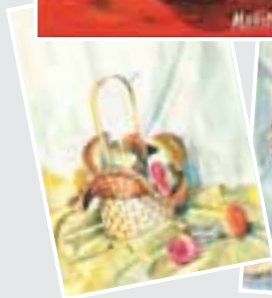
Маржан Күлекеева: Бала кезімнен-ақ демалыс күндері шахмат тақтасына

Маржан Күлекеева / Күлекеева Маржан / Marzhan Kulekeyeva

Гүлнур Нұрсеитова / Нұрсеитова Гүлнур / Gulnur Nurseitova

Марина Парфеева / Marina Parfeyeva

телмірген әкем мен ағамның ойындарын қарауды жақсы көретінмін. Содан бері есейе салысымен міндетті түрде шахмат ойнаймын деп шешкен едім. Төртінші сыныптан бері шахматпен кәсіби түрде айналысамын.

Анна Грунис: Сурет салуға құштарлық балғын балалық шағымнан бастау алады. Үнемі қолымда ұстап тұрған түрлі қарындаштардың үлкен қорабы әлі есімде. Көркемөнер мектебінде оқу бұйырмады, менің ер жетуім сол сындарлы тоқсаныншы жылдарға дәл келді. Бірақ сурет салуды ешқашан тастаған емеспін, суреттерім әрдайым менімен бірге - дәптерлердің тыстарында, блокноттар мен университеттегі дәрістердің конспектілерінде, альбомдарда және қолыма кездейсоқ түскен парақтарда болатын.

Елена Сафонова: Әкем керемет қолөнерші болатын: тігіс тігетін, тоқитын, кесте тігетін, шілтер тоқитын. Балалық шағымда-ақ ол маған тоқу мен тігудің негіздерін үйреткен еді.

Марина Парфеева: Сурет салуды үнемі жақсы көретінмін. Мектепте және университетте редакция алқасының мүшесі болатынмын: мерекелік қабырға газеттері мен плакаттарды безендіруші едім. Импрессионисттердің стилінде сурет салып үйренуді армандаймын, меніңше, олардың жұмыстары - эмоциялар мен сезімдердің таза күйіндегі үйлесімі.

Надежда Вилкова: Барлығы балаларыма жаңа жылдық костюмдер тігуден басталды. Ерекше, бірегей әрі өзімнің қолымнан шыққан киімдерді тігуді қаладым. Кейіннен бұл костюмдерді балалардың спорттық жарыстарына арнап толықтыруға және одан әрі тігуге тура келді.

Элия Әбішева: Бала кезімнен сурет салуды жақсы көретінмін. Кейіннен тоқумен айналыса бастадым. Бұдан соң сурет салу, тоқу, тігу, декупаж, ағаштан бұйымдар жасау – барлығына қызығатын болдым. Әкем барлық немерелеріне киім тоқитын, тіпті ағаларыма да бізбен тоқуды үйретті. Анам екінші сыныпта оқып жүрген кезімде мені осы іске баулыды. Әкем мен математикадан сабақ беретін мұғалім күрделі оюлар мен бірегей заттарды қалай жасауды көрсеткен еді. Мектепке анамның көйлектерін алып барып, қайта тігетінмін, кейіннен осы қылығым үшін таяқ жейтінмін...

- Мұндай әуестік сізге не береді, несімен жігерлендіреді?

Айдана Күбенова: Мені бір қиық теріні сөмкеге немесе әмиянға «айналдыру» үрдісі еліктіреді. Бұл оңай шаруа емес,

бірақ сонысымен қызықты. Осы арқылы өзімнің бойымдағы қабілеттерімді жүзеге асыруға мүмкіндік аламын.

Гүлнұр Нұрсейтова: Менің кіші жастағы балаларым бар. Өз балаң үшін бірдеңе жасау маңызды деп ойлаймын. Тоқыманы адамның ойы мен сезімін қалпына келтіруге көмектесетіндігі үшін де жақсы көремін. Мен үшін тоқыма медитацияның бір түрі сияқты.

Гүлмира Сабралиева: Тіпті ғалымдар жүргізген зерттеулердің өзі қолөнермен айналысудың қандағы гормондардың артуына жағдай жасап, денсаулыққа жағымды әсер ететіндігін көрсетті. Бұған қоса, бұл қосымша табыс көзі.

Анар Қапанова: Хобби тек жағымды эмоциялар сыйлайды. Өз қолыңнан жасалған дайын өнімді көруің тамаша емес пе? Әрине, әуестігім барынша көп уақыт алады, әсемдікті жасау оңай емесі түсінікті.

Нұржан Байжігітов: Негізгі мақсат - ұлтымыздың баға жетпес байлығын, мәдени мұрасын ұмыт қалдырмай өскелең ұрпаққа дәріптеп, қазіргі нарықта ұлттық трендке айналдыру.

Евгения Мельник: Хобби назарды қиыншылықтардан аударып әкетеді. Қолөнер мидың оң жақ бөлігінің белсенділігін арттырып, әдеттен тыс ойлауға себепші болады, сондай-ақ шығармашылық талғамыңды жақсартады. Осының арқасында түстерді, фактуралар мен материалдарды үйлестіруді үйренесіз. Ол шағын моториканы белсендіру үшін де өте пайдалы.

Бағила Тұрғанбаева: Биімен шұғылдану жаныңды керемет рахатқа бөлейді, күйзелістен арылтады, бойыңды жеңілдетеді, тепе-теңдікті жақсартып, қозғалу дәлдігін арттырады, өзің сияқты биімен әуестенетін адамдармен тілдесуге мүмкіндік береді.

Раиля Құрбанова: Әдемі заттар оларды өз қолыңмен жасап үйренуге еріксіз ынталандырады. Өз шығармашылығыңның соңғы нәтижесін көрген кезде бойыңды зор қуаныш кернейді.

Маржан Күлекеева: Атақты шахматшы Т.В.Петросян «шахмат - бұл нысаны жағынан - ойын, мазмұны жағынан - өнер, ал ойынды меңгере білу жағынан - ғылым» дегендей, мен үшін де шахмат жаныңды рахаттандырып қана қоймай, ойыңды шоғырландыра білуге мүмкіндік беретін ойын.

Анна Грунис: Сурет, көркемсурет - сыртқы әлемнен бір сәт те болса алыстау және біраз өзіңмен оңаша қалу тәсілі. Көрнекті бірдеңе жасау процесі жаныңды елітіп әкететіні соншалық, осы өмірден қандай да бір параллель әлемге сапар шегуіңе мүмкіндік береді. Бұл кенеттен

ғажайып елге тап болған, өзінің басынан өткен жайттардың барлығын жіпке тізген Алисаның шытырман оқиғалары сияқты. Ұмытылмас әрі ештеңемен салыстырғысыз саяхат.

Елена Сафонова: Саған Oskar de la Renta немесе Valentino топтамасындағы күртеше ұнаған жағдайда, оны қалай алуға болады? Бұл үшін осы үлгінің суреті, біздер/ілімек, иірілген жіп қана қажет. Және... көп кешіктірмей-ақ сәнді күртешенің иесі атанасың! Тоқу - бұл рецептсіз транквилизатор. Өзіңіз ойлап көріңізші, бастапқыда сізде тек бір орам жіп пен біз ғана болады, ал сосын әртүрлі заттардың - малақай, мойынорағыш, күртеше мен көйлектің иесі атанасыз. Меніңше, бұл тамаша!

Марина Парфеева: Өз суреттеріммен жұмыс істеу арқылы әлемге басқа көзбен қарауды үйренемін, балалық шағыма оралғандай күй кешемін. Сурет салу - мен өз ісіме тәніммен беріліп, қалған дүниенің барлығын ұмытып кететін транс күйі. Бұл күйбелең тірліктен алшақтауға көмектеседі, мидың жұмыс істеуіне және басқаша ойлауға итермелейді, көңіл-күйді жақсартады.

Надежда Вилкова: Маған өз қолыммен бірдеңе жасаған ұнайды. Қандай да бір затты жасау қолыңнан келген кезде осыған қатты қуанасың. Бұған қоса, жақындарыңа үнемі бірегей сыйлық ойластыруға болады. Белдемше тігу - менің шығармашылығымның көп бағыттарының бірі.

Элия Әбішева: Қолөнермен шұғылдану - күйзелістен арылтып, тыныштандыратын, өзіңнің бойыңдағы қабілеттеріңді жүзеге асыруға мүмкіндік беретін жақсы құрал. Қызыққұмар адам болғандықтан ба, жаңа нәрсені жасап көргім келіп тұрады. Маған жақындарыма бұйымдар жасау, оларға осы бұйымдарды сыйға тартып, оларды қуанту ұнайды.

- Ұнайтын ісімен айналысуды енді ғана бастаған немесе мұны әлі қолға алмаған адамдарға қандай кеңестер/лайфхактар берер едіңіз? Бәлкім, таңдаулы ісіңізде көмектесетін әдістеріңіз бар болар.

Айдана Күбенова: Тігу және күрмелеу кезінде қолыңды қатты әрі мығым ұстаңыз. Көмекші материалдар мен ұсақ-түйек заттарға қаражатыңызды аямаңыз, бұл бұйымның өңін ашып, оны нағыз кәдеңізге жарайтындай қылады. Менің қолөнерге арналған сүйікті сайтым – «Ярмарка мастеров» (Шеберлер жәрмеңкесі).

Гүлнұр Нұрсейтова: Бүгінгі таңда тоқу тұрмыстық қажеттіліктен баға жетпес өнерге айналды, және енді ғана тоқып

үйрене бастаған адамдар үшін көптеген дереккөздер, соның ішінде әлеуметтік желілердегі парақшалар, бейнесабақтар, форумдарда жекелеген тақырыптар бар, мұнда әр адам өзінің тәжірибесімен бөліседі. Қалада курстарға жазылуға болады. Енді ғана бастаған адамдарға сәттілік пен шабыт тілеймін!

Анар Қапанова: Үнемі жаңа нәрсені жүзеге асырып көруің қажет, бұл өзіңнің дарыныңды ашып қана қоймай, табыс әкелуі де мүмкін. Өкінішке орай, Қызылордада сабын қайнатуға арналған тауарлар сағатын дүкен жоқ, барлығын Алматыдан тапсырыс беріп алуыма тура келеді. Алматыға бара қалсам, «Чудо-лавкаға» кіремін, мұнда ақжарқын қыздар жұмыс істейді және қажетті нәрсенің барлығын таба аласың.

Нұржан Байжігітов: Ең бастысы жаның сүйетін, ішкі дүниені қалайтын істі таба білу. Әрбір адам өзінің жасырын таланттарын таба білсе - халыққа көптеген пайда әкелері сөзсіз. Мен өзім ақпараттық технологиялар маманы болғандықтан, кәсіби біліктілігім мен балалық кезде айналысқан қолөнерді біріктіріп, ұлттық өнердің заманауи дамуына өз ықпалымды тигізудемін деп білемін.

Маржан Күлекеева: Шахмат ойнауды бастағысы келетін адамдар үшін бұл ойынның логикалық ойлауды, ойдың

аналитикалық құрылымын дамытатынын айтқым келеді.

Гүлмира Сабралиева: Ең бастысы, өзіңнің немен айналысқың келетіндігін таңдау қажет. Содан кейін үнемі ізденіп отыру қажет. Бүгінде шығармашылықпен айналысу үшін көптеген мүмкіндіктер бар. Фаламтордың көмегімен жүгінуге, инстаграмнан өздерінің әшекейлер жасауға қатысты кеңестерімен жиі бөлісіп отыратын шеберлерді іздеп табуға болады.

Анна Грунис: Әркімнің өз дарыны бар екендігіне сенімдімін. Қазіргі таңда өз қабілетінді жүзеге асыру үшін көп мүмкіндіктер бар, дүкендердің сөрелерінен әр алуан материалдарды таба аласыз. Осы мақсатта Меломан желісінің дүкендеріне және «Суретші» шағын дүкеніне кіруіңізге болады. Фаламтордағы www.aliexpress.com сайтынан көркемсурет пен сурет салуға арналған заттардың барлығы бар.

Әлия Әбішева: Дарынсыз адам жоқ. Бастап көруің қажет, ең бастысы - төзімділік пен табандылық! Мына дереккөздерден қызықты жұмыстарды қараңыз: (@etsy, www.etsy.com @stefaniablog, @paclasknits, @sendeyapabilirsin, @atelier_13, @shtymar, @ecem_tasarim, @handmadecurator, @handmadeloves)

Марина Парфеева: Енді ғана бастаушыларға «ең бастысы, өзінді сынға

алмау» дегім келеді. Сурет салу дарыны бәрімізде бар, ол тіпті сол қолымызда жасырынуы да мүмкін. Туғанымнан оңқай болғанымға қарамастан, сіз мұнда көріп отырған суреттердің барлығын сол қолыммен салғанмын. Сондай-ақ «Пиктор» студиясының (@piktor.kz) мастер-класстарын көруіңізге болады, «Simpleart» студиясын (@simpleart.kz) немесе «Fantazy Room Almaty» (@fantazy_room_almaty) қарауыңызды ұсынамын. Олар сізге сурет салудың негіздері туралы айтып, көптеген пайдалы сілтемелер береді және кез келген сұрағыңызға жауап аласыз. YouTube сайтында Dari Art бейнесабақтарын қарауға кеңес беремін.

Надежда Вилкова: Өзімнің бұйымдарым үшін «Қызылтаң» мата үйінен және барлығымыз жақсы көретін «барахолка» дүкендерінен фатин сатып аламын. Таспаны сол «Қызылтаңнан» немесе Тимирязев пен Әуезов көшелерінің қиылысындағы дүкеннен аламын. Фаламтордан osinka, korfiatti және т.б. ресурстарды қарауыңызға болады. Тағы бір сүйікті дүкенім - deko.kz.

Раиля Құрбанова: Бір ғана кеңесім бар - қатты ықыласың болуы қажет! Ықылас бар кезде, материалды да, әдебиетті де, құралдарды да табуға болады.

Нұржан Байжігітов / Байжігітов Нұржан / Nurzhan Baizbigitov

ОҚИҒАЛАР КҮНТІЗБЕСІ

Шілде

1 шілде - қауіпсіздік және еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау айының аясында Құмкөлде ПҚҚР өндірістік бөлімшелерінің арасында «Ең бастысы – қауіпсіздік!» атты ҚЕҚОҚ бойынша сайыс өтті. Төрт түрдің қорытындысы бойынша ҚАМ кен орныдарының мұнай мен газды өндіру цехының командасы жеңіске жетті, екінші орынды Құмкөлдегі мұнайды тасымалдау және дайындау цехының командасы, ал үшінші орынды химиялық жүйелер бөлімінің командасы иеленді.

1 шілде - ҚЕҚОҚ айының аясында мердігерлік ұйымдардың қауіпсіздік нормаларын сақтау аудиті нәтижелерінің қорытындылары анықталды. Төмендегі ұйымдар «ҚЕҚОҚ бойынша үздік мердігерлік ұйымдар» атағына ие болды: «Қызылорда-Нефтьсервис» ЖШС (көлік және адамдарды тасымалдау қызметтерін көрсететін компаниялар тобында), «Technology Алем-Ойл» ЖШС (бұрғылау және ұңғымалардың жерасты жөндеуі (ҰЖЖ) қызметтері), «Нұрлы-Тау» ЖШС (орталық техникалық жөндеу және ҰЖЖ), ҚҚБ қызметтері), «CNLC» ЖШС (сервистік қызметтер).

2 шілде - Астананың 20 жылдығының қарсаңында Шымкенттік МӨЗ-де «Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту мен қайта құру» жобасының аясында жаңа RFCC каталитикалық кре-

«Ең бастысы - қауіпсіздік!» атты ҚЕҚОҚ бойынша Құмкөл кен орнындағы ПҚҚР компаниясының өндірістік бөлімшелері арасында сайыс / Конкурс по БОТОС «Безопасность превыше всего!» среди производственных подразделений ПҚҚР на Кумколе / "Safety first!" HSE competition among PKKR production units at Kumkol

кинг қондырғысына шикізат алғаш рет жіберілді.

6 шілде - Астананың 20 жылдығының қарсаңында ПҚҚР қызметкерлерінен тұратын бастамашы топ бес баланы жалғыз асырап отырған көп балалы ана Нұргүл Арыстанбаеваға күтпеген әрі қуантарлық сыйлық сыйлады. Арыстанбаевтар отбасысының келеңсіздіктері жайлы және әлеуметтік жағдайлары туралы біліп, белсенділер Қызылорда қаласының орталығында екі бөлмелі пәтер сатып алды; қазіргі кезде бақытты отбасы сол пәтерге орналасты.

18 шілде - «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС-да «Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту мен қайта құру» жобасының және тағы да басқа жобалардың жүзеге асырылу қалпы жайындағы кеңес өтті, оған «Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасы төрағасының орынбасары А. Айдарбаев, Шымкент қаласының әкімі Ф. Әбдірахымов, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы төрағасының мұнайды тасымалдау, қайта өңдеу және маркетингі жөніндегі орынбасары Д. Тиесов, «ҚМГ» АҚ-ның мұнайды қайта өңдеу жөніндегі басқарушы директоры Ш. Данбай, «ПетроҚазақстан»

2017 жылы үздік саналған ПҚҚР қызметкерлерінің салтанатты марапаттауы / Торжественное награждение отличившихся работников ПҚҚР за 2017 год / Ceremony for awarding best PKKR employees for 2017

компаниясының вице-президенті Р. Бектұров, «ПҚОП» ЖШС-ның президенті Цзян Ши, «ПҚОП» ЖШС-ның бірінші вице-президенті А. Тұрысбеков, «ҚМГ» АҚ-ның және «ПҚОП» ЖШС-ның жетекшілері мен мамандары, «China Petroleum Engineering and Construction Corporation» компаниясының вице-президенті Му Хуадонг, Қазақстандық бөлімшенің бас директоры Ли Кайда, Жоба директоры, «СРЕСС» компаниясының, «ҚМГ» АҚ-ның, «ПҚОСИ» ЖШС-ның, «ПҚОП» ЖШС-ның, «ҚМГ-Құмкөл» ЖШС-ның, «ШХК» ЖШС-ның жетекшілері мен мамандары қатысты.

20 шілде - «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС-да Энергетика министрлігінің мұнай-газ өнеркәсібін дамыту департаменті директорының орынбасары Б. Махановтың төрағалығымен өткен «Мұнай-газ саласындағы әлеуметтік серіктестік» семинар-кеңесі ұйымдастырылды, оған «Химиялық, мұнай-химиялық және ұқсас өнеркәсіп салалары жұмыскерлерінің салалық кәсіби одағының», «ҚМГ ҰК» АҚ-ның, «КазЭнерджи» компаниясының және «ПҚОП» ЖШС-ның өкілдері қатысты.

23 шілде - Қызылорда қаласындағы «Prima Park» бизнес-орталығында «ПҚҚР» АҚ-ның 2017 жылғы үздік жұмыскерлерін салтанатты марапаттау шарасы өтті. «Ерекше үлес қосқаны үшін»: геология және өңдеу департаментінің тобы, ғылыми-зерттеу жобалық институтының №1 тобы, құқықтық және қаржылық департаментінің негізгі әрекетті басқару жөніндегі бірлескен тобы; «Маңызды үлес қосқаны үшін» – ғылыми-зерттеу институтының бірлескен тобы, геология және өңдеу тобы, бірлескен кәсіпорындар департаментінің тобы,

ПҚҚР компаниясының вице-президенті Б.Көшербаев (ортада) және Құмкөл және ҚАМ кен орындарының марапатталған қызметкерлері мұнайшылар күнін атап өту кезінде / Вице-президент ПҚҚР Б.Күшербаев (в центре) и награжденные работники месторождений Кумколь и КАМ в рамках празднования Дня нефтяника / PKKR Vice-President B.Kusherbayev (in the middle) and Kumkol and KAM employees that received awards at the Oilman's Day celebration

басқару ақпаратының тобы, жетекші инженер-энергетик В. Викторов; «Айқын үлес қосқаны үшін» – ғылыми-зерттеу жобалық институтының №2 тобы, ғылыми-зерттеу жобалық институтының №3 тобы, өңдеу департаментінің және ғылыми-зерттеу институтының бірлескен тобы, бас механик және ҚЕҚОҚ тобы, Құмкөл кен орнының мұнай мен газды өндіру цехының тобы, техникалық қызмет көрсету жөніндегі шебер К. Кәрімсақов, телім басшысы Г.Құрманбаев және құрылыс жұмыстары жөніндегі мейн-джер С. Баумұратов марапатталды.

24 шілде - «Аман» біріктірілген қауіпсіздік жүйесі бойынша «ПҚОП» ЖШС жұмыскерлерін ынталандыру ережесінің аясында, сондай-ақ, ПҚОП жұмыскерлерінің арасында еңбекті қорғау және өндірістегі қауіпсіздік мәдениетінің деңгейін жоғарылату мақсатында «Қауіпсіздік техникасы және еңбекті қорғау бойынша үлгілі күй

ұжымы» номинациясында алған жүлделі орындары үшін №1 цехтың (ЛК-6У), энергоцехтың, ТКБ (тауарлық-көліктік басқарма) ұжымдарына тұрмыстық тауарлар ретіндегі сыйлықтар сыйға тартылды.

Тамыз

2 тамыз - «Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту мен қайта құру» жобасы бойынша тит.1000 RFCC каталитикалық крекинг қондырғысы табысты түрде іске қосылып, RFCC каталитикалық крекинг қондырғысының R-1001 реакторына шикізат жіберілді.

3 тамыз - «Самұрық-Қазына» АҚ-ның Басқарма Төрағасы А. Есімов және «ҚМГ ҰК» АҚ-ның басқарма төрағасы С. Мыңбаев ПҚОП кәсіпорнына ресми сапармен келді.

5 тамыз - құрылыс саласы жұмыскерлерінің кәсіби мейрамының аясында «ПҚҚР» АҚ-ның құрылыс жұмыстарын қадағалау жөніндегі бас маман К. Жармаханов «Құрметті құрылысшы» төсбелгісі сыйға тартылды.

6 тамыз - алғашқы FCC бензині (каткрекинг қондырғысынан алынған) тит.1100 PrimeG+ гидротазалау қондырғысына жіберілді.

15 тамыз - ПҚОП кәсіпорнында PrimeG+ гидротазалау қондырғысынан талаптарға сай келетін өнімнің алынуына байланысты салтанатты шара өтті: автобензиннің компоненті болып келетін, күкірттің үлесі миллионға шаққандағы 50 бөлшектен аз болатын және К-4 талаптарына сәйкес келетін гидротазартылған крекинг-бензин алынды.

«Қазгермұнай» БК құрылуының 25 жылдығына арналған Қызылорда облысындағы компаниялардың арасында мини-футболдан турнир / Во время турнира по мини-футболу среди компаний Кызылординской области, посвященного 25-летию основания ТОО СП «Казгермұнай» / At mini-football tournament among Kyzylorda oblast companies devoted to 25th anniversary of Kazgermunai foundation

15 тамыз - 2018 жылдың бірінші жартыжылдығы бойынша «ПҚОП» ЖШС-ның әрекет нәтижелерін қорытындылау мақсатында ПҚОП жетекшілігі және кәсіпорын жұмыскерлерінің өкілдері кездесті.

20-29 тамыз - «Арай Санрайз» балалар демалыс лагерінің негізінде Г. Байтасов атындағы жас қозғалыс инспекторларының республикалық жиыны өтті. Сайысқа бүкіл республикадан жиналған 16 топ қатысты, ал Беларусь Республикасының, Қырғыз Республикасының және Ресей Федерациясының жас қозғалыс инспекторларының жасақтары жеке топтар ретінде сайысты.

23 тамыз - республикалық «Мектепке барар жол» шарасының аясында мүгедек балаларға арналған «Шапағат» қамқорлыққа алынған орталығында салтанатты жағдайда орталық тұлғаларына кеңсе тауарларымен жабдықталған мектеп сөмкелері және мектеп формалары сыйға тартылды. Қалалық білім беру бөлімімен бірге «Мектепке барар жол» шарасының аясында көп балалы және күнкөрісі төмен отбасылардың балаларына осы жылы жүз осындай мектеп сөмкелері сыйға тартылған болатын.

27 тамыз - ПҚОП республикалық «Мектепке барар жол» шарасына қатысып, Қарабастау және Жұлдыз аудандарындағы №99 және №94 орта мектептерінде оқитын жетім балаларға және күнкөрісі төмен отбасылардың балаларына мектеп формасын және керек-жарақтарды сатып алуда демеулік көмек көрсетті.

27-29 тамыз - Астана қаласындағы «Назарбаев Университет» спорт кешенінде мұнай-газ кешені жұмыскерлерінің күніне орай «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ-ның компаниялар тобының үшінші спартакиадасының қорытынды кезеңі өтті. «ПҚОП» ЖШС-ның тарапынан желілік құбыр тартушы Ж. Қасымов қатысып, шахмат бойынша 3-ші орынға ие болды.

27-28 тамыз - Құмкөл мен ҚАМ кен орындарында Мұнай және газ өнеркәсібінің жұмыскерлері күніне орай ұйымдастырылған облыстық филармония әртістерінің қатысуымен мерекелік концерттер өткізілді. Компанияның дамуына өз үлестерін қосқандары үшін операторлар, шеберлер, цех жетекшілері, геологтар және технологтар ҚР Энергетика министрлігінен,

ПҚҚР мен Қазалы ауданы әкімдігінің басшылығы Қызылорда облысындағы мүгедек балаларға арналған «Шапағат» оңалту орталығына бару кезінде / Посещение руководством ПҚҚР и акимата Казалинского района реабилитационного центра для детей-инвалидов «Шапағат» в Кызылординской области / PKQR and Kazaly district Akimat management visit Shapagat Centre for Handicapped Children in Kyzylorda region

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-нан, «Казэнерджи» Қауымдастығынан, «Самұрық Қазына» АҚ-нан, облыс және қала әкімдіктерінен, облыс мәслихатынан және компания басқармасынан алғыс және құрмет грамоталарын алды. Кәсіби мейрамының құрметіне ПҚҚР кәсіпорнының 90-нан астам қызметкерлері лайықты марапат алды.

29 тамыз - мұнай-газ кешенінің жұмыскері күнінің қарсаңында ПҚҚР басшылығы мұнай саласының ардагерлерін марапаттады.

31 тамыз - ПҚОП тарапынан демеулік қолдау көрсетумен Шымкент қаласында жасөспірімдер арасында үлкен теннис бойынша Республикалық жарыстың 1-ші кезеңі басталды.

Тамыз - Жобаны іске асыру аясында RFCC каткрекинг қондырғысында LO-3509 бу генераторы және Ex-1001

түтін детандері іске қосылған, осының арқасында 13-25 МВт шамасындағы қуаттың үнемделуі қамтамасыз етілді. Каткрекинг бензинін гидротазалау, қаныққан / қанықпаған сұйытылған көмірсутекті газдарды күкіртсіздендіру, С3/С4 бөлу, аминдерді қалпына келтіру және аққан қышқыл сұйықтықтарды буландыру қондырғыларын пайдалану мақсатындағы сынау жұмыстары өткізілген.

Қыркүйек

4 қыркүйек - Түзкөл кен орнында мұнайшы күніне орай салтанатты іс-шара өткізілді. «ПҚҚР» АҚ Басқарма Төрағасы У Линьган мырза, «Кольжан» ЖШС директорының орынбасары Ғалым Байманов, «SSM Ойл» ЖШС акционері Серік Қонақбаев және «SSM Ойл» ЖШС бас директоры Зауырбек Жүнісов мұнай кешенінің жұмыскерлерін мейрамдарымен құттықтады. «ПҚҚР» АҚ-ның, «Коль-

ҚР Парламенті Мәжілісінің депутаттарын ПҚОП-тағы жаңа қондырғыларымен таныстыру / Ознакомление депутатов Мажиліса Парламента РК с новыми установками ПҚОП / Deputies of the Majilis of RoK Parliament familiarizing with new PKOP units

жан» ЖШС-ның және «SSM Ойл» ЖШС-ның басшылығы тарапынан кен орны жұмысшыларының тобына жемісті еңбектері, жоғары жауапкершілігі және компанияның дамуына үлес қосқандары үшін грамоталар және алғыс хаттар берілді.

7-8 қыркүйек - «Евразия» спорт кешенінің және Абылайхан атындағы колледждің футбол алаңдарында «Қазгермұнай» БК ЖШС-ның 26 жылдығына арналған Қызылорда облысы компанияларының арасында 16 команда қатысқан мини-футбол бойынша сайыс ұйымдастырылды. «Қазгермұнай» БК-ның командасы жеңіске жетті, 2-ші орынды «Абзал және К» ТС-гі, ал 3-ші орынды ПҚҚР иеледі.

14 қыркүйек - Н. Бекежанов атындағы облыстық музыкалық-драмалық театрында Қызылорда облысының әкімі Қырымбек Көшербаев, Энергетика министрінің бірінші орынбасары Махамбет Досмұхамедов және «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ басқарма төрағасының орынбасары Құрманғазы Есқазиев мұнай-газ саласының жұмыскерлерін кәсіби мейрамдарымен құттықтады. «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ-ның үздік жұмыскерлер тобына ҚР Энергетика министрінің, облыс әкімінің және «Казэнерджи» Қауымдастығының марапаттары берілді.

20 қыркүйек - ПҚОП кәсіпорнында «Шымкент мұнай өңдеу зауытын

ПҚҚР қызметкерлерін «Қызылорданың 200 жылдығы» мерейтойлық медальдарымен салтанатты марапаттауы / Торжественное награждение юбилейными медалями «200-летие Кызылорды» работников ПҚҚР / Ceremony for handing "200 Years of Kyzylorda" anniversary medals to PKKR employees

жаңғырту мен қайта құру» жобасының аясында қоршаған ортаға тигізілетін әсерге баға беру жөніндегі қоғамдық тыңдау шарасы ұйымдастырылды.

21-22 қыркүйек - Қызылорда қаласындағы «ПетроҚазақстан» спорт кешенінде Қызылорда облысының Кәсіби одақ орталығының тарапынан ұйымдастырылған және 9 салалық кәсіби одақ командасы қатысқан облыстық спорт сайысы өтті. Мұнай-газ секторы кәсіби одағы командасынан «ПҚҚР» АҚ-ның жұмыскерлері мини-футбол жарысына қатысып, 3-ші орынға ие болды, сондай-ақ, шахмат бойынша «ПҚҚР» АҚ-ның бухгалтері А. Ережепов бас жүлде алды.

24-28 қыркүйек - «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ-да 24 номинация бойынша «Үздік маман 2018» кәсіби байқауы өтті, оның нәтижелері бойынша «ПҚОП» ЖШС-ның қызметкерлері 7 номинация бойынша жүлделі орындарға ие болды.

27 қыркүйек - «ПҚОП» ЖШС жұмыскерлерінің арасында өндірістік қауіпсіздік және еңбекті қорғау мәдениетінің деңгейін жоғарылату мақсатында «АМАН» жобасының аясында ынталандыру шарасы өтті. «Қауіпсіздік техникасы және еңбекті қорғау бойынша үлгілі күй ұжымы» номинациясында алған жүлделі орындары үшін СӨСЖӨТҚ, БСАҚ және №2 цехтары мадақталды.

«Денсаулық сақтауға қосқан үлесі үшін» номинациясының лауреаты Қарағандыдан келген профессор Р.Әлимиханова / Лауреат в номинации «За вклад в здравоохранение» профессор Р.Алимиханова из Караганда / Winner in the "For developing healthcare" category professor R.Alimkhanova from Karaganda

28 қыркүйек - «Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту мен қайта құру» жобасының нәтижелерімен танысу үшін ҚР Президенті Н. Ә. Назарбаев «ПҚОП» ЖШС-на жұмыс сапарымен барды.

Қазан

1-3 қазан - «ПетроҚазақстан» басшылығы Астанадағы KAZENERGY аясында Дүниежүзілік Мұнай Конгресінің отырысына қатысты. Сондай-ақ, компания өкілдері Әйелдер және Жасөспірімдер форумдарына да қатысқан.

19 қазан - ПҚҚР кәсіпорнының және Қазалы ауданы әкімдігінің басшылығы әрекетімен және балалардың жағдайларымен танысу мақсатында Қазалы ауданындағы мүгедек балаларға арналған «Шапағат» оңалту орталығына сапармен барды. Орталықтағы тәрбиеленушілердің арасында «Біз әр түрліміз - біз теңбіз» атты спартакиада өтті. «ПҚҚР» АҚ Басқармасының Төрағасы У. Линыған мырза балаларды спорт мерекесімен құттықтап, сыйлықтарды сыйға тартты.

22 қазан - 1 желтоқсан - «ПҚОП» ЖШС-да келесідей спорт түрлері бойынша Спартакиада-2018 өтті: шахмат, волейбол, үстел теннисі, баскетбол, мини-футбол.

23 қазан - «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС-да ҚР Парламент Мәжілісінің депутаттары және «Нұр Отан» партиясының Шымкент қаласындағы бөлімшесінің өкілі ПҚОП ұжымымен кездесіп, ҚР Президенті Н. Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы талқыланды.

27 қазан - Алматы қаласында «ПетроҚазақстан» компаниясы 2011 жылдан бері қолдап келе жатқан XII «Алтын Жүрек» қайырымдылық шарасы бойынша ұлттық премияны беру рәсімі өтті.

Қараша

1 қараша - Қарабұлақ кен орнында 45 орынға есептелген вахталық тұрғын үй кешенінің салынуы «ПҚҚР» АҚ жұмыскерлерінің еңбек және тұрмыс жағдайларын жақсартудағы үлкен қадам болды. Енді жұмыскерлер ыңғайлырақ жағдайларда тұрып, олардың көбіне бұл кешен ұзақ уақытқа екінші үй болып қала береді. Салтанаттық жағдайда бауды «ПҚҚР» АҚ-ның вице-президенті Болат Көшербаев және өндірістік директор Брюс Андерсон кесті.

6 қараша - мұнай өнеркәсібі мен қаржы құрылымдарының өкілдеріне және мәдениет қайраткерлеріне «Қызылорданың 200 жылдығы» мерейтойлық белгілерін беру салтанаттық шарасы ұйымдастырылды. Сыйлық алғандардың қатарында «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ-ның 20 қызметкері бар.

27 қараша - «Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту мен қайта құру» жобасының аяқталуы аясында республикалық және жергілікті бұқаралық ақпарат құралдарының қатысуымен ПҚОП кәсіпорнында жаңа өндірістік

қондырғылар бойынша баспасөз туры ұйымдастырылды.

Желтоқсан

12-16 желтоқсан - Жаңа жыл қарсаңында ПҚҚР компания зейнеткерлеріне және еңбек мүгедектерге азық-түлік пакеттерінің дәстүрлі түрде берілуін ұйымдастырады.

25-26 желтоқсан - Құмкөл және ҚАМ кен орындарында компания қызметкерлері үшін қызылордалық эстрада жұлдыздарының қатысуымен жаңа жылдық мерекелік концерт өткізіледі.

«ПетроҚазақстан» компаниялар тобындағы және «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС-дағы 2018 жылдың 2-3 тоқсандарында «Ықтимал қауіпті ахуалдар, қауіпсіз емес жағдайлар мен әрекеттер жөнінде хабарлаған жұмыскерлерді көтермелеу бағдарламасының» жүзделері туралы ақпарат.

ПҚҚР бойынша 2-ші тоқсанда комиссия ҚАМ кен орындарындағы коллекторлық жүйелердің жұмыскерлеріне, солардың ішінде, Кентап кен орны аумағында жүрген көлік құралында тасымалданатын жүктің (темірбетон тақталарының) бұрыс бекітілуі нәтижесінде туындаған апаттық жағдай туралы хабарлағаны үшін техник-механик К. Измағамбетовқа және Арысқұм кен орнының вахталық ауылының аумағында әлеуетті түрде қауіпті төрт жағдайды байқағаны үшін бөлім маманы А. Бейісовқа сыйлықақы беру туралы шешім қабылдады. Сонымен қатар, нәтижесінде маңызды ескертулер анықталған Қауіпсіздікті сақтауға бағытталған жүріс-тұрыс аудиттерін барынша көп мәрте өткізгені үшін 29 ПҚҚР жұмыскерлері мадақталған болатын.

2018 жылдың 3-ші тоқсанында материалдарды басқару және жобаларға қолдау көрсету бөлімінің екі жұмыскері телім шебері С. Аукенова және тепловоз жүргізушісі Ж. Бекмағанбет МЖБ базасының темір жолдарында жікаралық рельс қаптамаларының және клеммалық бұрандамалардың ұрланғаны туралы хабарлағаны үшін марапатталды. Бұл жағдай жылжымалы құрамның жолдан шығып кетуіне және ірі көлік апатының орын алуына себепкер бола алар еді. Нәтижесінде барынша көп маңызды ескертулер анықталған Қауіпсіздікті сақтауға бағытталған жүріс-тұрыс аудиттерін өткізгені үшін 25 ПҚҚР жұмыскерлері мадақталған болатын.

2-ші тоқсанда «ПҚОП» бойынша тәуекелі жоғары әлеуетті түрде қауіпті жағдайлар туралы хабарлағаны үшін комиссия бес жұмыскерді мадақтады: ЛК-6У теліміндегі 300/2 секциясындағы 5-ші разрядтық технологиялық қондырғылардың операторы Т. Исаев, энергоцехтың №5 электр телімінің бастығы М. Қалижаров, энергоцехтың №5 электр телімінің шебері А. Пустовойченко, энергоцехтың №7 электр телімінің 5-ші разрядтық электр жабдығына қызмет көрсету жөніндегі электромонтері Н. Шпотин және ЛК-6У теліміндегі 300 секциясындағы 5-ші разрядтық технологиялық қондырғылардың операторы О. Талғатбаев.

3-ші тоқсанда құбыржолды салу барысында сапасыз дәнекерлеу нәтижесінде орын алған және салдарынан зауыттың технологиялық жабдығының жануына, жарылуына және бұзылуына әкеліп соқтыруы мүмкін мұнайдың ағып кетуіне себепкер бола алатын РП-301, РП-304 резервуарлық парктерінен Н-8, Н-9 және Н-10 сорғыштарына қарай мұнайды жеткізу құбыржолдарында құйымды байқағаны үшін ТШЦ тауарлық операторы М. Бекжановты мадақтау туралы шешім қабылданды.

2018 жылдың қазан айында ПҚИ бұйрығымен өртке қарсы профилактика және насихат жұмыстарын жүргізіп, жұмыскерлерді өрт қауіпсіздігі шараларын оқытқаны үшін, сондай-ақ, өрт қорғанысының 100 жылдығына орай «Өртті болдырмағаны үшін» белгілерімен активтерді басқару жөніндегі директор Б. Касимов, аймақтық өкіл М. Мұсаходжаев және өрт қауіпсіздігі бөлімінің басшысы Ж.Телеубаев мадақталған.

ПОЗДРАВЛЕНИЕ РУКОВОДСТВА

Уважаемые коллеги и работники «ПетроКазахстан»!

Для меня большая честь и большая ответственность возглавить «ПетроКазахстан» - компанию с богатой историей, славящуюся своими достижениями, корпоративной культурой, эффективными производственными стандартами, безопасными условиями работы на всех объектах компании и высоким уровнем корпоративной социальной ответственности.

Объединяя в себе полный производственный цикл - от добычи нефти до производства нефтепродуктов, «ПетроКазахстан» сегодня является опорой для нескольких сотен тысяч семей и регионов своей деятельности в целом.

Наш коллектив встречает Новый год с хорошими показателями подразделения нефтедобычи. Компания продолжает стабильно добывать нефть: за 11 месяцев текущего года добыча «ПетроКазахстан Инк.» составила 2,787 млн. тонн нефти, включая 50% доли в СП - «Казгермунай» и «Тургай-Петролеум», на 126 тыс. тонн больше годового плана. За 10 месяцев были пробурены 82 новые скважины, включая 56 добывающих и 26 разведочных и оценочных, включая Казгермунай.

Компания завершила 2018 год с хорошими результатами. В результате бурения скважин Северный Карабулак №4 и №5 на ранее выявленной структуре, можно считать, открыто новое месторождение. Ближайшие несколько лет месторождение Северный Карабулак будет объектом разведки и оценки с целью восполнения запасов и проведения пробной эксплуатации. В целом по четырем разведочным территориям компании прирост извлекаемых запасов нефти по обнаруженным новым залежам составляет 625 тыс. тонн.

Ведутся работы над улучшением инфраструктуры на месторождениях. Так, в ноябре 2018 года состоялось торжественное открытие вахтового поселка на месторождении Карабулак, рассчитанного на 45 мест. Теперь работники этого месторождения будут проживать в более комфортных условиях. Помимо жилого комплекса, в Карабулаке появился административный корпус со столовой, оснащенной современным кухонным оборудованием, медицинским пунктом с изолятором, прачечной и залом, где вахтовики могут провести досуг.

Все достижения группы компаний «ПетроКазахстан» - это заслуга наших преданных и профессиональных работников, они и есть главная ценность и достояние компании! В уходящем году сотрудники «ПетроКазахстан» были отмечены медалями, благодарственными письмами и почетными грамотами Министерства энергетики, акимата Кызылординской области, наших акционеров и Ассоциации KAZENERGY за доблестный труд и высокие производственные показатели.

И, как и прежде, мы весьма заинтересованы в осуществлении многоцелевых социальных проектов, продолжаем в них инвестировать средства, участвуем в проектах по развитию социальной инфраструктуры, а также в проектах в сфере культуры и искусства. «ПетроКазахстан» много лет поддерживает крупные проекты, мы будем и в дальнейшем ими заниматься.

В канун нового 2019 года позвольте поздравить всех сотрудников с наступающим Новым годом, пожелать лично каждому здоровья, успехов и благополучия в наступающем году! Пусть новый год будет радовать вас и ваших близких только добрыми событиями, пусть ваши заветные желания исполнятся, а наш глобальный мир будет безопасен!

**Хуан Сяньсюн,
Президент и Главный исполнительный директор ПККИ,
Президент ПККР**

ПОЗДРАВЛЕНИЕ РУКОВОДСТВА

*Уважаемые сотрудники «ПетроКазахстан Ойл Продактс»
и наши коллеги по группе компаний «ПетроКазахстан»!*

*Примите искренние поздравления с Днем независимости Республики Казахстан
и наступающим Новым годом!*

Самым большим событием уходящего года для нашей компании стало завершение проекта «Модернизация и Реконструкция Шымкентского НПЗ». О том, насколько важен проект модернизации ПКОП для Казахстана, свидетельствует тот факт, что глава государства, Президент РК Нурсултан Абишевич Назарбаев посетил объекты ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс» в Шымкенте, ознакомившись с результатами модернизации. Мы разделяем заботу Президента Казахстана об экологии в республике, Нурсултан Назарбаев указал на важность использования экологически чистых видов топлива и обеспечения их доступности для населения. Улучшение экологической обстановки - одна из ведущих целей проекта модернизации ТОО «ПКОП».

Мы гордимся успешным завершением проекта! На период строительства первого этапа было создано около тысячи рабочих мест, на втором же этапе эта цифра составила 4800 человек. Вся команда, задействованная в Проекте, трудилась в непростых погодных условиях, так как в летнее время на юге Казахстана температура воздуха доходит до +45 градусов. Работа в подобных обстоятельствах требовала от всех сотрудников полной концентрации усилий, выносливости, терпения. Специалисты на всех участках, объектах работали, принимая погодные и природные вызовы. Здесь трудились люди особой закалки, чрезвычайной преданности делу, которому служат. Строительство объектов, изготовление, доставка до места сборки, сборка и монтаж крупногабаритного оборудования были сложными задачами и для компаний-поставщиков. Однако каждый раз поставленные задачи решались.

Мы уже можем наблюдать те прогрессивные преобразования, которые происходят на ПКОП в результате реализации Проекта модернизации. Открываются новые возможности не только для самого предприятия, но и для региона и республики в целом. Начата выработка экологически чистых бензина и дизеля, и модернизация в целом благоприятно влияет на экологическую ситуацию в регионе. Выполнен ряд экологических проектов, направленных, к примеру, на сокращение соотношения потребления водных ресурсов и улучшение экологической обстановки на предприятии, внедрена система возврата очищенных сточных вод в систему оборотного водоснабжения завода. Очищенные стоки проходят дополнительную, более глубокую, очистку на установках ультрафильтрации и обратного осмоса, что позволяет экономить свежую воду из сетей водоканала.

Подтверждением успешных экологических программ является неоднократно полученная президентская премия «Парыз» за вклад в экологию, а также повторное признание предприятия «Лучшим безопасным предприятием» города Шымкент в 2017 году.

Мы знаем, что время поставит нам новые задачи и цели. Но нет никакого сомнения, что, как и прежде, мы будем двигаться вперед и воплотим в жизнь все наши планы.

Сотрудники нашей компании трудились со всей отдачей, демонстрируя профессионализм и преданность компании. В эти предновогодние дни от лица руководства позвольте искренне поблагодарить всех вас за бесценный вклад в реализацию этого важнейшего для компании проекта! На протяжении нескольких лет, когда Проект воплощался в жизнь, каждый член нашей команды проявлял лучшие качества, совершая каждодневный прорыв к цели! И все мы пришли к поистине долгожданному результату - модернизация и реконструкция Шымкентского НПЗ, к нашей огромной радости, завершена!

Нас сплотили годы совместной деятельности. Как говорится, наша работа - второй дом, где мы все вместе и в праздники, и в будни. Искренне желаем здоровья и благополучия вам и вашим семьям в наступающем 2019 году! Успехов, процветания нашему общему дому - ПетроКазахстан!

Цзян Ши,
Президент ТОО «ПКОП»

Аскар Турисбеков,
Первый Вице-президент ТОО «ПКОП»

МОДЕРНИЗАЦИЯ ПКОО – НОВАЯ ГЛАВА В ИСТОРИИ ЗАВОДА

Модернизация Шымкентского нефтеперерабатывающего завода завершена. Это масштабный, стратегически важный для казахстанской экономики проект.

Основной целью модернизации ШНПЗ является повышение качества топлива до стандартов К4, К5, экологической безопасности производства, наращивание проектной мощности завода до 6 млн. тонн в год, а также увеличение производства светлых нефтепродуктов для обеспечения потребностей казахстанского рынка.

Завершение проекта модернизации ШНПЗ - одно из ключевых событий индустриального развития Казахстана в нынешнем году. Именно поэтому Глава государства 28 сентября в рамках своей поездки в ЮКО посетил Шымкентский НПЗ. Президент РК ознакомился с итогами модернизации нефтеперерабатывающего завода, пообщался с сотрудниками завода и поручил далее наращивать объемы производства нефтепродуктов. Президент пожелал удачи сотрудникам Шымкентского НПЗ и дальнейшей успешной работы.

Модернизация Шымкентского НПЗ реализовывалась в рамках государственной Программы новой индустриализации. Сумма инвестиций в реализацию проекта составила 1,8 млрд. долларов США. Проект модернизации и реконструкции Шымкентского НПЗ был реализован в два этапа.

Мы обратились к заместителю председателя Правления по транспортировке, переработке и маркетингу нефти акционерного общества «КазМунайГаз» Данияру Тиесо-

ву с просьбой прокомментировать это масштабное событие.

- Данияр Суиншликович, можно ли уже сегодня подвести итоги модернизации? Что конкретно получит страна от этого масштабного проекта и в целом от модернизации всех казахстанских НПЗ?

- Модернизация всех отечественных нефтеперерабатывающих заводов - это уникальный проект для Независимого Казахстана. Мы фактически строили новые заводы, не останавливая при этом производство нефтепродуктов для страны. Уже сегодня проект показал впечатляющий прирост по основным показателям.

Если обозначить кратко в цифрах, то объем переработки нефти увеличился на 17,3% и достигает 17,5 млн. тонн в год. Общее количество производимого автотоплива увеличено на 73,1% или на 2,1 млн. тонн в год, при этом полностью исключено производство низкооктановых бензинов. Прирост дизельного топлива увеличен на 30,6% или на 1,2 млн. тонн. К тому же расширен ассортимент выпускаемой продукции. Например, Атырауский нефтеперерабатывающий завод производит ценнейшее сырье для нефтехимической промышленности – бензол и параксилол. В целом же, по всем НПЗ значительно увеличилась глубина переработки, которая составляет 77-82%. И вся продукция производимых моторных топлив теперь соответствует экологическому классу К4, К5.

- Как выглядит ситуация с авиакеросином после модернизации (в прошлом году «Эйр Астана» озвучивала цифры, что до 70% его объема импортируется)? И насколько конкурентоспособен наш авиакеросин по сравнению с российским?

- Производство авиатоплива в общем на трех заводах увеличено в 2,5 раза, что полностью покрывает потребность внутреннего рынка. В настоящее время заводы производят несколько видов авиационного топлива, при этом абсолютно не уступающего авиатопливу, производимому на российских заводах, поскольку

Жаңа үлгідегі мұнай өнімдері / Нефтепродукты нового образца / Oil products of new standard

требования к продукту идентичны, в соответствии с требованиями технического регламента Таможенного союза.

- Экологическая составляющая была одной из ключевых при реализации проектов модернизации в стране. Насколько станет чище воздух в наших городах?

- Вот основное отличие моторных топлив классов К4, К5 от класса К2, ранее выпускаемого в стране: для бензинов - в гораздо меньшем содержании серы, бензола и ароматических углеводородов, для дизтоплива - в цетановом числе, также в меньшем содержании серы и массовой доли полициклических ароматических углеводородов. Снижение в топливе этих показателей существенно влияет на улучшение экологии.

- После модернизации, как заявляли в министерстве энергетики, у нас наблюдается переизбыток бензина. На днях Казахстан и РФ договорились о снятии эмбарго на экспорт казахстанского бензина в СНГ. Куда еще мы сможем поставлять бензин?

- Прежде всего, нашим ближайшим соседям - в Кыргызстан, Узбекистан.

- Каковы особенности модернизации на ШНПЗ?

- Был обеспечен выпуск моторных топлив экологических классов К4, К5 в соответствии с техрегламентом Таможенного союза. Увеличена проектная мощность завода до 6 млн. тонн нефти в год, увеличена глубина переработки нефти и индекс Нельсона с 4 до 8,2.

- Как решалась проблема финансирования этого масштабного проекта?

- Были осуществлены паритетные займы участников ТОО «ПКОП»: АО «КазМунайГаз - ПМ» и CNPC E&D. Также получен заем в АО «Банк развития Казахстана».

- Какие сложности возникали и как их решали в процессе реализации проекта модернизации на ПКОП?

- Наиболее сложной стали адаптация рабочей документации проектных компаний КНР к казахстанским нормам (для этого привлекли компании КСС и КГНТ) и сложность строительно-монтажных работ в стесненных условиях действующего НПЗ.

- Какие зарубежные подрядчики привлекались к проекту? Какую часть работы они выполнили?

Проект модернизации ПКОП проводился в 2 этапа.

2014-2017 годы пришлось на реализацию первого этапа, направленного на повышение качества продукции и производство топлива классов К4 и К5. 30 июня 2017 года на Шымкентском нефтеперерабатывающем заводе был введен в эксплуатацию крупный технологический объект - установка изомеризации легких бензиновых фракций с блоком предварительной гидроочистки сырья и была получена первая сертифицированная партия автобензинов экологических классов К4 и К5. Эта установка особенно важна, так как именно она позволяет повысить октановое число бензина при одновременном снижении доли канцерогенного бензола в 5 раз. В результате было увеличено производство нефтепродуктов, так, АИ-92 - с 652 тыс. тонн (до модернизации) до 1,110 млн. тонн (после завершения Этапа 1). Таким образом, был успешно завершён первый этап проекта «Модернизация и реконструкция Шымкентского НПЗ».

С этого периода доля производства высокооктановых автобензинов на ШНПЗ составила 100%, т.е. производство бензина марки АИ-80 полностью прекращено!

2015-2018 годы - это период реализации второго этапа, который является наиболее технологически сложным и направлен на увеличение объемов нефтепереработки до 6 млн. тонн нефти в год и глубины ее переработки. Второй этап Проекта предусматривает реконструкцию действующих и строительство новых установок. Для реализации проекта привлечены мировые лидеры в области лицензирования технологий нефтепереработки - UOP (США) и Axens (Франция).

Так, установка каталитического крекинга «RFCC» мощностью 2 млн. тонн в год необходима для обеспечения глубокой переработки нефти путем конверсии мазута в компоненты высококачественных и экологически более безопасных моторных топлив, авиационного керосина и сжиженного нефтяного газа. Установка гидроочистки бензина Prime G+ позволит очищать его от сернистых соединений и является одной из важнейших составляющих успеха в производстве бензина по современным стандартам. То же самое можно утверждать по процессам «Merox» для очистки насыщенных и ненасыщенных газов от сернистых соединений, включая меркаптаны.

1 августа 2018 года стартовала подача сырья на установку каталитического крекинга RFCC, 15 августа было начато производство кондиционной продукции, а 30 августа 2018 года состоялся полный перевод объектов второго этапа в режим опытной эксплуатации.

По завершении второго этапа на заводе возросло производство высокооктановых бензинов до 2,27 млн. тонн в год (при этом объем выработки бензина марки АИ-92 вырос почти в 3,2 раза по сравнению с домодернизационным периодом, а АИ-95 и выше - в 16 раз!). Объемы дизельного топлива выросли до 1,916 млн. тонн в год (увеличение в 1,6 раза), авиатоплива - до 400 тыс. тонн в год (в 1,5 раза).

Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың Шымкент МӨЗ-не сапары кезінде / Во время визита Главы государства Н.А. Назарбаева на ШНПЗ / During the visit of the Head of State N.A. Nazarbayev to the Shymkent refinery

- Разработчиками проекта стали компании Technip (Италия) и ТОО ИК «КГНТ» (Казахстан). Генподрядчиком была компания China Petroleum Engineering&Construction Corporation (КНР). В ходе реализации проекта использованы передовые технологии следующих компаний: UOP, США - изомеризация легкой нефти Penex и каталитический крекинг тяжелых остатков RFCC, Meerox - обессеривание насыщенных и ненасыщенных СУГ; Axens, Франция – гидроочистки бензина каткрекинга; CPE, КНР - производство серы.

- Сколько рабочих мест было создано для казахстанских рабочих и специалистов в течение всего периода модернизации?

- В период строительства новых объектов на заводе было создано до 4800 рабочих мест и еще 445 рабочих мест на период эксплуатации ШНПЗ.

- Ваши пожелания сотрудникам «ПетроКазахстан».

- Поздравляю заводчан с успешным завершением модернизации и реконструкции! Вы показали высокий уровень профессионализма и человеческих качеств. Желаю всем сотрудникам «ПетроКазахстан» крепкого здоровья, семейного благополучия и дальнейшей плодотворной работы!

Улучшение экологической обстановки – одна из ведущих целей проекта модернизации ТОО «ПКОП»

Создание благоприятной экологической обстановки - важный фактор, которым руководствуются соответствующие службы ПКОП. Это забота о здоровье всех, кто здесь работает, а также меры, направленные на охрану окружающей среды в регионах, где находится завод.

Так, в рамках Проекта модернизации на первом этапе был освоен выпуск моторного топлива экологических классов К4 и К5, использование которых привело к сокращению выбросов сернистого ангидрида в атмосферу, что позитивно повлияло на экологическую обстановку в регионе.

На втором этапе модернизации арсенал предприятия пополнился установками каталитического крекинга «RFCC», гидроочистки бензина «Prime G+», очистки предельных и непредельных газов «Meerox», очистки водорода и другими. Так, благодаря вводу установки производства серы-4000 тн, направленной на утилизацию кислых газов, ранее сжигавшихся на факеле, с производством серы чистотой свыше 99,9 % масс, выбросы диоксида серы (SO₂) в атмосферу сократились на 32%. С вводом установки точечного налива для светлых нефтепродуктов доля летучих углеводородов сократилась на 379,1 тн/год.

А благодаря завершению работ по модернизации очистных сооружений была увеличена мощность очистных сооружений завода и улучшено качество очистки сточных вод. Дополнительная очистка стоков на установке обратного осмоса позволяет экономить свежую воду до 1,5 млн. м³ в год. При этом сокращаются выбросы загрязняющих веществ в атмосферу до 90%, так как все оборудование теперь - в герметичном исполнении. Выполнен ряд экологических проектов, направленных на сокращение потребления водных ресурсов и улучшение экологической обстановки на предприятии, внедрена система возврата очищенных сточных вод в противопожарную систему. Эти мероприятия привели к экономии до 30% свежей воды, ранее забираемой из сетей Горводоканала. В ходе реализации «Плана мероприятий по рациональному использованию и экономии водных ресурсов ТОО «ПКОП» на 2017-2021 годы» (включая модернизацию БОВ и очистных сооружений) удалось сократить потребление свежей воды на подпитку оборотных систем на 30-35%. Также сокращено потребление воды по объектам модернизации на 9-12% от общего потребления воды.

ШМӨЗ-ін биіктен түсірген панорамасы / ШНПЗ с высоты птичьего полета / Shymkent Refinery's bird's eye panorama

ВСЕМИРНЫЙ НЕФТЯНОЙ СОВЕТ – 2018

С 1 по 3 октября 2018 года в Астане состоялось заседание Всемирного нефтяного совета (World Petroleum Council / ВНС). В нем приняли участие главы делегаций национальных комитетов стран-членов ВНС – представители крупнейших международных отраслевых компаний и государственных организаций из 30 стран, в том числе членов ОПЕК. Казахстан был представлен в этой влиятельной международной организации Ассоциацией KAZENERGY.

1 октября в соответствии с программой ВНС была проведена специальная сессия: «Гендерная политика в энергетическом секторе». Заседание было сфокусировано на вопросах развития и расширения прав и возможностей женщин путем определения гендерного дисбаланса в участии женщин в принятии решений по энергетическим вопросам и энергетической отрасли, включая планирование. Рассматривался также вопрос анализа различий в доступе к энергоресурсам и использовании энергоуслуг женщинами и мужчинами в сельских и городских районах. Обсуждался вопрос разработки рекомендаций к гендерной политике для обеспечения гендерного равенства в доступе к устойчивой энергетике, для их участия в процессе принятия решений и управлении энергетическими и смежными отраслями, а также для возможностей трудоустройства и развития карьеры.

В мероприятии приняли участие Председатель Комитета по социально-культурному развитию и науке Сената Парламента РК Бырганым Айтимова, Региональный советник ЕЭК ООН по вопросам энергетики Виктор Бадакер, представитель ПРООН Рамазан Жампиисов и Председатель Женского энергетического клуба (ЖЭК) Ассоциации KAZENERGY Айзада Аккайсиева.

С приветственной речью от Женского энергетического клуба Ассоциации KAZENERGY выступила председатель ЖЭК Айзада Аккайсиева, финансовый директор Kazmortransflot UK Ltd. Одним из спикеров сессии стала Айгуль Байтурова, руководитель Блока управления измене-

Несмотря на то что энергетика является традиционно мужской отраслью, по состоянию на 2017 год доля женщин, находящихся на руководящих должностях в Министерстве энергетики, составляет 42%, в нефтегазовой отрасли - 18%, в атомной отрасли - 22%, в области электроэнергетики - более 27%.

Энергетика министрі Қ.Бозымбаевтың сөз сөйлеуі /
Выступление министра энергетики К.Бозумбаева /
Speech by Minister of Energy K.Bozumbayev

ниями Центра трансформации бизнеса АО «KEGOC», на тему «KEGOC: успех женщин в «неженской» профессии». В ходе выступления были озвучены роль и вклад женщин в развитие компании и единой энергетической системы РК, структура персонала KEGOC по гендерному при-

знаку, а также проекты, в реализации которых принимают участие женщины.

В рамках заседания Молодежного комитета ВНС, который также прошел 1 октября, молодые эксперты обсудили энергетические проблемы и актуальные вопросы отрасли. Также члены Молодежного комитета ВНС и стипендианты образовательной программы KAZENERGY 2009-2017 годов и конкурсанты Student energy challenge встретились в неформальной обстановке с Первым вице-министром энергетики РК Махамбетом Досмухамбетовым. Ребята узнали о тенденциях и курсе развития мирового и отечественного энергетического сектора, о том, какие условия создаются отраслевыми ассоциациями для реализации потенциала молодого поколения. Студенты и специалисты, делающие первые шаги в нефтегазовой профессии, услышали о казахстанских месторождениях-супергигантах, о том, какие проекты по добыче и транспортировке углеводородного сырья предстоит реализовать Казахстану. Ответил Махамбет Досмухамбетов на традиционно интересные для молодых профессионалов вопросы, касающиеся

вида топлива, который будет использоваться в автотранспорте в ближайшем будущем. Молодых участников встречи интересовали казахстанские образовательные программы в сфере энергетики.

2 октября прошла конференция «Инвестиционные возможности: новые решения для устойчивого роста». Ее организаторами стали Министерство энергетики РК совместно с Ассоциацией KAZENERGY. В числе ключевых спикеров на конференции были министр энергетики РК Канат Бозумбаев, президент Всемирного нефтяного совета Тор Файеран, председатель правления администрации Международного финансового центра «Астана» Нурлан Кусаинов, заместитель председателя ассоциации KAZENERGY Узакбай Караалин, заместитель председателя ассоциации KAZENERGY Алмасам Саткалиев, вице-министр по инвестициям и развитию РК Тимур Токтабаев, партнер Pricewaterhouse Coopers Strategy Россия Ирина Гайда. На «полях» конференции состоялось обсуждение вопросов и проблем, связанных с эффективным управлением устойчивыми источниками энергии; контролем над производством, хранением и использованием энергоресурсов; обеспечением доступа к источникам энергии; изменением климата и снижением выбросов углекислого газа; стимулированием использования альтернативных источников энергии; внедрением программ по энергоэффективности, «умной» энергетикой; инновационным развитием урановой и атомной отрасли. В рамках медиа-программы ВНС для участников и представителей СМИ состоялись пресс-конференция и многочисленные интервью с ключевыми спикерами.

3 октября состоялось заседание Совета ВНС. Совет является руководящим органом Всемирного нефтяного совета, который созывается один раз в год. В рамках Совета были заслушаны отчеты президента, вице-президентов и секретариата ВНС. Прошла также конференция молодежных комитетов KAZENERGY и ВНС. Ее целью было экспертное рассмотрение вопроса межпоколенческих особенностей - анализировали вопросы образования, занятости, экономики доверия и равнообразия. В целом тема конференции послужила инструментом, который позволил разобрать портреты представителей разных поколений - людей, рожденных в определенный период, в их умении учиться, работать в мире VUCA, экономике знаний и доверия. Обсуждали сходства и различия, говорили о необходимости понять и принять теорию поколенческих ценностей. Рассматривали ценности

Жастар форумндағы сөз сөйлеу / Выступление на Молодежном форуме / Speech at the Youth Forum

поколений: их мотивацию, постановку целей и развитие. Ключевыми спикерами выступили Евгения Шамис - основатель и генеральный директор компании «Sherpa S Pro», основатель и координатор проекта «RuGenerations - российская школа Теории поколений», Саясат Нурбек - посол доброй воли National Geographic Kazakhstan, д-р Эндриу Вахтель - ректор университета Нархоз, Данагуль Байгулова - технический делегат от РК в WorldSkills International и WorldSkills Europe, Дана Ашимханова - начальник научно-методологического управления НИЦ «Молодежь», Виталий Ли - член исследовательской группы Поколения Z в Казахстане, сооснователь и руководитель социального творческого хаба для подростков - WeArt.

Заседания ВНС посетила и делегация из Китая во главе с вице-президентом Всемирного нефтяного совета Чжоу Цзипин и первым вице-президентом CNPC

Центральная Азия Чжао Ин. Г-ну Чжоу была вручена награда от Ассоциации KAZENERGY.

В целом обширная программа Всемирного нефтяного совета направлена на расширение сотрудничества Казахстана и других стран по актуальным вопросам энергетики, а также поиска новых решений для устойчивого роста. Министр энергетики РК Канат Бозумбаев так оценил значение ВНС: «В условиях нестабильности мировых рынков, волатильности цен на энергоносители, неоднозначной геополитической обстановки значение ВНС возрастает для нашей отрасли многократно. Перед его участниками стоит задача привлечения инвестиций в нефтегазовый сектор в этих сложных условиях. Сегодняшнее заседание Всемирного нефтяного совета стало прекрасной возможностью для информирования всего мира о наших возможностях и ожиданиях».

Справка

Всемирный нефтяной совет - некоммерческая организация, аккредитованная при ООН, целью которой является обеспечение глобальной площадки для обсуждения ключевых вопросов нефтяной и газовой промышленности. ВНС был основан в Лондоне в 1933 году. Членами ВНС являются 65 стран мира, представляющих более 95% общемирового производства и потребления нефти и газа.

В 1997 году Казахстан по инициативе Министерства нефтегазовой промышленности вступил во Всемирный нефтяной совет и принял участие в работе XV Конгресса в Пекине. В июне 2008 года Казахстан возобновил членство в ВНС под эгидой Ассоциации KAZENERGY. Председатель Казахстанского национального комитета - Председатель Ассоциации KAZENERGY Тимур Кулибаев.

В ходе XXII Всемирного нефтяного конгресса (9-13 июня 2017 года, Стамбул, Турция) на должность Вице-президента по маркетингу и членом Исполнительного комитета ВНС был избран Джамбулат Сарсенов, заместитель Председателя Ассоциации KAZENERGY.

Проекты CNPC

Программа развития Чанцинского нефтяного месторождения

Чанцинское нефтяное месторождение - одно из основных месторождений, которое разрабатывает компания CNPC. Охватывая пять провинций (Шэньси, Ганьсу, Нинся, Внутренняя Монголия и Шаньси), месторождение играет решающую роль в поставках природного газа в крупные и средние города, включая Пекин, Тяньцзинь и Шицзячжуан (в целом их более десяти).

На сегодняшний день Чанцинское нефтяное месторождение является самым быстрорастущим в Китае по объемам добычи углеводородов и обладает наибольшим потенциалом в стране. Уже в 2000 году месторождение стало на путь быстрого развития - технологии в энергетической сфере шагнули далеко вперед и позволили сделать рывок в развитии. И хотя на месторождении имелись трудности в разведке и разработке (низкие показатели проницаемости, давления и содержания), тем не менее добыча росла благодаря эффективному управлению и внедрению прогрессивных технологий несколькими поколениями специалистов - преданных своему делу людей. Таким образом, с 2007 года добыча увеличивалась в среднем на 5 млн. тонн в год, что стало самой высокой цифрой в стране.

Особенность этого месторождения еще и в том, что оно расположено в экологически уязвимом регионе. И очень важно, что компания CNPC уделяет действительно большое значение защите и восстановлению экологии при разработке этого быстроразвивающегося месторождения, реализуя ряд инициатив.

Так, около 70% нефтегазовых районов Чанцина расположены в регионах с хрупкой экологической средой - в пустынях и малонаселенных горных местностях. Следуя концепции улучшения местной среды при строительстве нефтяных месторождений, ежегодно Чанцинское нефтяное месторождение инвестирует десятки миллионов юаней в создание и ведение крупномасштабных баз сокращения выбросов углерода и восстановления растительности на заброшенных месторождениях, скважинах и прилегающих к ним дорогах. И теперь большинство районов нефтегазовой зоны радует глаз специально созданными зелеными полосами вдоль дороги и газонами на станциях.

За последнее десятилетие специалисты Чанцинского нефтяного месторождения создали около 3 млн. кв. метров травяного покрова и ежегодно высаживают более 250 000 деревьев. К концу 2017 года было построено 10 крупных поглотителей углерода. По расчетам экологов, почти 67 тысяч гектаров зеленой массы, сформированной на Чанцинском месторождении в провинции Ганьсу, могут поглощать более 2,3 млн. тонн углекислого газа ежегодно! Это весомый вклад в охрану окружающей среды региона, а также в экологическое восстановление с возможностью производства более 1,7 млн. тонн кислорода, его улавливания и хранения, а также сокращения вредных выбросов в атмосферу.

Сегодня, как отмечают в компании, выйдя на новую отправную точку в размере 50 млн. тонн нефтегазового эквивалента и стремясь получить статус мирового, нефтяное месторождение Чанцин будет и дальше продолжать добиваться высочайшего качества, высокой эффективности и устойчивого развития при его разработке.

Программа поддержки работников за рубежом

Всесторонняя помощь и поддержка своих сотрудников, работающих за рубежом, - одно из основополагающих правил компании CNPC.

Так, была разработана программа, включающая заботу об их физическом и психологическом здоровье, в рамках которой ежегодно проводится бесплатное тестирование оценки здоровья сотрудников. Каждый работник заинтересован в тестировании, так как получает ценную информацию. Поэтому наблюдается активность: за 9 месяцев 2018 года тест прошли 3852 зарубежных сотрудника (более 83%).

При прохождении теста сотрудник получает полезные советы и рекомендации, которые можно легко применять. Например, чтобы поддерживать

Релаксация жаттыгуларын үйрену кезінде, Алматы / Во время тренинга по релаксации, Алматы /
At relaxation training, Almaty

организм в здоровом тонусе, нужно придерживаться умеренной ежедневной физической активности и определенных норм питания. Так, количество пищи в день не должно превышать оптимального объема: 1 «кулачок» (собственная кисть руки, сжатая в кулак) - мясо, рыба; 2 «кулачка» - рис, картофель, бобовые; 2 «кулачка» - тофу и молочные продукты и 5 «кулачков» - овощи и фрукты... Также не рекомендуется пить холодную и горячую воду (выше 40 градусов), пусть вода будет комнатной температуры.

В компании реализуются разнообразные программы и мероприятия для продвижения здорового образа жизни. Предварительно изучив отчеты по состоянию здоровья сотрудников по результатам тестирования, специалисты компании организуют раздачу буклетов с советами по питанию, предоставляют брошюры с рекомендациями. Помимо здорового питания, это советы, как узнать оптимальный вес и другие параметры организма.

Работники CNPC за рубежом могут пользоваться специальным мобильным приложением, с помощью которого можно записаться на тест, почитать множество статей о здоровом образе жизни и отправить отчет по физическому здоровью. Специалисты компании пропагандируют для улучшения самочувствия национальный вид спорта - разные направления тайчи.

В рамках заботы о психологическом здоровье собственных сотрудников, работающих за рубежом, проводятся и иные консультации. Специалисты обучают своих подопечных навыкам расслабления, совместно рассматривают вопросы семейного благополучия - с учетом того, что китайская нация имеет свои особенности, люди находятся далеко от дома, в незнакомой культуре, и у них могут возникнуть сложности психологического плана. Консультирование помогает им повысить стрессоустойчивость и лучше поддерживать семейную связь с родственниками. В 2017 году прошло 499 консультаций в объеме 856 часов. Эксперты отмечают, что зачастую сотрудники, нуждающиеся в психологической помощи, чаще звонят в ночное время, поэтому служба поддержки работает в режиме 24/7, чтобы обеспечить удобный доступ к консультативной помощи - ведь сотрудники CNPC находятся во многих странах, и часовой пояс везде разный.

Программа поддержки работников CNPC за рубежом только набирает популярность. В 2017 году эксперты выезжали в Алжир, Судан, Южный Судан, Нигерию, Иран и другие страны, где имеются зарубежные предприятия CNPC, обеспечив 71 учебную сессию и лекции по реагированию на кризисные ситуации, по управлению стрессом и построению семьи. Подобный тренинг состоялся в 2018 году и в некоторых городах Казахстана. Эксперты приезжали в Алматы, где сделали презентацию, рассказали обо всех аспектах программы, о ее дальнейшем развитии.

В каждой стране имеются свои особенности, которые эксперты CNPC обязательно учитывают при подготовке работников перед их отъездом на работу в другую страну. Наиболее сложной страной для работы, по статистике специалистов, является Ирак. В целом же, перед отъездом в новую страну для сотрудников проводятся ознакомительные сессии, на которых им даются общие представления, экскурсии по особенностям культуры и иным аспектам работы и проживания.

Тыныс алу және физикалық жаттығулар үйрену кезінде, Алматы / Обучение дыхательным и физическим упражнениям, Алматы / Breathing and physical techniques training, Almaty

Проекты АО НК «КазМунайГаз»

Внедрение интегрированной системы охраны труда «Аман»

Известный факт, что безопасность - основа работы, и особенно это касается отраслей с высокими рисками, к которым относится нефтегазовая промышленность. Один из способов обеспечения безопасности, который имеет долгосрочный накопительный эффект, - это повышение уровня культуры безопасности работников, осознание каждым из них, что он и его безопасность являются основной ценностью для компании.

Именно эта стратегическая цель, а также нулевой показатель несчастных случаев и применение опыта ведущих нефтегазовых компаний в области охраны труда были заложены в основу проекта «Аман», интегрированной системы охраны труда, которая в 2015-2017 годах внедрялась в дочерних и зависимых организациях АО НК «КазМунайГаз» бизнес-направления «Переработка и Маркетинг», включая ТОО «АНПЗ», ТОО «ПНХЗ», ТОО «ПКОП» и ТОО «КазМунайГаз-Өнімдері».

В качестве консультантов для реализации проекта были привлечены сотрудники компании «Rominserv S.R.L.». Проект включал в себя 3 этапа - оценку текущего состояния на предприятиях группы компаний КМГ, разработку интегрированной системы охраны труда и ее внедрение и последним этапом стала оценка внедрения системы охраны труда.

Работа по осуществлению проекта продолжалась 2 года. На первый этап - оценку текущего состояния - ушло 2 месяца, исполнен он был в 2015 году. Второй этап, самый протяженный по времени (разработка интегрированной системы охраны труда и процесс ее внедрения), занял 20 месяцев. Третий, финальный период, длился два месяца.

В ходе внедрения проекта «Аман» были реализованы крупные инициативы. Так, была разработана и утверждена структура управления по охране труда: центральные комитеты по безопасности и охране труда (далее - БиОТ) и подкомитеты по безопасности и охране труда: «Обучение и развитие», «Информирование и мотивирование», «Инструкции, правила и процедуры», «Аудит и анализ эффективности», «Информирование и мотивация», «Управление подрядными организациями». Выше 100 сотрудников вышеуказанных компаний вошли в состав комитетов и подкомитетов.

В числе инициатив проекта «Аман» - разработка и утверждение «Золотых правил по БиОТ», «Правило нулевой толерантности» и «Право на остановку работ».

Также был разработан и утвержден ключевой показатель деятельности по БиОТ «Индекс по БиОТ». Это показатель качества, который применяется для руководства высшего звена с целью оценки эффективности деятельности предприятия по безопасности и охране труда. Данный КПД рассчитывается из наиболее важных показателей в области БиОТ: FIR (несчастные случаи со смертельным исходом), TRIR (общее количество регистрируемых травм) и MVCR (коэффициент регистрируемых ДТП).

В рамках внедрения «Амана» была разработана и уже в настоящее время действует система мотивации и премирования за лучшие показатели работы в области БиОТ.

Кроме того, была внедрена балловая система оценки по БиОТ подрядных и сервисных организаций, по результатам которой в 2017 году к подрядным организациям предъявлены штрафы, а с некоторыми из них даже расторгнуты договоры.

Проведено обучение и консультирование для всех руководителей высшего звена, линейных руководителей и работников. За годы внедрения проекта обучено около 5000 работников на различную тематику, включая «Лидерство в безопасности труда», «Процесс управления ОТ», «Самые лучшие и новые практики по БиОТ», «Учись учить». С 2016 года внедрена система поведенческого аудита по БиОТ.

Основным аспектом проекта «Аман» является потенциал улучшения культуры безопасности труда. Привести сотрудников компании к осознанию того, что ответственность за безопасность несет прежде всего каждый работник, а не только специалисты БиОТ, - вот его главная задача. Специалисты в области безопасности труда - это направляющая сила в отношении стандартов, процедур, обеспечивающих профессиональную поддержку в данной области. Статистика показывает, что причинами большинства несчастных случаев являются неправильные, рискованные действия и опасное поведение, и именно подход каждого сотрудника к вопросу безопасности на рабочем месте и является самым важным аспектом в процессе предотвращения несчастных случаев.

Стратегические цели системы охраны труда «Аман», помимо повышения культуры безопасности труда, подразумевают сокращение несчастных случаев, а также применение опыта ведущих нефтегазовых компаний в области охраны труда.

100 ЛЕТ ПОЖАРНОЙ ОХРАНЕ!

Свой столетний профессиональный юбилей отпраздновали в этом году подразделения противопожарной службы ПетроКазахстан, которые отвечают за противопожарную обстановку и ведут профилактические работы по предотвращению возникновения ЧС. Сто лет назад, 17 апреля 1918 года, был подписан Декрет Совета народных комиссаров «Об организации государственных мер борьбы с огнем», впервые создавший тогдашнюю пожарную охрану Казахстана. И с тех пор 17 апреля стало датой празднования профессионального Дня пожарных.

ПКОП

Основные усилия подразделений пожарной безопасности направлены на обеспечение ведения профилактической работы по предотвращению возникновения ЧС, это включает мероприятия по оценке возможных рисков и аудит пожарной безопасности на территории ШНПЗ. За эти годы специалистами противопожарной службы завода была проведена обширная работа по разработке проектов реконструкции систем автоматического пожаротушения установки ЛК-6У, товарно-сырьевого цеха, эстакады слива и налива, на эстакадах 326-го налива сжиженных газов, эстакады автоматического тактового налива установок пожаротушения с передачей сигнала на единую информационную сеть пенопожаротушения. Смонтировано адресное оборудование установок пожарной ав-

томатики и установок автоматического пожаротушения, отвечающее всем нормам пожарной безопасности, действующим на сегодняшний день. Также проведены работы по оснащению оборудования административных зданий завода управлением автоматическими системами пожарной сигнализации и оповещения о пожаре.

На участке ППТ создано автоматическое рабочее место - единый пункт контроля (Scada-система) за работой установок пожарной автоматики и установок автоматического пожаротушения. Параллельно завершены работы по реконструкции систем противопожарной защиты на установке ЛК-6У.

Сотрудники департамента охраны труда, безопасности и экологии принимали активное участие в модернизации ШНПЗ. Совместно с китайскими представителями на установках комплекса

каталитического крекинга и на объектах общезаводского хозяйства I-го, II-го этапов были проведены поузловые и комплексные проверки систем установок автоматического пожаротушения и установок пожарной автоматики.

В состав противопожарной службы завода входят: подразделение инженеров по пожарной безопасности завода, участок пенопожаротушения завода, пожарная аварийно-спасательная часть АО «Өрт сөндіруші». Профилактическая работа совместно осуществляется силами пожарной части АО «Өрт сөндіруші». Итогом работы противопожарной службы явилось то, что в 2013-2018 годах не было допущено пожаров и загораний ни на одном из объектов ПКОП.

В 2016 году был проведен аудит в области пожарной безопасности независимой экспертной организацией, по окончании которого ПКОП было выдано по-

«ПКОП» ЖШС қорғау жөнінде ОҚО «Өрт сөндіруші»-1 ФАО апаттық- құтқарушы өрт сөндіру бөлімшесінің ұжымы / Коллектив (ПАСЧ-1) ФАО «Өрт сөндіруші» ЮКО по охране, ПКОП / Team of fire emergency and rescue unit-1 of Ort Sondirushi JSC of SKO for PKOP protection

ложительное заключение. Тем самым завод был автоматически освобожден от проверок на 3 года.

По новой территории завода установлено 166 пожарных гидрантов и 14 пожарных бассейнов емкостью 250 куб.м каждый. К новым технологическим установкам был проложен дополнительный противопожарный трубопровод.

Проводится плановая замена противопожарного трубопровода, который эксплуатируется более 30 лет на резервуарных парках ТЭС, на трубы большего диаметра.

По буферным прудам, в части соблюдения экологических норм и экономии средств по потреблению свежей воды, совместно с цехом ОСВПТиПК отработаны мероприятия по использованию очищенных сточных вод для противопожарных нужд, что привело к экономии потребления свежей воды в размере 1 млн. кубов в год и увеличению объемов противопожарной воды для ликвидации последствий чрезвычайных ситуаций - более чем в четыре раза относительно нормативных требований.

Еще один важный объект противопожарной службы - пожарная часть по охране объектов ПКОП, на вооружении которой находится 20 единиц пожарной техники. За последние 5 лет в части была проведена модернизация пожарной техники и оборудования.

Для выполнения противопожарных мероприятий по линии гражданской обороны на ПКОП имеется штаб по делам гражданской обороны (штаб ГО), на территории завода также имеются фор-

мирования гражданской защиты: «Аварийно-техническая группа по ремонту электросетей», «Аварийно-техническая группа по ремонту воздушных и тепловых сетей», «Аварийно-техническая группа по ремонту водяных сетей и канализаций», «Звено радиационной разведки», «Аварийно-восстановительная группа по оповещению и связи», «Группа по обслуживанию защитного сооружения», «Спасательная команда», «Санитарная дружина», «Передвижной пункт продовольственного снабжения», «Передвижная автозаправочная станция». На территории завода имеются три защитных сооружения гражданской обороны, готовые принять укрываемых.

Важным обстоятельством является то, что подразделения оперативных служб завода постоянно принимают участие в мероприятиях и практических учениях, проводимых управлением по ЧС города и области, за что неоднократно поощрялись.

Так, в 2017 году противопожарная служба принимала участие в ликвидации последствий наводнения в поселке Карабастау Енбекшинского района г.Шымкент. Пожарные машины двое суток несли дежурство по откачке воды из переполненного канала.

23 июня 2017 года противопожарная служба ПКОП первой прибыла на пожар, возникший в резервуаре с бензином на нефтебазе. Грамотные действия работников пожарной части позволили локализовать пожар, и в дальнейшем городские части противопожарной службы его успешно ликвидировали.

2 июля 2018 года около нефтебазы горел бензовоз емкостью 20 тонн. «ПАСЧ-1» прибыла на место пожара первой и оказала помощь при тушении пожара городским противопожарным службам. Грамотные действия работников пожарной части позволили не дать распространиться огню на объекты ТОО «ПКОП».

28 июня 2018 года совместно с генеральным подрядчиком ДО КНИСГ и государственной противопожарной службой г.Шымкент, филиалом АО «Өрт сөндіруші» ЮКО и «ПАСЧ-1» была проведена учебная тренировка «План ликвидации аварии на установке Тит-1000». При проведении тренировки были задействованы все силы и средства спасательной службы ПКОП.

ПККР

На объектах АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» на протяжении двадцати шести лет создавалась и совершенствовалась система пожарной безопасности, направленная на снижение количества пожаров, предотвращение воздействия на людей опасных факторов пожаров.

Перелом в понимании важности обеспечения пожарной безопасности компании произошел в 1992 году, когда была создана служба пожарной безопасности. К этому времени значительно возрос уровень технической оснащенности производственных объектов компании, изменилось отношение, как руководителей, так и рядовых сотрудников к проблемам безопасности производства.

Кумкөл өрт сөндіру бөлімінің №2 вахтасының ұжымы және өрт сөндіру техникасы / Личный состав вахты №2 и выездная пожарная техника пожарной части Кумколя / Team of shift 2 fire unit and Kumkol emergency fire-protection unit's equipment

Весь производственный цикл работ - от начального момента добычи нефтяного сырья вплоть до его доставки конечному потребителю - обеспечивается надежной противопожарной защитой. В числе важнейших задач - также предотвращение случаев возникновения пожара на объектах ПККР.

В Департаменте БПОТОС под руководством Беклиева Адилбека, заместителя председателя правления по безопасности производства, охране труда и окружающей среды БПОТОС, находятся отделы, такие как БиОТ, пожарной безопасности, охраны окружающей среды. За последние годы общими стараниями всех работников получены хорошие результаты в своевременном предоставлении отчетности, анализе по происшествиям, а также по определению системных причин и принятию соответствующих мер.

Проводится кропотливая работа по обеспечению безопасности на производстве - ежедневно осуществляется мониторинг защиты работников, начиная от правил нахождения на опасных производственных участках и заканчивая регламентами и процедурами всех производственных работ. Дополнены и актуализированы все существующие инструкции и правила. Были уточнены обязанности и ответственность руководителей каждого структурного подразделения. Все выведено на четкий контроль. Таким образом мы добиваемся улучшения безопасности.

Проведен комплекс качественных организационных и технических, оперативно-тактических мероприятий по пожарной профилактике, направленных на предотвращение пожара. Их выполнили на высоком профессиональном уровне специалисты, работающие в компании. Можно отметить Ертаева Еркина - основоположника данной службы, а также Ташкенбаева Мурата и Асанова Талгата.

Как известно, историю делают люди. Среди таковых - первопроходцы этой службы, которые связали свою трудовую деятельность со становлением первой нефтедобывающей компании в Кызылординской области. Особые заслуги снизили профессионалы пожарной службы - Демеуов Бахытбек, Кайракбаев Сланбек, Абдимомынов Надирбек, без которых никак нельзя представить полную летопись истории пожарной службы компании АО «ПККР». Эти доблестные профессионалы не жалели сил и энергии, чтобы внести свой весомый вклад в дело противопожарной профилактики.

Служба пожаротушения АО «ПККР» в действительности является лучшей среди похожих служб в Кызылординской обла-

Жарыс барысында кезекті жүгірістен кейін өрт шлангтарын жинау / Сбор пожарных рукавов после очередного забега на конкурсе / Packing of fire-hose after the round at competition

сти и в других областях Казахстана. Она стала настоящей кузницей огнеборцев, которая приучает молодых людей к освоению профессии пожарного.

Отдел пожарной охраны на месторождениях оказывает посильную помощь подрядным организациям в разработке мероприятий по недопущению пожаров и при тушении пожаров. А также по первому вызову оперативно организует выезды на расположенные поблизости нефтяные месторождения.

Имея в своем штате 64 специалиста, отдел пожарной безопасности ведет пожарно-профилактическую работу, осуществляет тушение пожаров и ликвидацию чрезвычайных ситуаций на объектах ПККР. В настоящее время отдел состоит из восьми отделений пожаротушения, двух пожарных депо и одного отдельного поста, дислоцированных на месторождениях. В руководящий состав ОПБ входят высококвалифицированные специалисты пожарного дела, имеющие многолетний опыт работы в структурных подразделениях ЧС Кызылординской области.

Многое делается для совершенствования материально-технической базы ОПБ. В арсенале отдела пожарной безопасности имеется 10 единиц пожарной автомобильной техники, в том числе 9 пожарных автоцистерн и один пеноподъемник ПП-50, предназначенный для тушения резервуаров с нефтепродуктами, оборудованный пеногенератором «Пурга».

Значительное внимание уделяется повышению боевой готовности подразделений ОПБ - уровня профессиональной подготовки караулов. Разработан и утвержден график пожарно-тактических учений на объектах ПККР на 2018 год, и уже проведено три учения.

Важную роль играет и профилактическая работа среди рабочих и ИТР. Обу-

чение по программе «Пожарно-технический минимум» проводится собственными силами, специалистами компании, имеющими образование в области пожарной безопасности и прошедшими курсы повышения квалификации по теме «Обеспечение пожарной безопасности».

В свою очередь, АО «ПККР» намерено и дальше совершенствовать свою систему пожарной безопасности, повышать уровень противопожарной защиты объектов нефтедобычи и продолжать обучение персонала правилам безопасной работы.

Конкурсы

На протяжении шести лет хорошей традицией стало ежегодное проведение конкурса по пожарной безопасности - «Пожар легче предупредить, чем потушить», в котором принимают участие подразделения компании ПККР и ПКОП, а также «Тургай Петролеум». Цель конкурса - повышение ответственности каждого работника за пожарную безопасность на рабочем месте и совершенствование навыков использования средств пожаротушения при внештатной ситуации. 13 апреля 2018 года в ПККР проводился 6-й конкурс, приуроченный к празднованию 100-летия противопожарной службы, на котором 1-е место заняла команда ЦДНГ-2 Кумколь, 2-е - ЦППН Кумколь, 3-е - команда ПКОП. В следующем году планируется расширить состав команд с приглашением и подрядных организаций.

В рамках празднования 100-летнего юбилея в торжественной обстановке сотрудникам ПККР и ПКОП были вручены юбилейные медали «100-летие пожарной службы».

Поздравляем наших коллег со знаменательной датой и желаем «сухих рукавов»!

НЕФТЬ: ИЗ НЕДР И ДО... ВАШЕГО ДОМА

Трудно переоценить важность для НПЗ четкой и слаженной работы такого подразделения, как энергоцех. Электроэнергию, необходимую для функционирования нефтеперерабатывающего завода, можно сравнить с кровеносной системой, а энергоцех – с его сердцем. На вопросы о том, как именно работает энергоцех в целом и каждый его участок в отдельности, отвечает начальник энергоцеха Андрей Сухенко.

Часть четырнадцатая. Энергоцех

- Расскажите о деятельности вашего подразделения.

- Энергоцех - подразделение завода, которое обеспечивает бесперебойное электроснабжение и безаварийную работу электрооборудования. Наша цель - получить от поставщика и генерировать электроэнергию, доставить её до установок завода, трансформировать в напряжение нужной величины, довести до конечного потребителя и в итоге преобразовать в необходимый для технологического процесса вид энергии - механическую, энергию тепла или света. Любой технологический процесс - это, прежде всего, движение. Движение нефти, нефтепродуктов, воздуха, азота, воды, газа. И мы должны обеспечить это движение. Еще одна задача - освещение территории и производственных установок завода, нам необходимо создать комфортные условия для работы в любое время суток. Если вы посмотрите на ночной завод, то наверняка получите очень сильное впечатление, настолько он красиво освещён, и можно оценить всю его мощь и силу. Просто представьте, что для полноценного и качественного освещения завода установлено почти 22 тысячи светильников на территории установок, в помещениях, насосных и компрессорных!

- Расскажите об истории энергоцеха - как закладывалась основа подразделения, как развивался цех по мере совершенствования технологий?

- Энергоцех как подразделение был образован 1 октября 2003 года. В результате реорганизации электроцеха из состава завода вывели ремонтные подразделения. В составе энергоцеха остались участки оперативного управления электрооборудованием, обеспечения электроснабжения. Подрядным организациям переданы такие виды работ, как ре-

монт, монтаж и наладка. Этот период совпал с фазой активного развития нашего завода. В электроэнергетике произошёл существенный скачок в развитии вопросов энергосбережения и энергоэффективности. Приведу только один пример: за последние годы на заводе смонтировано и введено в эксплуатацию 295 частотных преобразователей, которые существенно снижают потребление электроэнергии, чем приносят значительную экономию заводу. Также мы полностью перевели завод на энергосберегающие системы освещения.

Хотелось бы отметить, что весь инженерный состав энергоцеха принимает активнейшее участие в становлении и развитии нашего подразделения и всего завода, все - профессионалы своего дела.

- Ваше подразделение должно обслуживать гигантский объект круглосуточно. Какова структура энергоцеха? Сколько сотрудников работают в энергоцехе? Какой участок важнейший? Бывает ли дефицит кадров?

- Мой первый помощник и заместитель - старший инженер Сергей Поленц. В нашем подчинении находятся семь электроучастков, которые обслуживают определенные подразделения, установки завода. В штате энергоцеха - 17 инженерно-технических работников и 78 электромонтеров, а для обеспечения круглосуточного обслуживания электрооборудования завода в одной смене работают восемь электромонтеров и начальник смены.

На каждом из участков есть свой начальник, в подчинении которого - оперативно-ремонтный персонал электромонтеров по обслуживанию электрооборудования. Они несут службу в дневное и ночное время, осматривают оборудование 3-6 раз за смену, чтобы не было сбоев в работе на участках и в целом на заводе. В нашем цехе работают квалифицированные, профессиональ-

ные сотрудники, которые понимают всю степень ответственности за доверенные им участки работы. Кроме того, на самых больших и ответственных участках работают два мастера, Саханский Павел (участок №1) и Пустовойченко Александр.

Думаю, все участки энергоцеха важны по-своему, так как мы работаем в общем технологическом процессе, в одной цепочке. Обрыв какого-либо звена в этой цепи может привести к нарушению работы завода в целом. Прежде всего, это участок №5 (сети и подстанции), который несет ответственность за распределение напряжения 220/110/35/6кВ по всему заводу. Участок №1, обслуживающий все электрооборудование цеха №1 (первичная переработка нефти). Участок №6, отвечающий за корректную работу релейной защиты, автоматики и электронных элементов всего подстанционного электрооборудования завода. Участок №7, обслуживающий электрооборудование нового комплекса установок каталитического крекинга, который насыщен современным сложным оборудованием.

Кадровый дефицит, думаю, - актуальная проблема всего Казахстана. К сожалению, уровень подготовки молодежи, которая приходит на конкурс, оставляет желать лучшего. Чаще всего из конкурсантов отбор проходят около 10%. Электромонтеров с хорошим уровнем знаний найти непросто.

- В вашем подразделении имеется семь участков. Расскажите о работе электроучастка №1 - (ЛК-6У). Невозможно предположить, что это один из важнейших участков энергоцеха.

- ЛК-6у (цех №1) действительно является основным цехом нашего завода, от деятельности которого зависит успешная работа других цехов. Цех №1 состоит из нескольких установок: С-100, С-200, С-300, С-400, газовая компрессорная. И после модернизации в его состав также

вошла С-700 (изомеризация). Все электрооборудование данных установок обслуживает электроучасток №1 энергоцеха под руководством Кана Александра. В состав участка входят 16 человек во главе с начальником участка, и от их слаженной и квалифицированной работы зависит бесперебойное электрообеспечение и безаварийная работа всего электрооборудования данных установок. И в конечном счете от этого зависит качество и количество выпускаемых названными установками нефтепродуктов. В результате модернизации, после увеличения количества электрооборудования, в состав участка вошло много молодежи. При поступлении на работу, в связи с важностью обслуживаемого участка, к ним предъявлялись особые требования, и они прошли достаточно жесткий отбор. В данный момент молодые кадры успешно проходят обучение, получают ценные знания от опытных наставников участка и в дальнейшем примут эстафету от старших товарищей.

- Какова деятельность электроучастка №2? Как организована его работа?

- Участок №2, которым руководит Адилов Бахытжан, имеет большую территорию и обслуживает более десятка распределительных понижающих подстанций, которые обеспечивают электроэнергией оборудование таких цехов,

как ТСЦ и ТТУ, а также территориально привязанных установок смежных цехов. В прошлом 2017 году, как и в нынешнем 2018-м, были приняты в эксплуатацию еще несколько установок, возведенных по проекту модернизации завода. Технология обслуживаемых цехов связана с хранением и отгрузкой готовой продукции, приемом и подачей исходного сырья на переработку в другие цеха. В настоящее время безаварийную работу электрооборудования участка №2 обеспечивает бригада из восьми электромонтеров под руководством начальника участка, которая ведет круглосуточную эксплуатацию, своевременное техническое обслуживание и ремонт всего закрепленного электрооборудования.

- Расскажите об особенностях работы участка №3, 4.

- В зону обслуживания участка №3 (начальник Минджасаров Даулет) входят установки висбрекинг, вакуумной перегонки мазута, центрального кондиционирования, заводская лаборатория и административные здания управления завода. На участке трудятся восемь электромонтеров, которые ведут непрерывный контроль над электрооборудованием участка, выполняют оперативные переключения и ремонт оборудования по графику ППР. На участке планомерно меняется устаревшее электрооборудование.

Участок №4 (руководитель Аносов Евгений) территориально также очень большой, сюда входят установки производства серы (цех №2), блок оборотного водоснабжения цеха ПВВС, установка точечного налива (ТТУ) и цех очистных сооружений.

- Хотелось также узнать о работе участков №5, 6 и 7.

- Участок №5 (сети и подстанции под руководством Калижарова Марата) - самый большой и, наверное, самый ответственный участок цеха, снабженный самым большим штатом сотрудников. Под руководством начальника и мастера участка работают 5 начальников смен, 15 дежурных электромонтеров и 8 электромонтеров дневного персонала. Они обеспечивают работоспособность и исправное техническое состояние всех воздушных и кабельных линий электропередачи и подстанций 220/110/35/11/6кВ завода. Неспециалисту тяжело даже представить, насколько это разветвленная и насыщенная сеть и насколько здесь технически сложное оборудование. Назову только одну цифру: участок №5 обслуживают 132 силовых трансформатора суммарной мощностью 547 000кВт!

Участок №6 (им руководит Сайфутдинов Семен, старший инженер релейной защиты и автоматики) - релейной защиты и автоматика (РЗА). Это наш интеллектуальный центр. Там ребята занима-

Энергоцех ұжымы / Коллектив энергоцеха / Energy workshop team

ются самыми сложными и в то же время творческими задачами. Разрабатывают и реализуют новые либо совершенствуют старые принципиальные схемы и решения. Проводят и контролируют наладку, диагностику, ремонт электрооборудования релейной защиты подстанционного оборудования завода. Занимаются наладкой и техническим обслуживанием частотных преобразователей, плавных пусков, блоков самозапуска электродвигателей, источников бесперебойного питания и другого электронного оборудования. Выполняют тепловизионный контроль подстанционного оборудования завода и проводят анализ всех видов неисправностей электрооборудования.

Участок №7 (начальник Иваненко Александр), новый участок цеха, был сформирован относительно недавно, в декабре 2017 года. Он обеспечивает работу электрооборудования новых установок цеха №3 (каталитический крекинг) и цеха ПВВС (котельная, химводоподготовка, воздушно-азотная станция). На участке применено самое современное и передовое электрооборудование. Новые установки подразумевают ответственность и, главное, особый подход, так как есть оборудование, с которым мы ранее никогда не сталкивались. Естественно, оно требует тщательного изучения и аккуратного отношения. Например, впервые на нашем предприятии применены генераторы электроэнер-

гии, которые непосредственно связаны с технологическим процессом. При максимальной производительности завода они смогут генерировать до 20 000 кВт электроэнергии. И это даст приличную экономию энергоресурсов для завода.

Работа по наладке и обслуживанию нового оборудования заставляет персонал участка постоянно повышать свою квалификацию, что, в свою очередь, открывает новые горизонты для профессионального роста и развития.

- Как построено взаимодействие всех структур энергоцеха?

- Взаимодействие налажено очень хорошо, все механизмы взаимодействий прописаны в правилах и инструкциях, так как сама система электроснабжения подразумевает слаженную работу по принципу часового механизма. Одно неверное действие электрика, любой сбой электроснабжения могут привести к серьезным проблемам всего производства.

- Каким образом специалисты предотвращают возникновение ЧП? Случались ли подобные происшествия в истории НПЗ?

- Работая на таком серьезном предприятии, мы осознаем, что наша первоочередная задача - не допускать возникновения чрезвычайных ситуаций и происшествий. Для этого ведем пла-

номерную ежедневную работу по утвержденному графику. Проводим предупредительные ремонтные работы, техническое обслуживание, испытания, диагностику состояния электрооборудования. Ведем большую работу по замене устаревшего и изношенного электрооборудования завода. За последние 10 лет произвели замену 5 подстанций 6кВ и 12 подстанций 6/0,4кВ, заменили свыше 100 километров кабельных сетей 6кВ, большое количество электродвигателей и электроприводов, выработавших свой ресурс. При возникновении каких-либо непредвиденных ситуаций стараемся оперативно их решать - для этого, собственно, и существует наше подразделение.

- Коллектив - это всегда наша вторая семья, ведь мы проводим на работе значительную часть времени. Есть ли у вас какие-то устоявшиеся традиции?

- Действительно, коллектив и работа, особенно для мужчин, - это вторая семья. С большинством сотрудников мы вместе работаем уже более 15 лет. Знаем жен, детей друг друга. Из традиций, наверное, стоит особенно отметить одну: почти ежегодно мы коллективом весело и дружно празднуем День энергетика, совмещая его с наступающим новым годом. Впечатлений и заряда эмоций хватает всем на весь год!

ТОО «ПКОП» – В ПОДДЕРЖКУ ДЕТСКОГО ТЕННИСА

Открытый турнир по теннису в категориях 12 лет и младше – Shymkent Cup 12 & under – успешно прошел в Шымкенте. В нем приняли участие 72 спортсмена из разных городов Казахстана. По признанию организаторов турнира, для проведения соревнований подобного уровня необходима спонсорская поддержка. И на этот раз с помощью спонсора – ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс» – удалось организовать турнир высокого уровня.

В теннис играют короли и президенты стран - таков статус игры. Но печать избранности снята с этого благородного и столь притягательного вида спорта. Тем не менее теннис остается весьма дорогим удовольствием. В Казахстане все турниры проводит Федерация тенниса РК, но и регионы могут самостоятельно устраивать соревнования на своих площадках. Международный теннисный центр города Шымкент располагает отличным тренерским составом и довольно сильными игроками. Так, в минувшем зимнем взрослом чемпионате Казахстана в Астане победителем стал воспитанник Шымкентской теннисной школы Роман Хасанов.

Открытые турниры третьей категории здесь не редкость, однако для проведения соревнований высокого уровня организаторы привлекают спонсоров.

Международный теннисный центр

Для занятий теннисом в Шымкенте имеется отличная база - Международный теннисный центр, основанный в ноябре 2012 года. В центре прекрасная инфраструктура, сильный тренерский состав, 4 крытых и 12 открытых кортов с покрытием HARD и CLAY международного стандарта. Играть в теннис на таких кортах могут как профессионалы, так и любители, и благодаря всем этим характеристикам теннисный центр стал точкой, где сегодня вырастают звезды тенниса. С начала открытия было проведено более 10 турниров международного уровня.

По статистике, в городе теннисом увлечены около 500 детей до 18 лет, 200 из которых занимаются в спортивных школах бесплатно, а остальные - на платной основе, но также участвуют в соревнованиях. Неплохая статистика для Шымкента! Всплеск интереса к теннису стал возможен благодаря открытию Международного теннисного центра. Среди тренирующихся здесь детей есть яркие

игроки. Именно у них появляется привилегия заниматься с тренерами на бесплатной основе. Из подобных воспитанников формируются чемпионы. Дастанбек Ташбулатов, воспитанник тренера Артема Шайбакова, в этом году установил рекорд в неофициальном чемпионате мира в США среди юношей Orange Bowl Dunlop Orange Bowl International Tennis Championships - детский и юношеский теннисный турнир категории А, проходит ежегодно в декабре во Флориде (США). Дастанбек занял второе место в этом престижном турнире и поднялся на 50-ю строчку международного рейтинга теннисистов!

Высокий уровень турнира

Нынешний открытый турнир по теннису в категориях 12 лет и младше состоялся при спонсорской поддержке ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс». Подводя итоги соревнований, организаторы, участники и зрители отмечали высокий уровень всего спортивного мероприятия. Соревнования велись в статусе второй категории, но турнир был проведен столь безукоризненно, соответство-

вал таким высоким стандартам, что, по мнению организаторов, зрителей, мог бы претендовать и на первую категорию.

Представители ТОО «ПКОП» и Федерации тенниса РК предоставили призы для победителей соревнований, а также создали максимально комфортные условия для участников турнира. ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс» неизменно поддерживает спорт и участвует в его развитии и популяризации среди населения, повышая тем самым имидж региона и страны в целом.

Своими впечатлениями о турнире поделился директор РОО Федерации Тенниса в г.Шымкенте Виктор Афимин: «На наш турнир, который продолжался неделю, приехали юные теннисисты из многих городов Казахстана - Уральска, Усть-Каменогорска, Актобе, Тараза, Алматы, Астаны, Петропавловска. Вот такой представительный получился турнир! Мы благодарны нашему спонсору, ведь за три проведенных соревнования около 210 спортсменов смогли участвовать в Shymkent Cup 12 & under. В декабре нам предстоит провести четвертое соревнование. Мы рады, что спонсоры оказали

Жарыстардың бас төрешісі және тренер Руслан Арепринцев / Главный судья соревнований, тренер Р.Арепринцев /
Chief tournament referee and trainer R.Areprintsev

нам помощь в проведении всех четырех соревнований».

По результатам Shymkent Cup 12 & under-2018, завершившегося 2 ноября, места распределились следующим образом: среди мальчиков первое место завоевал Ибрагимов Дамир (Шымкент), 2-е место - Минаж Бекжигит (Кызылорда), на 3-м месте - Адлет Сауат (Шымкент). Среди девочек первое место - у Койлыбаевой Каракат (Шымкент), 2-е место - у Крымковой Анастасии (Тараз), 3-е - у Исаковой Софии (Алматы). В смешанном парном разряде лидирующими парами стали: 1-е место - Тазабеков Даниэль / Крымкова Анастасия, 2-е место - Калмуратов Жан / Абдугаппар Адия, 3-е место - Адлет Сауат / Жолболат Айсулу.

Судьи, тренеры, организаторы накануне соревнований обсуждали и некоторые обстоятельства, которые сложились в ходе именно этого турнира. Есть определенные правила проведения соревнований, где участникам не исполнилось 18 лет, - в них запрещен призовой денеж-

ный фонд. Соответственно, участникам этой возрастной категории в качестве призов вручают медали, грамоты и кубки. Но консилиум спонсоров, тренеров, судей, представителей Федерации тренеров РК постановил, что можно отойти от канона и вручить ценные подарки победителям. Так, на Шымкентском открытом турнире юные чемпионы получили заслуженные награды - различные гаджеты!

Юные победители с удовольствием делились своими впечатлениями о турнире, который стал для них ярчайшим событием 2018 года. Как отметила Каракат Койлыбаева, 1-е место: «Я так рада, что победила! В Теннисный центр меня привели родители. Занимаюсь два часа каждый день, в этом виде спорта нравятся все. Здесь у меня стало больше друзей. Мои кумиры - Наоми Осака, Серена Уильямс, Мария Шарапова». Обладатель первого места среди мальчиков, Дамир Ибрагимов, отметил: «В этом турнире у меня было два сильных соперника, и

Федерация тенниса Казахстана - полномочный представитель республики в вопросах развития сотрудничества с международными теннисными организациями и аналогичными федерациями зарубежных стран. Федерация - член Азиатской федерации тенниса и Международной федерации тенниса, в которой имеет пять голосов.

Основные проекты федерации - развитие детского тенниса в Казахстане, Team Kazakhstan, развитие тенниса в регионах, программа сертификации тренеров и инструкторов по теннису в Казахстане, проведение турниров, программа подготовки судей, развитие тенниса среди любителей. С 2007 года президентом федерации является Булат Утемурастов. Из 14 областей Казахстана федерация имеет свои филиалы в 12 областях, не считая присутствия в двух главных городах страны - Астане и Алматы.

Игры ФТК: Кубок Президента РК, Gold series, турниры серии «Фьючерс», турниры серии «Челленджер», турниры ITF для юношей и девушек, турниры АТФ для юношей и девушек, летний и зимний чемпионаты РК, юношеские первенства.

пришлось нелегко. Хочу играть как можно лучше, и для этого нужно больше тренироваться. В теннисе хотел бы быть, как Рафаэль Надаль. Этот вид спорта я выбрал сам».

Соревнования Shymkent Cup 12 & under стали крупным спортивным событием региона. На турнире было немало болельщиков, и самые заинтересованные из них - родители участников.

Серик Нагашыбаев пришел в теннисный центр, чтобы поддержать дочь. Данели Нагашыбаевой 12 лет, она начала заниматься теннисом 4 года назад. «Моя дочь принимала участие в турнире. Быть болельщиком турнира, где играет дочь, - это непередаваемые чувства! - отмечает Серик Нагашыбаев. - Конечно, я испытываю мини-стресс и в то же время - гордость и радость. Каждый день, кроме воскресенья, мы возим дочь на тренировки, которые длятся по 2 часа, а летом, во время каникул, - 2 раза в неделю. Заметно, что когда ей нравится заниматься, то все получается. Какие у меня ожидания от занятий теннисом дочери в будущем? Не хотелось бы загадывать, на сегодняшний день, прежде всего, для нас важно физическое развитие Данели. Но какой бы родитель не хотел больших результатов! Время покажет».

Свои комментарии о турнире, победителях, их спортивных достижениях дал главный судья соревнований, тренер Руслан Ар-принцев, ответив на наши вопросы.

- Расскажите о турнире, о том, как он развивался, каким образом был организован нынешний Shymkent Cup 12 & under-2018?

- В этом году мы провели турниры благодаря Федерации тенниса Казахстана и нашему спонсору - компании «ПетроКазахстан». Должен отметить, что без спонсора мы вряд ли смогли бы провести турниры на подобном уровне - качественно более высоким, так как компания «ПетроКазахстан» предоставила призы, а это привлекает игроков. К примеру, уже после первого турнира и полученных призов многие ребята загорелись, получили мотивацию участвовать в последующих турнирах, и приезжало все больше участников. Последовало много заявок, несмотря на то, что параллельно именно с этим турниром проходил другой турнир в Караганде. За последние несколько лет компания «ПетроКазахстан» стала нашим первым спонсором, и мы ей очень благодарны за финансовую помощь. Нельзя не радоваться, ведь теперь мы проводим турнир на хорошем уровне: чрезвычайно важна финансовая сторона, оплата судейского корпуса, приобретение мячей и многое другое. А это те финансовые расходы, которые мы сами не можем себе позволить. Когда турниры проводит сама Федерация тенниса Казахстана, то все перечисленное присутствует, но если соревнования проходят локально, то организаторам приходится непросто: и обычно на подобных турнирах мы ограничиваемся тем, что дарим победителям медали, грамоты, кубки. ...Но, когда дети получают не только медали, но и ценные подарки, появляются азарт, радость, удовлетворение. На турнирах, которые поддерживает наш спонсор, ребята получили хорошие, качественные призы в виде различных гаджетов.

- Как возвращаются теннисисты - с их первых шагов в этом спорте?

- Когда дети приходят в первый раз, мы сначала оцениваем физические данные ребенка, получаем представление, насколько он спортивен. Сейчас в нашем центре мы стараемся сделать так, чтобы дети, которых мы принимаем, соответствовали определенным спортивным требованиям. В плане набора будущих теннисистов есть интересный опыт: в Алматы в спортивные секции принимают маленьких детей, и, прежде чем их начинают полноценно тренировать, эти малыши 2-3 месяца занимаются только физической подготовкой. Никакого тенниса - используются лишь подводящие к теннису упражнения, так ребенок осваивает приемы передвижений, развивает координацию. Потом из таких уже подготовленных претендентов выбирают тех, кто справится со спортивными нагрузками.

- С какого возраста начинают тренироваться дети, когда начинается их профессиональная карьера в теннисе и как долго она может продлиться? Какие принципы, подходы вы используете, тренируя игрока?

- Карьера у теннисистов очень долгая. Дети начинают тренироваться с 4 лет. А профессиональная карьера в теннисе может начаться даже после 20 лет. Кто-то начинает раньше - с 15 лет, и, собственно, с этого момента спортсмен может начать зарабатывать деньги. Роджеру Федереру 36 лет, и он продолжает играть. В этом спорте можно оставаться до 30 лет и более, начиная играть с самого детства. Когда ты тренируешь спортсмена, то понимаешь, что располагаешь определенным временем - у тебя в запасе есть примерно десять лет, чтобы вывести игрока на профессиональный уровень. И самое сложное в этом - сохранять терпение. Необходимо постоянно работать и терпеливо, поэтапно, без нарочитой спешки вытачивать игрока, чтобы привести его к каким-то ощутимым результатам. Его победы - это и твои, тренерские, достижения.

Shymkent Cup 12 & under-2018 жеңімпаздары ПҚОП өкілі, әкімшілік және жұртшылықпен байланыс жөніндегі менеджер Е.Жумаділ және Шымкенттегі Теннис федерациясының директоры В.Афиминмен бірге / Победители Shymkent Cup 12 & under-2018 с представителем ПҚОП, менеджером по администрации и связям с общественностью Е.Жумадилом, и директором Федерации тенниса в Шымкенте В.Афиминым / Winners of Shymkent Cup 12 & under-2018 with PKOP representative, Administration and PR Manager E.Zhumadil and Director of Tennis Federation in Shymkent V.Afimin

BURABIKE-2018: ПО МАРШРУТУ ДОБРЫХ ДЕЛ!

30 августа в Щучинско-Боровской курортной зоне состоялся традиционный, шестой по счету, благотворительный велопробег – Burabike-2018, организованный Фондом Булата Утемуратова и Rixos Borovoe при поддержке акимата Акмолинской области. По многим показателям он стал рекордным. В этом году для участия в велопробеге зарегистрировались свыше 2300 человек, из них 841 человек преодолел 30-километровую дистанцию. В целом количество участников за 5 лет увеличилось в 8 раз! Наиболее представительной оказалась группа участников из Акмолинской области.

Burabike - массовое спортивное мероприятие, цель которого - сбор средств для оснащения детских больниц Казахстана жизненно необходимым медицинским оборудованием. Сумма собранных средств в этом году достигла 205 миллионов тенге - это спонсорские и регистрационные взносы, благотворительный аукцион, ярмарка, индивидуальные пожертвования. В этом году подразделения нашей компании ПККР и ПК ОП в рамках корпоративных программ поддержки здорового образа жизни также присоединились к числу спонсоров благотворительного велопробега Burabike. В целом за блет участники и гости Burabike пожертвовали на благотворительность почти 700 миллионов тенге. Эти значительные средства были пожертвованы в виде оборудования детским медицинским учреждениям, перинатальным и реабилитационным центрам, а также переданы в виде транспортных средств, мебели, игровых площадок для детских домов.

Адрес старта и проведения велопробега - отель Rixos Borovoe. Накануне события организаторы призывали участников: «Не проезжайте мимо! Давайте поможем детям расти здоровыми! Ведь одной из задач традиционного ежегодного велопробега Burabike также является пропаганда здорового образа жизни, призыв к активному участию в благотворительности и вклад в развитие внутреннего туризма. Сумма благотворительного взноса участников Burabike-2018 составила 5000 тенге.

Открытие велопробега началось с минуты молчания в память о нашем выдающемся спортсмене Денисе Тене. Старт соревнованию дали министр культуры и спорта РК Арыстанбек Мухамедиулы и генеральный менеджер команды Astana Pro Team Александр Винокуров, который выступил с коротким обращением: «Я рад участвовать в очередном Burabike, отрадно, что с каждым годом нас становится все больше, ведь главная цель акции - благотворительность». Александр

Курорт Боровое расположен на Кокчетавской возвышенности на высоте около 480 м, в сосновом бору, на перешейке, разделяющем озера Бурабай и Большое Чебачье. Бурабай называют жемчужиной Казахстана и казахстанской Швейцарией. В национальном парке Бурабай расположено 14 крупных озер, в том числе Бурабай, Щучье, Катарколь, а также множество мелких озер. Визитной карточкой Борового называют гору Кокшетау (Синюха) высотой 947 метров.

Винокуров традиционно возглавил и открыл пелотон.

Булат Утемуратов, вдохновитель Burabike, бизнесмен, меценат и основатель благотворительного фонда, сообщил о небывалой массовости велопробега в этом году: «Мы были вынуждены досрочно закрыть регистрацию на Burabike-2018, так как просто физически не могли принять всех желающих. Рад,

Фонд Булата Утемуратова

Фонд Булата Утемуратова основан в начале 2014 года. Миссия Фонда - помочь Казахстану стать лучшим местом для жизни людей сегодня и в будущем, содействуя развитию здравоохранения, образования и культуры. Идея создания Фонда принадлежит его учредителю Булату Утемуратову, который выделил 12,5 млн. долларов на программу фонда «Аутизм. Мир один для всех». С 2007 года является Президентом Федерации тенниса Казахстана. Активно развивает большой теннис, вложил более 65 миллионов долларов из собственных средств в становление национальных сборных страны, развитие детского тенниса и строительство теннисной инфраструктуры во всех крупных городах Казахстана.

что популярность Burabike растет с каждым годом и все больше казахстанцев вовлекаются в благотворительность».

На мероприятиях Burabike-2018 присутствовали известные люди страны, крупные бизнесмены, главы компаний, банков, такие как Нурлан Смагулов, Ерлан Кожасбай, Раимбек Баталов, Арманжан Байтасов, Алмаз Шарман, Гурам Андроникашвили, Шолпан Нурумбетова, члены Astana Pro Team и многие другие.

Для проведения велопробега 30 августа 2018 года организаторы предоставляли бесплатный трансфер до отеля Rixos Boroovoe и обратно. В целях обеспечения безопасности велопробега были проведены необходимые мероприятия: трасса Щучинск - Боровое и подъездные дороги к отелю Rixos Boroovoe были перекрыты с 10.00 до 14.00 (основное время проведения велопробега). Участникам оставалось лишь подготовиться к участию в велопробеге, использовать собственный велосипед или взять напрокат у отеля Rixos Boroovoe. Команда организаторов Burabike-2018 заранее разработала программу, тщательно подготовив все мероприятия велопробега, в план которого был включен также «Пикник от отеля Rixos Boroovoe» для участников.

Одним из ключевых мероприятий Burabike стал благотворительный аукцион, прошедший после завершения велопробега. В ходе аукциона была собрана сумма в 121 млн. тенге. В качестве лотов были проданы уникальные вещи - форма ХК «Барыс» Брэндона Бочен-

ски с автографом спортсмена (за 3 млн. тенге), перчатки с автографом легендарного боксера Геннадия Головкина за 6 млн. тенге, ракетка с автографом сербского профессионального теннисиста, первой ракетки мира в прошлом Новака Джоковича за 11 млн. тенге. Специально к Burabike-2018 в Казахстан доставили ракетку с автографом Рафаэля Надалья - звезды мирового тенниса с титулом ракетки мира в одиночном разряде. Уникальный лот был продан за 17 млн. тенге. А ретроформа легенды футбола Пеле с его автографом ушла за 5 млн. тенге. Есть у нас и собственная звезда тенниса - Зарина Дияс, ее ракетка с автографом стоила 2 млн. тенге. Самый дорогой лот - эксклюзивный велосипед «Astana Pro Team» был продан за 25 млн. тенге. Уникальное виниловое издание альбома «Отан Ана» Батыра от фонда Батырхана Шукенова продано за 10 млн. тенге. Комплект картин детей с аутизмом центра «Асыл Мирас» продан за 10 млн. тенге.

На все средства, вырученные от велопробега, приобретено жизненно важное медицинское оборудование для Центральной районной больницы Меркенского района (Жамбылская область), Тимирязевской центральной районной больницы (СКО), родильного дома в селе Панфилово, Алакольской центральной районной больницы (Алматынская область), сельской больницы в поселке Агадырь (Карагандинская область).

Директор фонда Марат Айтмагамбетов напомнил, что за несколько лет проведения благотворительного велопробега помощь получили несколько лечебных учреждений и в Кызылординской области. Так, в прошлом году организаторы благотворительного велопробега подарили транспортные инкубаторы для недоношенных детей больницам

Кызылординской области, а областному перинатальному центру были переданы два транспортных инкубатора Atom Transcapsule V-808 на сумму 48 млн. тенге, которые необходимы для обеспечения надежной защиты новорожденных, особенно недоношенных детей, от воздействия внешней среды, создания необходимой микросреды для сохранения жизни и дальнейшего развития ребенка при перевозке в роддом.

Финалом праздника спорта Burabike-2018 стала красочная концертная программа с участием звезд казахстанской эстрады, вручением ценных призов и подарков всем участникам велопробега!

Burabike - массовое спортивное мероприятие, целью которого является сбор средств для оснащения детских больниц Казахстана жизненно необходимым медицинским оборудованием. За 6 лет участники и гости Burabike пожертвовали на благотворительность почти 700 миллионов тенге. При этом сборы нынешнего года составили 205 миллионов тенге.

Ежегодный велопробег Burabike поддерживает здоровый образ жизни, помогает казахстанцам принимать активное участие в благотворительности и вносит вклад в развитие внутреннего туризма.

Суммы сборов разных лет:

2013 год - 11,5 млн. тенге
2014 год - 87 млн. тенге
2015 год - 105 млн. тенге
2016 год - 100 млн. тенге
2017 год - 168 млн. тенге
2018 год - 205 млн. тенге

НАШИ ТАЛАНТЫ

Их знают как специалистов и коллег в ПетроКазахстан. Но у каждого из них есть еще одна грань личности – хобби, в котором они добились впечатляющих успехов. На вопросы о своем увлечении отвечают «золотые руки» компании ПетроКазахстан.

*Абишева Алия, менеджер отдела планирования, экономики и бюджета, ПКОСИ (поделки, вязание, изготовление бижутерии);
Байжигитов Нуржан, ведущий специалист, команда поддержки на местах, ПККР (резка по дереву);
Вилкова Надежда, старший бухгалтер, МиТ, ПКОСИ (вязание, поделки, шитье);
Грунис Анна, старший специалист по БОТОС, ПКОСИ (живопись, декупаж);
Капанова Анар, переводчик, ТОО «Кольжан» (мыловарение);
Кубенова Айдана, специалист, группа по контролю капитальных затрат, ПККР (изготовление сумок, бижутерии);
Кулекеева Маржан, заведующая канцелярией, ПКОП (шахматы);
Курбанова Раиля, старший специалист по контрактам отдела закупок, ПКОП (работа с полимерной глиной);
Мельник Евгения, кладовщик энергоцеха, ПКОП (рукоделие);
Нурсейтова Гульнур, специалист, Совместные Предприятия, ПККР (вязание);
Парфеева Марина, переводчик, ПКОСИ (живопись);
Сабралиева Гульмира, переводчик, ПККР (изготовление бижутерии);
Сафонова Елена, старший специалист по налогам, МиТ, ПКОСИ (вязание);
Турганбаева Багила, старший инженер отдела охраны природы, ПКОП (танцы).*

- Как Вы пришли к этому увлечению? Почему выбрали именно это занятие, возможно, кто-то повлиял на Ваш выбор?

Нурсейтова Гульнур: С вязанием меня связывают теплые воспоминания о бабушке, она научила нас, меня и моих сестер, основам вязания. Было интересно нанизывать петельки на спицы и получать готовые изделия в итоге. Позже я уже сама научилась вязать крючком, что дает возможность создавать вещи, которые нельзя повторить в производстве и на машинах.

Капанова Анар: Мой друг как-то показал мне фото изделий из мыла, и я загорелась мыловарением. Всегда хотела что-то творить. Получалось довольно красиво, так всегда бывает, когда вкладываешь душу в то, что делаешь. У моих клиентов обычно возникает желание попробовать на вкус мои изделия. Многие не верят, что эти «сувениры» сделаны из мыла.

Кубенова Айдана: Могу отнести себя к начинающим хендмейдерам. Давно увлекаюсь разными видами рукоделия. Особенно нравилось шить, люблю звуки машинки. В прошлом году решила попробовать новый для себя материал - натуральную кожу. Сшила себе сумку, мой любимый и самый удобный тоут. Шью вручную седельным швом, но скоро, благодаря выигранному государственному гранту, у меня появятся специальные промышленные машинки для кожи.

Байжигитов Нуржан: В 2016 году мы с братом провели обряд обрезания сыну,

решили сделать все согласно национальным традициям - сделать пригласительные открытки, подарки для тойбастара. Изделия в магазинах были либо дороги, либо орнамент на них был искажен. Это и навело нас с братом на мысль сделать подарки самим. Приобрели лазерное оборудование для резьбы по дереву. Примерно через полгода представляли на выставках ручной работы наши изделия под торговой маркой «PodarKing - король подарков». Хобби стало небольшим семейным бизнесом.

Сабралиева Гульмира: Я сама научилась шить и вязать еще в детстве. Но лишь год назад на просторах интернета увидела украшения ручной работы. Неординарные и эксклюзивные вещи вдохновили меня. Решила попробовать, и, к радости, у меня получается!

Турганбаева Багила: Всегда нравилось танцевать, но в детстве такой возможности не было. Наступил период в жизни, когда появилась возможность уделить время для себя лично. Решила пойти в танцевальную студию. Хобби - латиноамериканские танцы, танцевальные направления - румба, самба, бачата, ча-ча, сальса.

Курбанова Раиля: Знакомство с полимерной глиной произошло совсем недавно, случайно. В магазине на прилавке дочь увидела небольшие упаковки ярких расцветок с содержанием, похожим на пластилин. Девятилетняя дочь увлекается лепкой из пластилина, поэтому мы взяли несколько упаковок ради интере-

са. Лепить из полимерной глины намного приятнее, ее текстура мягкая, изделия получаются как живые. Посмотрела, как лепит дочь, и руки сами потянулись к этому увлекательному занятию.

Мельник Евгения: Подарков в магазинах много, выбор большой. Но всегда хочется порадовать близких чем-то необычным. Каждому нравится получать тот подарок, который создавался с мыслью о том, что он предназначен именно тебе. Рукоделие - способ создать уникальный подарок - с прочным фундаментом, который будет радовать глаз, не сломается и не потеряется.

Кулекеева Маржан: Еще ребенком я любила наблюдать за папой и дядей, когда в выходные дни они сидели за шахматной доской. С тех пор решила, что как только вырасту, то обязательно буду играть в шахматы. С четвертого класса занимаюсь этим профессионально.

Грунис Анна: Желание рисовать пришло именно из детства. В памяти запечатлелась огромная коробка разномастных цветных карандашей, которые всегда были под рукой. С художественной школой не сложилось, период взросления выпал как раз на те самые лихие 90-е. Но рисунок был всегда и везде со мной - в разрисованных обложках тетрадей, в блокнотах и университетских конспектах, в альбомах и листах, случайно попавших под руку.

Сафонова Елена: Моя бабушка была замечательной рукодельницей: шила, вязала, вышивала, плела кружева. Основам

Анар Қатанова / Катанова Анар / Анар Катанова

Багила Тұрғанбаева / Турғанбаева Багила / Bagila Turganbayeva

Вилкова Надежда / Nadezhda Vilkova

вязания и шитья она и научила меня еще в детстве.

Парфеева Марина: Всегда любила рисовать, сколько себя помню. В школе и университете была членом редколлекции: оформляла стенгазеты и плакаты к праздникам. Мечтаю научиться писать картины в стиле импрессионистов, мне кажется, что их работы - это эмоции и чувства в чистом виде.

Вилкова Надежда: Началось все с пошива новогодних костюмов для своих детей. Хотелось сделать что-то особенное, уникальное и свое. Позже пришлось дополнять и дошивать костюмы для детских спортивных выступлений.

Абишева Алия: Любила рисовать с детских лет. Затем увлеклась вязанием. Дальше стало интересно все: рисование, вязание, шитье, декупаж, поделки из дерева и прочее. Моя бабушка вязала всем своим внукам, научила даже моих братьев вязать спицами. Мама приобщила меня к этому занятию во втором классе. Бабушка и моя учительница по математике показали, как делать сложные узоры и оригинальные вещи. В школе я брала мамыны платья и перешивала их, за что мне и доставалось...

- Что дает Вам увлечение, чем вдохновляет?

Кубенова Айдана: Меня завораживает процесс превращения куска шкуры в сумочку или портмоне. Занятие не из легких, но тем и интересно. Это мой способ самореализации.

Нурсейтова Гульнур: У меня есть маленькие дети. Думаю, это важно - создавать что-то для своего ребенка. Люблю вязание также и за то, что оно помогает привести в порядок мысли и чувства. Для меня вязание - своего рода медитация.

Сабралиева Гульмира: Даже исследования, проведенные учеными, показали, что увлечение рукоделием способствует повышению уровня гормонов в крови, благотворно влияет на здоровье. Это также и дополнительный доход.

Капанова Анар: Хобби приносит только приятные эмоции. Разве это не прекрасно, когда ты видишь конечный продукт творения твоих рук? Конечно, увлечение занимает немало времени, делать красоту не так-то просто.

Байжигитов Нуржан: Главная цель - превратить бесценное национальное достояние, культурное наследие в современный тренд и передать его следующему поколению.

Мельник Евгения: Хобби отвлекает от проблем. Рукоделие активизирует правое полушарие мозга, нестандартное мышление и развивает художественный

вкус. Вы учитесь сочетать цвета, фактуры и материалы. Да и для активации мелкой моторики всегда полезно.

Турганбаева Багила: Занятия танцами приносят огромное удовольствие, снимают стресс и приносят легкость, развивают координацию и точность движений, дают возможность общения с увлеченными людьми.

Курбанова Раиля: Красивые вещи вызывают у меня непреодолимое желание непременно научиться сделать их своими руками. Когда ты видишь конечный результат своего творчества, то получаешь огромное удовлетворение.

Кулекеева Маржан: Как сказал знаменитый шахматист Т.В.Петросян: «Шахматы - это по форме игра, по содержанию - искусство, а по трудности овладения игрой - наука», так и для меня игра в шахматы доставляет не только огромное удовольствие, но и умение концентрироваться.

Грунис Анна: Рисунок, живопись - способ хоть на мгновение отрешиться от внешнего мира и побыть немного наедине с собой. Процесс создания чего-либо осязаемого завораживает и поглощает настолько, что позволяет уйти из этой реальности в некий параллельный мир. Это подобно приключениям Алисы, внезапно попавшей в Страну чудес и принимающей на веру все, что происходит с ней - забываемое и ни с чем не сравнимое путешествие.

Сафонова Елена: Когда тебе нравится кофточка из коллекции Oskar de la Renta или Valentino, как ее получить? Требуется только картинка с этой моделью, спицы/крючок, пряжа. И... вуаля, модная кофточка есть только у тебя! Вязание - это транквилизатор без рецепта. Представьте, вначале у вас есть только моток пряжи и спицы, а потом из ничего возникает множество вещей - шапка, шарф, кофта, платье. По-моему, это замечательно!

Парфеева Марина: Работая над своими картинами, учусь по-другому смотреть на мир, словно возвращаясь в детство. Рисование - состояние транса, я погружаюсь в свою работу и забываю обо всем остальном. Это помогает оторваться от рутины, заставляет мозг работать и думать по-другому, улучшает настроение.

Вилкова Надежда: Мне нравится что-то делать руками. Когда получается какая-то вещь, очень радуешься этому. К тому же всегда можно придумать какой-то уникальный подарок для близких. Шитье юбок - одно из множества направлений моего творчества.

Абишева Алия: Занятие рукоделием - хорошая стрессотерапия, успокоение, самореализация. Я сама по себе любопыт-

ный человек, люблю пробовать что-то новое. Мне приятно мастерить поделки для своих близких, дарить и радовать их.

- Какие советы/лайфхаки Вы могли бы дать тем, кто только начинает или еще не решается заниматься тем, что нравится? Наверняка есть приемы, помогающие в избранном деле.

Кубенова Айдана: При раскрое и шитье кожи держите руку твердо и уверенно. Не скупитесь на вспомогательные материалы и фурнитуру, это сделает изделие по-настоящему функциональным, придаст ему законченный вид. Мой любимый сайт для рукоделия - «Ярмарка мастеров».

Нурсейтова Гульнур: В современном мире вязание превратилось из бытовой необходимости в бесценное искусство, и есть множество источников для тех, кто только начинает вязать: страницы в соцсетях, видеоуроки, отдельные темы на форумах, где каждый делится своим опытом. В городе можно записаться на курсы. Тем, кто только в самом начале пути, желаю удачи и вдохновения!

Капанова Анар: Всегда нужно пробовать что-то новое, это поможет не только открыть в себе талант, но и принести доход. К сожалению, в Кызылорде нет магазина товаров для мыловарения, все заказываю в Алматы, а если бываю там, то захожу в «Чудо-лавку», где работают приветливые девушки, и можно найти все необходимое.

Байжигитов Нуржан: Самое главное - найти занятие, которое полюбит ваша душа. Оно также принесет пользу многим. Я - специалист по ИТ, и знаю, что могу совмещать свои профессиональные навыки и ремесло родом из детства, могу внести свой посильный вклад в развитие современного национального искусства.

Кулекеева Маржан: Для тех, кто хочет начать играть в шахматы, хочу сказать, эта игра развивает логическое мышление, аналитический склад ума.

Сабралиева Гульмира: Главное выбрать, чем именно ты хочешь заниматься. И дальше быть в постоянном поиске. Благо сейчас очень много возможностей для творчества. На помощь приходит интернет, можно найти мастериц в инстаграм, где часто выкладывают советы по созданию украшений.

Грунис Анна: Уверена, все люди по-своему талантливы. Сейчас есть множество возможностей выразить себя, и на полках магазинов вы найдете безумное разнообразие материалов. Загляните в магазины сети «Меломан» и в лавочку «Художник». На www.aliexpress.com в интернете есть все для живописи и рисования.

Абишева Алия: Не бывает неталантливых людей. Надо пробовать, главное - терпение и настойчивость! Посмотрите интересные работы здесь - (@etsy, www.etsy.com, @stefaniablog, @raelasknits, @sendeyapabilirsin, @atelier_13, @shtymar, @ecem_tasarim, @handmadecurator, @handmadeloves).

Шарфеева Марина: Всем новичкам могу сказать, что главное - не критиковать себя. Талант рисования есть у всех, он даже кроется в нашей левой руке. Все

мои картины, которые вы здесь видите, написаны мной левой рукой, хотя от рождения я правша. Также можно посетить мастер-классы в студии «Пиктор» (@piktor.kz), рекомендую студию Simpleart (@simpleart.kz) или Fantasy Room Almaty (@fantazy_room_almaty). Там в непринужденной обстановке расскажут об основах рисования, дадут множество полезных ссылок и ответят на любые вопросы. На YouTube советую посмотреть видеоролики от DariArt.

Вилкова Надежда: Для своих изделий я покупаю фатин - в доме тканей «Кызылтан» и в магазинчиках на любимой всемирной барахолке. Ленты беру там же, в «Кызылтане», или в магазине на Тимирязева - Ауэзова. В Интернете смотрите ресурсы osinka, korfiatti, другое. Есть еще один любимый магазин - deko.kz.

Курбанова Раиля: Совет только один - нужно большое желание! Когда оно есть, то можно найти и материал, и литературу, и инструменты.

Анна Грунис / Грунис Анна / Anna Grunis

Гүлмира Сабралиева / Сабралиева Гүлмира / Gulmira Sabraliyeva

КАЛЕНДАРЬ СОБЫТИЙ

Июль

1 июля - на Кумколе в рамках месячника по безопасности и охране труда, промышленной безопасности, охраны окружающей среды состоялся конкурс среди производственных подразделений ПККР по БОТОС «Безопасность превыше всего!». По итогам четырех туров победителем стала команда цеха добычи нефти и газа (ЦДНГ) месторождений КАМ, на 2-м месте - команда цеха перекачки и подготовки нефти (ЦППН) Кумколя, а на 3-м - команда отдела химических систем.

1 июля - в рамках месячника по БОТОС подведены итоги аудита по соблюдению норм безопасности подрядными организациями. «Лучшими подрядными организациями по БОТОС» стали: ТОО «Кызылорда-Нефтесервис» (в группе компаний, оказывающих услуги транспорта и перевозки людей), ТОО «Technology Алем-Ойл» (услуги бурения и ПРС), ТОО «Нурлы-Тау» (услуги УТО, ОКС), ТОО «CNLC» (сервисные услуги).

2 июля - в канун 20-летия Астаны на Шымкентском НПЗ осуществлен первый прием сырья на новую установку каталитического крекинга RFCC в рамках проекта «Модернизация и реконструкция ШНПЗ».

6 июля - инициативная группа из числа сотрудников ПККР в канун 20-летия

ПКОП-тағы семинар-отырыс / Семинар-совещание в ПКОП / Seminar-meeting at PKOP

Астаны преподнесла неожиданный и радостный подарок многодетной матери Нургуль Арыстанбаевой, в одиночку воспитывающей пятерых детей. Узнав о проблемах семьи, ознакомившись с социальными условиями семьи Арыстанбаевых, активисты приобрели двухкомнатную квартиру в центре города Кызылорды, в которую уже въехала счастливая семья.

18 июля - в ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс» состоялось совещание о ходе реализации проекта «Модернизация и реконструкция ШНПЗ» и по другим вопросам при участии заместителя предсе-

дателя правления АО «Самрук-Қазына» А.Айдарбаева, акима города Шымкент Г.Абдрахимова, заместителя председателя правления по транспортировке, переработке и маркетингу нефти АО НК «КазМунайГаз» Д.Тисова, управляющего директора по переработке нефти КМГ Ш.Данбай, вице-президента «ПетроКазахстан» Р.Бектурова, президента ТОО «ПКОП» Цзян Ши, первого вице-президента ТОО «ПКОП» А.Турибекова, руководителей и специалистов КМГ, ТОО «ПКОП», вице-президента China Petroleum Engineering and Construction Corporation My Хуадонг, генерального ди-

«Ең бастысы - қауіпсіздік!» сайысының жеңімпаздары, Күмкөл / Победители конкурса «Безопасность превыше всего!» на Кумколе / Winners of "Safety First!" competition at Kumkol

ректора Казахстанского филиала Ли Кай-да, директора проекта, руководителей и специалистов СРЕСС, КМГ, ТОО «ПКО-СИ», ТОО «ПКОП», ТОО «КМГ-Кумколь», ТОО «ШХК».

20 июля - в ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс» состоялся семинар-совещание «Социальное партнерство в нефтегазовой отрасли», прошедший под председательством заместителя директора департамента развития нефтегазовой промышленности Министерства энергетики Б.Маханова, в котором приняли участие представители «Отраслевого профессионального союза работников химической, нефтехимической и родственных отраслей промышленности», АО «НК КМГ», «КазЭнерджи» и ТОО «ПКОП».

23 июля - в бизнес-центре Prima Park Кызылорды состоялось торжественное награждение отличившихся работников АО «ПККР» за 2017 год. «За исключительный вклад» награждены: группа департамента геологии и разработки, группа №1 научно-исследовательского проектного института, совместная группа управления основной деятельностью, юридического и финансового департамента; «За значительный вклад» - совместная группа НИИ, геологии и разработки, группа департамента совместных предприятий, группа управленческой информации, ведущих инженер-энергетик В.Викторов, «За заметный вклад» - группа №2 научно-исследовательского проектного института, группа №3 научно-исследовательского проектного института, совместная группа департамента добычи и НИИ, группа главного механика и БО-ТОС, группа ЦДНГ месторождения Кумколь, мастер по техническому обслужи-

«ПККР» АҚ-ның төрағасы У Линьган құрылыс жұмыстарын қадағалау жөніндегі бас маман К.Жармахановты «Құрметті құрылысшы» төсбелгісімен марапаттауда / Председатель правления АО «ПККР» г-н У Линьган награждает нагрудным знаком «Құрметті құрылысшы» главного специалиста по надзору за строительством ПККР К.Джармаханова / PKKR Chariman of the Board Mr. Wu Lingang hands over lapel badge «Honorary builder» to PKKR Senior Construction Supervision Specialist K.Dzharmakhanov

ванию К.Каримсаков, начальник участка Г.Курманбаев и менеджер по строительным работам С.Баумуратов.

24 июля - в рамках «Положения о мотивации работников ТОО «ПКОП» по интегрированной системе безопасности «Аман», также в целях повышения уровня культуры безопасности на производстве и охраны труда среди сотрудников ПКОП за занятые призовые места в номинации «Коллектив образцового состояния техники безопасности и охраны труда» поощрены товарами бытового потребления коллективы цехов: цех №1 (ЛК-6У), энергоцех, ТТУ(товарно-транспортное управление).

Август

2 августа - произведен успешный пуск установки каталитического крекин-

га RFCC, тит.1000, с приемом сырья в реактор R-1001 каталитического крекинга RFCC по Проекту модернизации и реконструкции Шымкентского НПЗ.

3 августа - состоялся визит на ПКОП председателя правления АО «Самрук-Казына» А.Есимова и председателя правления АО «НК КМГ» С.Мынбаева.

5 августа - в рамках профессионального праздника работников строительной отрасли главному специалисту по надзору за строительством АО «ПККР» К.Джармаханову присужден нагрудный знак «Құрметті құрылысшы».

6 августа - первый бензин FCC (с установки каткрекинга) направлен на установку гидроочистки PrimeG+, тит.1100.

15 августа - на ПКОП проведено торжественное мероприятие в связи с получением кондиционного продукта установки гидроочистки PrimeG+ - получен гидроочищенный крекинг-бензин, являющийся компонентом автобензина, с содержанием серы менее 50ppm, что соответствует экологическим требованиям К-4.

15 августа - прошла встреча руководства ПКОП с представителями работников предприятия по результатам деятельности ТОО «ПКОП» за 1-е полугодие 2018 года.

20-29 августа - на базе детского лагеря отдыха «Арай Санрайз» прошел республиканский слет юных инспекторов движения им.Г.Байтасова. В соревнованиях приняли участие 16 команд со всей республики, отдельными командами высту-

Кумкөл мен ҚАМ кен орындарында Мунайшы күніне орай ұйымдастырылған марапаттау / Награждение работников месторождений Кумколь и КАМ в рамках Дня нефтяника / Award ceremony for Kumkol and KAM employees at Oilman's day celebration

пили отряды ЮИД (юные инспекторы движения) стран СНГ - Республики Беларусь, Кыргызской Республики и Российской Федерации.

23 августа - в рамках республиканской акции «Дорога в школу» в подшефном центре для детей-инвалидов «Шапагат» в торжественной обстановке выпускникам центра были вручены школьные ранцы, укомплектованные канцтоварами, и школьная форма. Всего в рамках акции «Дорога в школу» совместно с городским отделом образования детям из многодетных и малообеспеченных семей в этом году было вручено сто таких школьных ранцев.

27 августа - ТОО «ПКОП» участвовало в республиканской акции «Дорога в школу», оказав спонсорскую помощь в приобретении школьной формы и принадлежностей детям-сиротам и детям из малообеспеченных семей из школ №99 и №94, расположенных в Карабастау и Жулдыз.

27-29 августа - в спортивном комплексе «Назарбаев Университет» г.Астана прошел финальный этап третьей Спартакиады группы компаний АО «НК «КазМунайГаз», приуроченный ко Дню работников нефтегазового комплекса. От ТОО «ПКОП» принял участие линейный трубопроводчик Ж.Касымов, занявший 3-е место по шахматам.

27-28 августа - на месторождениях Кумколь и КАМ состоялись праздничные концерты с участием артистов областной филармонии, приуроченные ко Дню работников нефтяной и газовой промыш-

ПККР мен Қазалы ауданы әкімдігінің басшылығы Қызылорда облысындағы мүгедек балаларға арналған «Шапагат» оңалту орталығына бару кезінде / Посещение руководством ПККР и акимата Казалинского района реабилитационного центра для детей-инвалидов «Шапагат» в КЗО / PKKR and Kazaly district Akimat management visit Shapagat Centre for Handicapped Children in KZO

ленности. За личный вклад в развитие компании операторы, мастера, руководители цехов, геологи, технологи получили благодарности и почетные грамоты от Министерства энергетики РК, АО НК «КазМунайГаз», Ассоциации KAZENERGY, АО «Самрук Казына», акиматов области и города, областного маслихата и руководства компании. Всего в честь профессионального праздника заслуженные награды получили свыше 90 сотрудников ПККР.

29 августа - в преддверии Дня работников нефтегазового комплекса руководство ПККР отметило наградами ветеранов нефтяной отрасли.

31 августа - в Шымкенте стартовал 1-й этап Республиканского турнира по боль-

шому теннису среди юниоров при спонсорской поддержке ПКОП.

Август - в рамках реализации Проекта на установке каткрекинга RFCC запущены парогенератор LO-3509 и детандер дымового газа Ex-1001, что обеспечивает энергосбережение в размере 13-25 МВт. Проведены эксплуатационные испытания на установках гидроочистки бензина каткрекинга, обессеривания насыщенных и ненасыщенных СУГ, разделения С3/С4, регенерации амминов, отпарки кислотных стоков.

Сентябрь

4 сентября - на месторождении Туз-коль состоялось торжественное меро-

Н. Бекежанов атындағы облыстық музыкалық-драмалық театрында ПККР жұмыскерлерін кәсіби мейрамдарымен құттықтау кезінде / Чествование работников ПККР в рамках профессионального праздника в областном музыкально-драматическом театре им.Н.Бекежанова / Awarding PKKR employees at Oilman's day celebration in the oblast music-drama theatre named after N.Bekeжанov

приятие, посвященное Дню нефтяника. С праздником работников нефтепромысла поздравили председатель правления АО «ПККР» г-н У Линьган, заместитель директора ТОО «Кольжан» Галым Байманов, акционер ТОО «SSM Ойл» Серик Конакбаев, генеральный директор ТОО «SSM Ойл» Заурбек Жунусов. Группе работников месторождения от руководства АО «ПККР», ТОО «Кольжан» и ТОО «SSM Ойл» были вручены грамоты и благодарственные письма за их плодотворный труд, высокую ответственность и вклад в развитие компании.

7-8 сентября - на футбольных площадках спорткомплекса «Евразия» и колледжа им.Абылайхана состоялся турнир по мини-футболу среди компаний Кызылординской области, посвященный 25-летию основания ТОО СП «Казгермунай», в котором приняли участие 16 команд. Победителем стала команда юбиляра - «СП Казгермунай», на 2-м месте - ПТ «Абзал и К», на 3-м - ПККР.

14 сентября - в областном музыкально-драматическом театре им.Н.Бекежанова аким Кызылординской области Крымбек Күшербаев, первый заместитель министра энергетики Махамбет Досмухамбетов и заместитель председателя правления АО «НК «КазМунайГаз» Курмангазы Исказиев поздравили работников нефтегазовой отрасли с профессиональным праздником. Группе лучших работников АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресор-

ПККР компаниясының вице-президенті Б.Күшербаев және өндіріс жөніндегі директордың орынбасары Б.Андерсон Қарабулақ кен орнындағы вахталық тұрғын үй кешенінің ашылуына орай бауды кесу кезінде / Вице-президент ПККР Б.Күшербаев и заместитель директора по производству Б.Андерсон перерезают ленту во время открытия вахтового жилого комплекса на месторождении Карабулак / PKKR Vice-President B.Kusherbayev and Deputy Production Director Bruce Anderson cut the ribbon in Karabulak field residential camp opening ceremony

сиз» были вручены награды Министерства энергетики РК, акимата области и Ассоциации KAZENERGY.

20 сентября - на ПК ОП прошли общественные слушания по оценке воздействия на окружающую среду в рамках проекта «Модернизация и реконструкция ШНПЗ».

21-22 сентября - в Кызылорде в спорткомплексе «ПетроКазахстан» состоялся областной спортивный турнир, организованный Профсоюзным центром Кызылординской области, в котором участвовали 9 отраслевых команд профсоюзов.

От команды профсоюза нефтегазового сектора сотрудники АО «ПККР» были представлены в мини-футболе, заняв 3-е место, и шахматах - обладателем шахматной короны стал бухгалтер АО «ПККР» А.Ережепов.

24-28 сентября - в НК «АО «КазМунайГаз» прошел профессиональный конкурс «Үздік маман 2018» по 24 номинациям, в котором сотрудники ТОО «ПК ОП» заняли призовые места в 7 номинациях.

27 сентября - на ПК ОП прошло мероприятие по мотивации в рамках проекта «АМАН» для повышения уровня культуры

«Алтын Жүрек» ұлттық сыйлығының жеңімпаздары мен номинанттары / Лауреаты и номинанты национальной премии «Алтын жүрек» / Prize winners and nominees of «Altyn Zhurek» national award

безопасности на производстве и охраны труда среди сотрудников ТОО «ПКОП». За занятые призовые места в номинации «Коллектив образцового состояния техники безопасности и охраны труда» поощрены ОСВПТиПК, ПВВС и цех №2.

28 сентября - Президент РК Н.А.Назарбаев посетил ТОО «ПКОП» с рабочим визитом для ознакомления с результатами проекта «Модернизация и реконструкция ШНПЗ».

Октябрь

1-3 октября - руководство «ПетроКазахстан» приняло участие в заседании Всемирного нефтяного конгресса в рамках KAZENERGY в Астане. Представители компании также приняли участие в женском и молодежном форумах.

19 октября - руководство ПККР и акимата Казалинского района посетило реабилитационный центр детей-инвалидов «Шапагат» в Казалинском районе с целью ознакомления с деятельностью центра и условиями пребывания в нем детей. Среди воспитанников центра прошла спартакиада «Мы разные - мы равные». Председатель правления АО «ПККР» г-н У Линьган поздравил со спортивным праздником и вручил подарки.

22 октября - 1 декабря - в ТОО «ПКОП» прошла Спартакиада-2018 по следующим видам спорта: шахматы, волейбол, настольный теннис, баскетбол, мини-футбол.

23 октября - в ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс» состоялась встреча депутатов Мажилиса Парламента РК, представителя Шымкентского филиала партии «Нур Отан» с коллективом ПКОП, где обсуждалось Послание Президента РК Н.Назарбаева к народу Казахстана.

27 октября - в Алматы состоялась XII церемония вручения национальной премии по благотворительности «Алтын Жүрек», которую «ПетроКазахстан» поддерживает с 2011 года.

Ноябрь

1 ноября - огромным шагом для улучшения условий труда и быта работников АО «ПККР» стало строительство вахтового жилого комплекса на месторождении Карабулак, рассчитанного на 45 мест. Теперь работники будут проживать в более комфортных условиях, и для многих из них этот комплекс

на долгое время станет вторым домом. В торжественной обстановке ленту перерезали вице-президент компании АО «ПККР» Болат Күшербаев и заместитель директора по производству Брюс Андерсон.

6 ноября - состоялось торжественное награждение представителей нефтяной промышленности, финансовых структур, деятелей культуры юбилейными медалями «200-летие Кызылорды». Среди награжденных 20 работников АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз».

27 ноября - в рамках завершения Проекта модернизации и реконструк-

ции на ШНПЗ был организован и проведен пресс-тур по новым производственным установкам ПКОП с участием республиканских и региональных СМИ.

Декабрь

12-16 декабря - в преддверии Нового года ПККР организует традиционную раздачу продуктовых пакетов для пенсионеров компании и инвалидов труда.

25-26 декабря - на месторождениях Кумколь и КАМ для сотрудников компании пройдет новогодний праздничный концерт с участием звезд кызылординской эстрады.

Информация о призерах «Программы поощрения работников за сообщения о потенциально опасных ситуациях, небезопасных условиях/действиях» во 2-3-м кварталах 2018 года по группе компаний «ПетроКазахстан» и ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс».

Информация о призерах «Программы поощрения работников за сообщения о потенциально опасных ситуациях, небезопасных условиях/действиях» во 2-3-м кварталах 2018 года по группе компаний «ПетроКазахстан» и ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс».

По ПККР во 2-м квартале комиссией принято решение премировать работников коллекторных систем месторождений КАМ: техника-механика К.Измагамбетова за сообщение об аварийной ситуации, возникшей в результате неправильного крепления перевозимого груза (железобетонных плит) на транспортном средстве, передвигающемся по дорогам месторождения Кентап, и специалиста отдела А.Бейсова за обнаружение четырех потенциально опасных ситуаций (ПОС) на территории вахтового поселка Арыскума. Кроме того, за проведение наибольшего количества поведенческих аудитов безопасности с выявлением значимых наблюдений было поощрено 29 работников ПККР.

В 3-м квартале 2018 года премированы два работника отдела управления материалами и поддержки проектов: мастер участка С.Аукенова и машинист тепловоза Ж.Бекмаганбет за сообщение о краже межстыковых рельсовых накладок и клеммных болтов на подъездных железнодорожных путях базы УМР. Эта ситуация могла привести к сходу подвижного состава и крупной транспортной аварии. За проведение ПАБ с выявлением наибольшего количества значимых наблюдений было поощрено 25 работников АО «ПККР».

Во 2-м квартале по ТОО «ПКОП» за сообщения о ПОС высокого риска комиссией поощрено пять работников: оператор технологических установок 5-го разряда участка ЛК-6У секция-300/2 Т.Исаев, начальник электроучастка №5 энергоцеха М.Калижаров, мастер электроучастка №5 энергоцеха А.Пустовойченко, электромонтер по обслуживанию электрооборудования 5-го разряда электроучастка №7 энергоцеха Н.Шпотин и оператор технологических установок 5-го разряда ЛК-6У, секции-300 О.Талгатбаев.

В 3-м квартале принято решение о поощрении товарного оператора ТСЦ М.Бекжанова за обнаружение свища на трубопроводе подачи нефти к насосам Н-8, Н-9 и Н-10 из резервуаров парка РП-301, РП-304, образовавшегося в результате некачественной сварки во время монтажа трубопровода, что могло привести к утечке нефти с последующим возгоранием, взрывом и разрушением технологического оборудования завода.

В октябре 2018 года приказом по ПККИ за проведение противопожарной профилактики и пропаганды, обучение работников мерам пожарной безопасности, а также в честь 100-летия пожарной охраны медалями «За предупреждение пожаров» были награждены директор по управлению активами Б.Касимов, региональный представитель М.Мусаходжаев и начальник отдела пожарной безопасности Ж.Телеубаев.

MANAGEMENT ADDRESS

Dear colleagues and employees of PetroKazakhstan,

It is a great honor and responsibility to become the leader of PetroKazakhstan, a Company with rich history, famous for its achievements, corporate culture, efficient production standards, safety at all the company's facilities, and high level of corporate social responsibility.

Combining a full production cycle, from crude oil production to its refining, today, PetroKazakhstan is a support for several hundred thousand families and for the regions of its activities in general.

Our team celebrates the New Year with solid performance in oil production. The Company continues to consistently produce oil: oil production of PetroKazakhstan Inc. during the first 11 months of 2018 totaled 2,787,000 tons, including a 50% stake in the joint ventures, Kazgermunai and Turgai-Petroleum, which exceeded the annual target by 126,000 tons. New drilling totaled 82 wells during the 10 months, including 56 producing and 26 exploration and appraisal wells, including Kazgermunai.

The Company closes year 2018 with good results. A formation previously found on North Karabulak may be regarded as a new discovery after drilling wells 4 and 5. Further exploration and appraisal on North Karabulak will be conducted in the next few years for reserves increment and test production. In general, incremental oil reserves from the new discoveries amount to 625,000 tons from the four areas under exploration.

Field infrastructure improvement projects are underway. So, the grand opening of a field camp for 45 people took place on Karabulak in November 2018. Now the workers of this oilfield will live in better conditions. In addition to the residential complex, an administrative building was constructed on Karabulak, with a dining room having modern kitchen equipment, a medical center with a quarantine room, a laundry, and a common room where shift workers can spend their leisure time.

All the achievements of PetroKazakhstan Group is a merit of our dedicated and professional employees, they are the company's core value and asset! In the past year PetroKazakhstan employees were awarded with the medals, letters of gratitude and diplomas for their valorous work and production excellence by the Energy Ministry, the Akimat of Kyzylorda Oblast, our shareholders, and KAZENERGY Association.

As before, we are very interested in multi-purpose social projects, we continue to invest in them, take part in other social infrastructure projects, and in the cultural and artistic projects too. PetroKazakhstan has been supporting large projects for many years, and will continue to do so.

I would like to address all the employees with my heartfelt congratulations on the coming New Year 2019, and wish each of you health, success and prosperity! Let the New Year brighten your life and the life of your families with good events, wishes coming true, and global peace!

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Huang Xianxiong'.

**Huang Xianxiong,
President and Chief Executive Officer of PKI
President of PKKR**

MANAGEMENT ADDRESS

***Dear employees of PetroKazakhstan Oil Products
and our colleagues in PetroKazakhstan group of companies!***

***Please accept our sincere congratulations on the Independence Day of the Republic of Kazakhstan
and on the coming New Year!***

The completion of the project “Shymkent Refinery Modernization and Revamping” has become the greatest event of the outgoing year for our company. The fact that Nursultan Abishevich Nazarbayev, the Head of the State, the RoK President, visited the objects of PetroKazakhstan Oil Products LLP in Shymkent, and familiarized himself with the results of modernization points to how important the PKOP modernization project was for Kazakhstan. We share the concern of the President of Kazakhstan about environment in the Republic. Nursultan Nazarbayev pointed to the importance of using the environmentally friendly types of fuel and ensuring their accessibility for the population. Improvement of environmental situation is one of the leading goals of the modernization project of PKOP LLP.

We are proud that the project is successfully completed. For a construction period of the first stage, about one thousand workplaces were created, at the second stage this figure was 4,800 people. The whole team involved in the Project, has worked in difficult weather conditions as in summertime the air temperature reaches +45 degrees in the south of Kazakhstan. The work in such circumstances demanded full concentration of efforts, endurance and patience from all employees. The specialists in all sites, facilities worked taking up weather and natural challenges. The people of special cultivation and extreme devotion to job, they serve to, have worked here. Building of the objects, manufacturing, delivery to the assembly site, assembly and installation of the large-size equipment were challenging tasks for the supplier companies as well. However, each time assigned tasks were solved.

We can already observe the progressive transformations which occur at PKOP as a result of implementation of the modernization Project. New opportunities are opened up not only for the enterprise itself, but also for the region and the Republic as a whole. Production of environmentally friendly gasoline and diesel fuel has been started, and modernization as a whole has a favorable effect on ecological situation in the region. A number of the ecological projects aimed for example, at water consumption reduction ratio and environmental situation improvement at the enterprise, have been implemented; the system of treated effluent recovery to the system of recycling water supply of the Refinery have been implemented. The treated effluents go through additional, "deeper" treatment at ultra-filtration and reverse osmosis units that allows saving fresh water from networks of the water service company.

The repeatedly received presidential award "Paryz" for contribution to ecology, and also repeated recognition of the enterprise as the “Best safe enterprise” of the Shymkent city in 2017, serve as a confirmation of successful ecological programs.

We know that time will set new tasks and goals to us. But there is no doubt that, as before: we will move forward and we will implement all our plans.

The staff of our company labored with all their efforts, showing professionalism and commitment to the company. On these pre- New Year days, let us on behalf of the management to sincerely thank all of you for invaluable contribution to implementation of this project, which is most important for the company! Over a period of several years, when the Project was under implementation, each member of our team showed the best qualities by making every-day breakthrough to the goal! And all of us have come to truly long-awaited result - the Shymkent Refinery Modernization and Revamping has been completed, to our greatest joy!

We were united by the years of joint activities. As the expression goes, our work is the second home, where all of us are together, both on holidays and on weekdays. We sincerely wish good health and well-being to you and your families in the coming 2019, success and prosperity to our common home - PetroKazakhstan!

***Jiang Shi,
President, PKOP LLP***

***Askar Turisbekov,
First Vice-President, PKOP LLP***

MODERNISATION – A NEW CHAPTER IN REFINERY HISTORY

Modernisation at the Shymkent Refinery has been completed, testifying to its large-scale and extremely important impact on the entire Kazakhstan economy.

The main goal of the Modernisation was to improve fuel quality to K-4 and K-5 standards; ensure ecologically safe production processes; increase refinery design capacity to 6 million tonnes per year, and increase light petroleum product output to meet Kazakhstan market needs.

Completion of Modernisation at the Shymkent Refinery is one of the key events of the Kazakhstan's industrial development this year. That was the reason the President visited the refinery on September 28th to get acquainted with the results of the Modernisation, talk to refinery employees and instruct them to increase petroleum product output. The President wished success to the employees of the Shymkent Refinery.

Modernisation at the Shymkent Refinery was implemented as part of the State New Industrialisation Programme. The amount of investment in this two-stage project was USD 1.8 billion.

We contacted the KazMunaiGas - Refining and Marketing Deputy Chairman of the Management Board, Daniyar Tiyessov and asked him to comment on the major event.

- Daniyar Suyinshilikovich, can you sum up the Modernisation project for us? What can the country expect from this project and modernization of all Kazakhstan's refineries?

- Upgrade work at Kazakhstan's oil refineries is a unique project for Kazakhstan, as we actually were building new refineries not stopping production of oil products for the country. And it has provided impressive growth in a number of key areas. Briefly, oil refining levels have risen 17.3% to 17.5 million tonnes per year. Total gasoline output has risen 73.1% or on 2.1 million tonnes per year, and we have seen an end to low-octane gasoline production. Diesel output has risen 30.6% or on 1.2 million tonnes. We have also expanded product ranges. For example, the Atyrau Refinery generates the almost priceless raw

materials for the petrochemistry industry - benzol and paraxylene. In total, refining depths have also increased significantly to 77-82%. And, on top of that, all of the fuel we produce meets K-4 and K-5 standards.

- What is the current situation with aviation fuel after modernisation (Air Astana has quoted that it imported up to 70% of its fuel last year)? And how competitive is our aviation kerosene compared to the Russian equivalent?

- Aviation kerosene production has more than doubled, and as such meets domestic requirements. The refineries currently produce several types of aviation fuel, all of which correspond to the quality of fuel produced in Russia due to identical Customs Union technical quality requirements.

- The ecological component has been key in realising upgrade projects in Kazakhstan. How much cleaner will the air in our cities become?

- The main difference between K-4/K-5 and K2 standard motor fuels, which is what we have been producing up to now, is their sulphur, benzol and polycyclic aromatic hydrocarbon content, all of which significantly affect the ecology.

- The Minister of Energy has stated that after modernisation we will have a gasoline surplus. Kazakhstan and Russia recently agreed to drop the embargo on the export of Kazakhstan

Жаңа үлгідегі мұнай өнімдері / Нефтепродукты нового образца / Oil products of new standard

gasoline to the CIS. Where can we export our gasoline to?

- Mostly to our closest neighbours, Kyrgyzstan and Uzbekistan.

- What are the main characteristics of the modernisation at the Shymkent Refinery?

- We will be producing K-4 and K-5 motor fuel that meets Customs Union Technical Regulations; refinery design capacity will return to 6 million tonnes of oil per year, oil refining depth will increase and our Nelson index will increase from 4 to 8.2.

- How was this massive project financed?

- PKOP, KMG RM and CNPC E&D all took out equal loans. The Kazakhstan Development Bank also provided funds.

- What difficulties did you face during the PKOP modernisation and how did you resolve them?

- The most difficult thing we faced was adapting Chinese project company working documents to Kazakhstan standards, which we did with the help of the companies KSS and KGNT. We also found it difficult building in the refinery's cramped conditions.

- Which overseas contractors did you engage? What did they do?

- The project was developed by two companies - Technip (Italy) and KGNT

The PKOP modernisation project was performed over two stages.

2014-2017 saw the realisation of stage one, which focused on improving product quality and producing category K-4 and K-5 fuel. On 30 June 2017, the Shymkent Refinery commissioned a major unit for the isomerisation of light gasoline fractions in conjunction with the feedstock preliminary hydrotreatment block, which produced the first certified shipment of K-4 and K-5 vehicle fuel. The unit was especially important as it helped increase gasoline octane quantity while reducing carcinogenic benzol content by five times. This increased petroleum product production; for example, Ai-92 from 652 thousand tonnes (before upgrade) to 1,110 million tonnes (after the completion of stage 1). In other words, the first stage of the Shymkent Refinery Upgrade and Reconstruction project was successful.

Since then, high-octane vehicle fuel has accounted for 100% of output at the Shymkent Refinery, i.e. Ai-80 production was terminated!

2015-2018 saw the realisation of stage two, which was the most technically complex and focused on increasing oil refining to 6 million tonnes per year and improving refining levels. It stipulated the reconstruction of current and construction of new units. Global leaders in the licensing of oil refining technology, UOP (USA) and Axens (France) were contracted to implement the project.

To refine oil to more advanced levels, a two million tonne/year RFCC catalytic convertor that converts fuel oil into high-quality and more ecologically friendly motor fuels, kerosene and LPG was installed. A Prime G+ gasoline hydrotreatment unit removes sulphur compounds from the gasoline and is one of the most important elements in the modern production of gasoline. The same can be said of the Merox processes used to remove sulphur compounds, including mercaptans, from saturated and unsaturated gases.

We began to pump feedstock to the RFCC catalytic cracking unit from 1 August 2018 and then produce certified products from 15 August. Stage two facilities were fully commissioned on 30 September 2018.

Conclusion of stage two resulted in high-octane gasoline output growing to 2.27 million tonnes per year (with Ai-92 gasoline output more than tripling, and Ai-95 output growing 16 times!) Diesel production increased 160% to 1.916 million tonnes per year, and aviation fuel 150% to 400 thousand tonnes per year.

LLP (Kazakhstan), with China Petroleum Engineering & Construction Corporation (China) as the general contractor. The project made use of state-of-the-art technology from UOP in the USA, such as Penex light naphtha isomerisation and RFCC heavy residue catalytic cracking units; Merox saturated and unsaturated LPG desulphurisation units; Axens (France) gasoline cut cracking hydrotreatment units and CPE (China) sulphur production units.

- How many jobs were created for Kazakhstan workers and specialists during the entire upgrade period?

- During the creation of new refinery facilities, we created up to 4,800 jobs, and another 445 during operations.

- What would you like to wish PetroKazakhstan employees?

- I would like to congratulate the refinery workers with the completion of upgrade and reconstruction work. You have shown a high level of professionalism and excellent human qualities. I would like to wish all PetroKazakhstan employees the best of health, happiness and successful careers.

Ecological improvements - one of the main goals of the PKOP modernisation project

Creating a favourable ecological situation is very important for the relevant PKOP divisions and involves looking after the health of each and every person working there, and protecting the environment in the regions where the refinery is located.

As such, stage one of the upgrade project led to the commissioning of K-4 and K-5 motor fuel, whose use has reduced sulphur dioxide emissions into the atmosphere, which has had a positive impact on the region's ecological situation.

During stage two, the refinery's arsenal was augmented by RFCC catalytic cracking, Prime G+ gasoline hydrotreatment, Merox saturated and unsaturated gas treatment, hydrogen treatment and other units. As such, thanks to the implementation of a 4,000 tonne sulphur production unit to recycle sour gases, which previously were flared, producing sulphur with purity in excess of 99.9% mass, sulphur dioxide (SO₂) emissions fell by 32%. With the introduction of a pin-point pouring unit for light petroleum products, the share of volatile hydrocarbons fell by 379.1 tonnes/year.

The completion of treatment facility modernisation has also resulted in an increase in refinery treatment facility capacity and an improvement in sewage treatment. Additional treatment at the reverse osmosis unit has helped save up to 1.5 m³ of fresh water per year. At the same time, pollutant emissions into the atmosphere have fallen by up to 90%, as all equipment now operates in a leak-proof environment. A number of ecological projects have been implemented to reduce water consumption and improve the ecological situation at the refinery, such as a system to reinject treated water into the fire-fighting system. These measures have led to a 30% saving in fresh water, which previously had to be taken from municipal water resources. The Plan of Action for the Rational Use and Saving of PKOP Water Resources for 2017-2021 (including Recycling and Fresh Water System and treatment facility modernisation) has helped reduce fresh water consumption in circulating systems by 30-35%. Water consumption has also been reduced at upgrade facilities by 9-12%.

WORLD PETROLEUM COUNCIL – 2018

Between 1-3 October 2018, Astana hosted a conference of the World Petroleum Council (WPC), which was attended by heads of delegations from WPC Member Country national committees – representatives of major international oil and gas companies and state organisations from 30 countries, including OPEC members. Kazakhstan was represented at this influential international organisation by the KAZENERGY Association.

On 1 October, in conjunction with a WPC programme, the council held a special session entitled “Gender Politics in the Energy Sector,” which focused on developing and extending women’s rights and opportunities by identifying gender misbalances in the energy industry decision-making process, including planning. It also analysed inequalities in access to energy resources and the use of energy services by women and men in rural and urban areas. The session also discussed the drafting of gender policy recommendations to ensure gender equality in access to stable energy sources, female participation in the decision-making process and the management of energy and associated sectors, and career opportunities.

Chair of the Kazakhstan Parliament Committee for Socio-Cultural Development and Science, Byrganym Aitimova, UN Economic Commission for Europe Regional Adviser for Energy Issues, Viktor Badaker, UN Development Programme representative Ramazan Zhampiisov and Chair of the KAZENERGY Association’s Woman Energy Club (“WEC”), Aizada Akkaisiyeva all took part in the event.

WEC Chair Aizada Akkaisiyeva, Kazmortransflot UK Ltd Financial Director, opened the event on behalf of the KAZENERGY Association Women’s Energy Club. Aigul Baiturova, head of the KEGOC Business Transformation Centre Change Management Block, talked on “KEGOC: female success in a “non-female” profession.” The audience listened to presentations on the role and contribution of women in corporate development and advances in Kazakhstan’s integrated energy system, KEGOC staff structure in gender terms, and projects involving contributions from women.

During the WPC Youth Committee session, which also took place on 1 October, young experts discussed energy and current sector issues. KAZENERGY 2009-2017 grant winners and Student Energy Challenge participants also met informally with the First Vice Minister for Energy, Makhambet Dosmukhambetov and learnt about trends and directions in the global and domestic energy sectors, about the conditions created by sector associations to realise the potential of the younger generation. Students and specialists making their first

Even though the power industry is traditionally male oriented, in 2017, 42% of management positions in the Ministry of Energy were occupied by women. In the oil and gas industry that figure was 18%, in the nuclear industry - 22%, and in the electricity sector - over 27%.

steps in the oil and gas professions learnt about Kazakhstan super giant fields and about Kazakhstan’s potential hydrocarbon production and transportation projects. Makhambet Dosmukhambetov answered traditional interesting questions from young professionals, such as the type of vehicle fuel to be used in the future. The young participants paid great interest in Kazakhstan energy training programmes.

On 2 October, the Ministry of Energy and KAZENERGY Association organised a conference under the title “Investment opportunities: new solutions for sustainable growth.” Key speakers included the Kazakhstan Minister for Energy, Kanat Bozumbayev, WPC President, Tor Fjaeran, Chairman of the Board of the Astana International Financial Centre, Nurlan

КАЗЕНЕРЖЫ қауымдастығы төрағасының орынбасары У.Қарабалин Бүкіләлемдік мұнай кеңесінің вице-президенті Чжоу Цзипин мырзаны марапаттауда / Заместитель председателя КАЗЕНЕРЖЫ У.Қарабалин вручает награду КАЗЕНЕРЖЫ вице-президенту Всемирного нефтяного совета г-ну Чжоу / KAZENERGY Deputy Chairman U.Karabalin hands over KAZENERGY award to WPC Vice President Mr.Zhou

Kusainov, KAZENERGY Association Deputy Chairs, Uzakbai Karabalin and Almasadam Satkaliyev, Kazakhstan Vice Minister for Investment and Development, Timur Toktabayev and Pricewaterhouse Coopers Russian Strategy Partner, Irina Gaida. Conference participants discussed how to manage sustainable energy sources effectively; control the production, storage and use of energy resources; ensure access to energy sources; climate change and how to reduce carbon dioxide emissions; stimulate the use of alternative energy sources; introduce energy efficiency programmes; “smart” energy; and develop the uranium and nuclear industry innovatively. The WPC media programme organised a press conference and a number of interviews with key speakers.

The WPC Council, which is its governing body and which meets once a year, held its annual meeting on 3 October to discuss WPC President, Vice President and Secretary reports. The KAZENERGY and WPC youth committees also held conferences to consider inter-generational issues, analyse education, employment, the economy of trust and diversity. Overall, the conference was used as a tool to create portraits of the representatives of the various generations - people born in a specific period, their ability to learn and work in a VUCA world, save knowledge and trust. They discussed similarities and differences; and talked about the need to understand and accept the theory of generation values. They considered generation values: their motivation, goal setting and development. The key speakers were Yevgeniya Shamis - founder and general director of Sherpa S Pro, founder and coordinator of the “RuGenerations - Russian School of Generation Theory” project;

Sayasat Nurbek - Voluntary Ambassador to National Geographic Kazakhstan, Dr Andrew Vachtel - Narxoz University Rector, Danagul Baigulova - Kazakhstan Technical Delegate at WorldSkills International and WorldSkills Europe, Dana Ashimkhanova - Head of the Scientific and Methodological Department of the Molodezh Research Centre; Vitalii Li - Member of Kazakhstan’s Generation Z Research Group, Co-founder and Leader of the Social and Artistic Hub for Teenagers - WeArt.

A delegation from China, headed by WPC Vice President Zhou Jiping and First CNPC Central Asia Vice President Zhao Ying also took part in the session. Mr Zhou received an award from the KAZENERGY Association.

On the whole, the aim of the extended WPC programme is to expand collaboration between Kazakhstan and other countries in current energy issues, and find new solutions for sustainable growth. Kazakhstan Minister

Background information

The World Petroleum Council is a non-commercial organisation accredited with the UN, whose aim is to provide a global platform to discuss key oil and gas industry issues. It was founded in London in 1933 and currently has 65 member countries, representing over 95% of total global oil and gas production and consumption.

In 1997, at the initiative of the Ministry of Oil and Gas, Kazakhstan joined the World Petroleum Council and participated in its XV Congress in Beijing. In June 2008, Kazakhstan renewed its WPC membership under the aegis of the KAZENERGY Association. The Chairman of the Kazakhstan National Committee is the Chairman of the KAZENERGY Association Timur Kulibayev.

During the XXII World Petroleum Congress (9-13 June 2017, Istanbul, Turkey), Dzhambulat Sarsenov, Deputy KAZENERGY Association Chairman was elected to the position of WPC Marketing Vice President and member of its Executive Committee.

for Energy, Kanat Bozumbayev assessed WPC’s value by saying, “as global markets remain unstable, energy prices volatile and the geopolitical situation unclear, WPC’s significance in our industry will grow. Its members’ objectives include attracting investment to the oil and gas sector in these difficult conditions. Today, the World Petroleum Council session is a perfect opportunity to inform the world about our capabilities and expectations”.

Бүкіләлемдік мұнай кеңесінің отырысы / Заседание Всемирного нефтяного совета / World Petroleum Council meeting

CNPC projects

Changqing Oilfield Development Programme

As one of CNPC's major oilfields, Changqing Oilfield covers five provinces, namely Shaanxi, Gansu, Ningxia, Inner Mongolia and Shanxi, and plays a pivotal role in supplying natural gas to more than 10 large and medium-size cities, including Beijing, Tianjin and Shijiazhuang.

The Changqing Oilfield is today the fastest-growing oil field in China in terms of hydrocarbon production and still has great potential for further growth. Back in 2000, the field was already on the road to rapid development - with technology in the power sector making a great step forward and allowing the market to develop. Despite acknowledged exploration and development difficulties, such as low permeability, low pressure and low abundance, production still grew thanks to the effective management and implementation of progressive technology by several generations of dedicated professionals and experts, and with that since 2008 production has increased by over 5 million tonnes per year, which is the highest return in China.

A characteristic of the field is its location in an ecologically vulnerable region, and for that reason it is imperative that CNPC pays real attention to ecological protection and regeneration while developing what is a very fast-developing field, realising a number of initiatives.

Approximately 70% Changqing's oil and gas areas are located in regions with a fragile ecological environment, such as deserts and sparsely populated mountains. Adhering to a concept of "improving the local environment whenever developing an oilfield", the Changqing Oilfield invests tens of millions of RMB every year in establishing and maintaining large scale carbon emission reduction bases and restoring vegetation on abandoned well fields and roads in the well area. And now, in most areas of the oil and gas zone, a green landscape featuring roadside green belts and station lawns has taken shape.

Over the past decade, Changqing Oilfield has created about 3 million m² of green land and every year plants more than 250,000 trees. As of late 2017, it had built 10 large carbon sink bases. Ecologists estimate that the nearly 67 thousand hectares of carbon sinks established by Changqing Oilfield in Qingyang, Gansu Province alone can absorb over 2.3 million tonnes of carbon dioxide every year, which will play a vital role in local environmental protection and ecological restoration, and have the ability to release more than 1.7 million tonnes of oxygen for sequestration and carbon reduction.

Today, as the company notes, starting with a base of 50 million tonnes of oil and gas equivalent and striving to earn the status of a global oil field, Changqing will continue to achieve the highest quality, high performance and sustained development as it grows.

Programme to care for employees overseas

Providing comprehensive help and support to all employees working overseas is one CNPC's priorities.

With this in mind, CNPC has developed a programme to look after the physical and psychological wellbeing of its employees overseas, one which involves providing free health tests. Due to the valuable information it can provide, 3,852 or over 83% of CNPC employees overseas have taken the medical test in the 9 months of 2018.

During the test, employees are given easy-to-follow valuable advice and recommendations. For example, to keep in good shape, it recommends moderate daily exercise and a balanced diet. For example, the amount of food consumed everyday should not exceed a set amount: 1 "fist" (the person's own hand made into a fist) of meat and fish; 2 "fists" of rice, potato and beans; 2

CNPC шетелдік жұмысшыларын қолдау бағдарламасының аясында релаксация тренингінде /
Во время тренинга по релаксации в рамках программы поддержки зарубежных работников CNPC /
During relaxation training within Programme to care for CNPC employees overseas

“fists” of tofu and dairy products; and 5 “fists” of fruit and vegetables. It is also not recommended to drink hot (above 40°) or cold water. Room temperature is best.

CNPC also operates a number of programmes and measures to promote a healthy way of life. After studying test health reports, company experts make sure employees receive booklets giving advice on diet, and provide brochures with a range of recommendations not just about healthy diet, but also on how to find your ideal weight and other individual statistics.

CNPC employees overseas may make use of a special mobile app to apply for the test, read healthy lifestyle articles and send off physical health reports. Company experts also recommend taking up the national martial art - Tai Chi - to improve well-being.

CNPC uses other types of consultation to care for the psychological health of its people working overseas. Experts teach the people in their care about how to relax, and discuss family issues with them – given the idiosyncrasies of the Chinese nation, people are far from home, in a strange culture and for that reason may face psychological difficulties. Consultations help employees improve their stress resistance and better remain in contact with their family. In 2017, specialists spent 856 hours providing 499 consultations. Experts note that employees in need of psychological help tend to call during the night, and as the support service is 24/7, that is no problem. After all, CNPC people work all across the world in many different time zones.

The CNPC Overseas Employee Assistance Programme is only just beginning to gain popularity. In 2017, experts travelled to Algeria, Sudan, South Sudan, Nigeria, Iran and other countries where CNPC has operations, providing 71 training sessions and lectures on how to react to crisis situations, manage stress and build a family. Kazakhstan hosted similar training in 2018 in a number of cities across the country. Experts travelled to Almaty where they presented on and discussed all aspects of the programme and on its further development.

Every country has its own characteristics, which CNPC experts study when preparing employees for secondments to that specific country. One of the most difficult countries to work in, according to statistics, is Iraq. Generally speaking, before travelling to a new country, employees undergo introductory sessions at which they are given a general picture of the main cultural and other aspects of working and living in that particular country.

Тай чи элементтерімен жаттығу кезінде / Во время тренинга по релаксации с элементами тайчи /
At relation training with Tai Chi techniques

Тыныс алу және физикалық жаттығулар үйрену кезінде, Алматы / Обучение дыхательным и физическим упражнениям, Алматы /
Training for breathing and other techniques, Almaty

JSC NC "KazMunayGas" Projects

Implementation of the Aman integrated work safety system

It is well known that safety is a basic principle at any job and this is particularly true in high-risk industries, such as the oil and gas industry. One of the long-term methods used to ensure safety is to promote the culture of employee safety, so that each employee recognises that they and their safety are the company's main asset.

It was precisely this strategic goal, as well as the absence of accidents and introducing work safety experience of leading oil and gas companies that were used as the basis for the Aman project, an integrated work safety system that was implemented in 2015-2017 in the subsidiaries and dependent organisations of KMG's business unit Processing and Marketing, including the Atyrau Refinery, Pavlodar Petrochemistry Plant, PKOP and KazMunaiGas-Onimderi.

Experts from Rominserv S.R.L. were engaged as project implementation consultants. The project included three stages - assessing the current status at KMG companies, developing an integrated work safety system and implementing it, and finally, assessing the implementation of the work safety system.

Project work continued over two years. Stage one - assessment of the current status - lasted two months, and was completed in 2015. Stage two, the longest (development of an integrated work safety system and its implementation), lasted 20 months. Stage three, the final period, lasted two months.

A number of major initiatives were realised during the Aman project. For example, a work safety management structure was developed and approved to incorporate "Training and Development", "Information and Motivation", "Instructions, Rules and Procedures", "Performance Audit and Analysis", "Information and Motivation" and "Contractor Management" central work safety committees and subcommittees. Over 100 employees of the above companies took part in the committees and subcommittees.

One of the Aman project initiatives was to develop and approve "Golden Work Safety Rules", "Zero Tolerance Rules" and the "Right to suspend Work".

A key work safety performance indicator called the "Work Safety Index" has also been developed. This is the quality indicator used for senior management to assess the enterprise efficiency in terms of safety and labour protection aspects. This KPI is based on some of the most important work safety indices, such as FIR (Fatal Incident Rates), TRIR (Total Recordable Incident Rates) and MVCR (Motor Vehicle Collision Ratios).

The Aman implementation process involved developing a work safety motivation and bonus system, which is already in operation.

A work safety scoring system has also been introduced for contractors and service organisations, which led to fines at the end of 2017 for some and the termination of agreements for others.

Approximately 5,000 members of senior management, line managers and employees have received training and advice in areas such as "Leadership and Work Safety", "Work Safety Management Processes", "Best and Newest Work Safety Practices" and "Learn to teach". Behavioural work safety audits have been performed since 2016.

A core aspect of the Aman project is the potential to improve work safety culture. The main objective is to get company employees to recognise that they are also responsible for work safety, together with work safety experts. Work safety experts should act as a kind of guiding force with respect to standards and procedures, offering professional support. Statistics show that the majority of accidents are caused by incorrect or risky actions and dangerous behaviour, and each employee's attitude to work place safety, all of which are extremely important aspects in preventing accidents.

The strategic goals of the Aman work safety system, apart from increasing work safety culture, include reducing accidents, and integrating the work safety experience of leading oil and gas companies.

100 YEARS OF FIRE SAFETY!

PetroKazakhstan fire units, which are responsible for fire safety and emergency response training, have celebrated their 100th anniversary this year. 100 years ago, on 17 April 1918, the Council of People's Commissars signed a decree to organise state measures to fight fire, and in doing so created Kazakhstan's first fire safety service. And since that date, 17 April has been recognised as Firefighter's Day.

PKOP

The main efforts of the fire safety subdivisions are aimed at ensuring the preventive work to avoid the emergencies, which includes the measures on assessment of possible risks and audit of fire safety on the territory of the Shymkent Refinery. Over the years, the specialists of the refinery's Fire Department have carried out extensive work on development of the projects for reconstruction of automatic fire extinguishing systems of LK-6U, Storage Workshop, Loading/Unloading Rack, LPG Loading Rack #326, Automated On-Spot Loading Unit with a signal transmission to a single foam-fire-fighting information network. The address equipment of automatic fire-fighting equipment and automatic fire-fighting systems was installed, which meets all currently valid fire safety standards. Also, the works were carried out on equipping the refinery's administrative buildings with automatic fire alarm control and fire warning systems.

An automatic workplace-single control point (Scada-system) over the operation of automatic fire-fighting equipment and automatic fire-fighting systems was created

ПҚОП-тағы төтенше жағдайға қарсы оқулары / Учения в ПҚОП по ЧС / Emergency training at PKOP

at the FFF Site. Simultaneously, the works on reconstruction of the fire safety systems at LK-6U were completed.

The employees of the HSE Department took an active part in the Shymkent Refinery modernization. The unit and complex inspections of the automatic fire-fighting equipment and automatic fire-fighting systems were carried out together with the

Chinese representatives at the facilities of the Catalytic Cracking Complex and offsite facilities of the I and II stage.

The Fire Department of the refinery includes: subdivision of fire safety engineers of the refinery, Foam-Fire-Fighting Site of the refinery, fire emergency and rescue unit Ort Sondirushi JSC. The preventive work is carried out jointly with the fire-fighting

«ПҚОП» ЖШС қорғау жөнінде ОҚО «Өрт сөндіруші»-1 ФАО апаттық-құтқарушы өрт сөндіру бөлімшесінің ұжымы / Коллектив пожарной аварийно-спасательной части-1 ФАО «Өрт сөндіруші» ЮКО по охране ТОО «ПҚОП» / Team of fire emergency and rescue unit-1 of Ort Sondirushi JSC of SKO for PKOP protection

station Ort Sondirushi JSC. The result of the work of the Fire Department was the absence of fires and ignitions at any of PKOP facilities in 2013–2018.

In 2016, an audit in the field of fire safety was conducted by an independent expert organization, following which PKOP received positive findings. Therefore, the refinery was automatically exempted from inspections for 3 years.

The fire hydrants in the amount of 166 and 14 fire pools with a capacity of 250 cubic meters each were installed in the new territory of the refinery. An additional fire pipeline was laid towards the new process units.

Planned replacement of the fire pipeline, which has been in operation for over 30 years at the Tank Farm of the Storage Workshop, with larger diameter pipes, is being carried out.

Regarding buffer ponds, in terms of compliance with environmental standards and cost savings on makeup water consumption: the measures have been developed together with the Workshop of WTF, WFF&S for using treated wastewaters for fire-fighting needs; thus, they achieved savings in the makeup water consumption of 1 million cubic meters per year and an increase in the volume of fire-fighting water, in order to eliminate the consequences of emergency situations, more than four times vs. regulatory requirements.

Another important facility of the Fire Department is the Fire Station for protection of PKOP facilities, which have 20 units of fire-fighting equipment in inventory. Over the past 5 years, modernization of fire equipment of station has been carried out.

There is a civil defense headquarters (civil defense headquarters) at PKOP to carry out civil defense and fire prevention activities.

The refinery also has civil protection teams: “Emergency-technical group for repair of electrical networks”, “Emergency-technical group for repair of air and heat networks”, “Emergency-technical group for repair of water networks and sewerage”, “Radiation intelligence team”, “Emergency and restoration group on alert and communication”, “Group for maintenance of protective structures”, “Rescue Team”, “Sanitary squad”, “Mobile point for food supply”, “Mobile gas station”. There are three civil defense protective structures on the refinery territory ready to take sheltered persons.

An important circumstance is that the subdivisions of the operational subdivisions of the refinery constantly take part in the activities and practical drills conducted by the emergency departments of the city and oblast, for which they have been repeatedly encouraged.

Thus, in 2017, the Fire Department took part in the mitigation of consequences of the flood in Karabastau village of the Enbekshi district of Shymkent. Fire trucks were on duty for two days to pump water from the crowded canal.

On June 23, 2017, the Fire Department of PKOP was the first which arrived at a fire that had arisen in a tank with gasoline at oil depot. Competent actions of the fire station workers allowed to localize the fire and later the municipal stations of the fire-fighting services successfully eliminated it.

On July 2, 2018, tank truck with a capacity of 20 tons burnt near the oil depot. Fire Station-1 was the first which arrived at the site of the fire and provided assistance to municipal fire-fighting services in extinguishing of fire. The competent actions of the fire station workers prevented the spread of fire on facilities of PKOP LLP.

The training session “Plan for elimination of accident at Unit-1000” was held on June 28, 2018 together with the general contractor BO of CPECC, state fire-fighting service of Shymkent, SKO branch of Ort Sondirushi JSC and Fire Station-1.

PKKR

PetroKazakhstan Kumkol Resources has been creating and upgrading fire safety systems for 26 years, and in doing so, has reduced the number of fires and helped people avoid the dangerous effects of fire.

The turning point in the perception of fire safety was in 1992 with the creation of a fire department. By that time, company facilities were already relatively high-tech, and both management’s and staff’s attitude to work safety had changed.

The entire production cycle, from the production of crude to its delivery to end users, is secured by a reliable fire safety process. Other important objectives include preventing fires at PKKR facilities.

The HFSE Department, led by Adilbek Bekliyev, HFSE Deputy Chairman of the Board, incorporates divisions such as Work Safety, Fire Safety and Environmental Safety. In recent years, employee reporting, accident analysis and system cause identification, and emergency response efforts have been commended.

A lot of effort has been made to ensure production safety, such as monitoring employee safety daily, starting with rules for working at hazardous production areas and ending with production rules and procedures. All existing rules and instructions have been updated. Management obligations and responsibilities have been clarified for all structural divisions, and are now under

«ПКҚР» АҚ өрт сөндіру қызметінің ардагерлері мен негізін салушылары / Ветераны и основоположники противопожарной службы АО «ПКҚР» / Veterans and founders of PKKR fire-protection unit

ПКҚР қызметкерлерінің біліктілігін арттыру / Совершенствование навыков работников ПКҚР /
Upgrading skills of PKKR employees

careful control, which has led to improved safety.

A number of company experts have implemented a range of quality organisational, technical and tactical fire prevention measures. Erkin Ertayev, the department's founder, together with Murat Tashkenbayev and Talgat Asanov deserve special praise for their efforts.

It is well known that "people make the history". This is true for some of the department's pioneers, who dedicated their work to creating the first oil production company in Kyzylorda Oblast. Bakhytbek Demeuov, Slanbek Kairakbayev and Nadirbek Abdimomynov all deserve special mention, and without whom it would probably not have been possible to present a full written account of the history of the PKKR fire department. These professionals did not hold back and have made an immense contribution to fire safety.

The PKKR fire department really is one of the best in Kyzylorda Oblast and other

oblasts across the country. It has become a real hub for fire fighters, and continues to teach young people how to become a professional fire fighter.

The field fire department helps contractors develop fire prevention and fire-fighting events; and when asked, organises events at nearby oil fields.

Employing 64 experts, the fire department performs fire prevention work, puts out fires and responds to emergencies at PKKR facilities. It is currently made up of eight fire-fighting divisions, two fire stations and one remote field station. The fire-fighting team consists of highly-qualified fire experts with many years of experience in Kyzylorda Oblast emergency structural divisions.

A lot has been done to improve fire-fighting facilities. The fire department has 10 fire-fighting vehicles, including 9 fire trucks and one PP-50 foam hoist used to extinguish petroleum product tanks fitted with a "Purga" foam generator.

Significant attention has been given to improving the operational readiness of fire department divisions and brigade training. Fire and tactical training schedules have been developed and approved for PKKR facilities in 2018, and have already resulted in three training sessions.

Preventative work plays an important role for workers and engineers. "Minimum fire and technical" training is provided in-house by company experts with fire safety experience and vocational fire safety training.

In turn, PKKR intends to further improve its fire safety system, increase fire safety level at oil production facilities and continue training staff in work safety rules.

Competition

In the last six years, the annual fire safety competition "A fire is easier to prevent than extinguish" has become a PKKR, PKOP and Turgai Petroleum tradition. The aim of the competition is to improve staff responsibility for fire safety in the work place and improve skills in using fire extinguishers in extraordinary circumstances. On 13 April 2018, PKKR held its 6th competition to celebrate the 100th anniversary of the fire department. First place went to the Kumkol Production Shop-2; second place - Kumkol CPF and 3rd place - PKOP. Next year, the plan is to increase the number of team to include contractors.

In honour of the Fire Department 100th Anniversary, PKKR and PKOP held a ceremony to award employees with "Fire Department 100th Anniversary" medals.

We would like to congratulate all of our colleagues with this wonderful anniversary and wish "hose pipes remaining dry"!

Күмкөл өрт сөндіру бөлімінің №2 вахтасының ұжымы оқулардан кейін / Личный состав вахты №2 пожарной части Кумколя после учений /
Team of shift 2 Kumkol fire unit after training

It is hard to overestimate a refinery's reliance on a well-run energy complex. The refinery needs electricity to operate, and if we compare the process to the body's blood circulatory system, the energy complex is its heart. In this article, energy complex Head Andrey Sukhenko tells us how the complex as a whole and its sections operate.

Part 14. Energy complex.

- Can you tell us about what your department does?

- The energy complex is the refinery division that provides a constant electricity supply and ensures equipment operates accident-free. We receive and generate electricity from the supplier, distribute it to refinery units, convert it to the required voltage, distribute it to end users and ultimately turn it into the energy form required in the production process - mechanical, heat or light. Any production process involves, primarily, movement, whether it be the movement of oil, petroleum products, air, nitrogen, water or gas. And we are responsible for this movement. We are also responsible for illuminating refinery territory and production areas, creating comfortable working conditions 24 hours a day. If you look at the refinery at night, you will probably see how well lit it is and the power it generates. Just imagine that nearly 22 thousand lamps are needed to light the refinery territory, buildings, and pump and compressor rooms!

- Can you give us a history of the energy complex - how was it founded and how has it developed as technology has changed?

- The energy complex was created as a department on 1 October 2003. Following reorganisation, repair divisions were spun off from the refinery. The energy complex was left with sections maintaining electrical equipment and machinery, and supplying electricity. Repair, assembly and modification work was given to contractors. This coincided with a period of active refinery development. At the same period a significant spike in electricity consumption and energy efficiency happened in the electrical energy industry. For example, in recent years we installed 295 variable speed drives at the refinery, significantly reducing electricity consumption and ultimately costs. We have also transitioned the refinery to energy-saving lighting.

Everyone working at the energy complex takes an active interest in the creation and

development of our department and the refinery as a whole. They are all professionals!

- Your department serves a massive concern, 24 hours a day. How is the energy complex structured? How many people do you employ? Which section is the most important? Do you ever suffer from staff shortages?

- My right hand man and deputy is Senior Engineer Sergey Polents. We have seven electricity sections serving specific divisions and units reporting to us. We have 17 technical engineers working for us and 78 electricians. Shifts, which are responsible for maintaining electrical equipment 24 hours a day, are made up of eight electricians and a foreman.

Each section has its own foreman overseeing electricians who are responsible for maintaining electrical equipment day and night, inspecting equipment 3-6 times a shift to prevent breakdowns and failures in their particular sections and at the refinery as a whole. We employ qualified and professional people, all of whom fully understand their responsibilities. In addition, the largest and most important sections have two foremen, Pavel Sakhanski (workshop №1) and Alexander Pustovoichenko.

I think that all of the energy complex sections are important in their own way as they all work together in a common production process, in a single chain. A break in any of the links may lead to refinery failure. Primarily, we have section №5 (networks and substations), which is responsible for distributing 220/110/35/6kV power across the entire refinery; section №1, which serves Workshop No. 1 (primary oil refining) electrical equipment; section №6, which is responsible for relay protection, automatic equipment and electronic elements at the refinery, and section №7, which supplies electricity to the new catalytic cracking unit, where we have a lot of new and complicated equipment and machinery.

I think our staffing issues are no different to those across all of Kazakhstan. Unfortunately, many of the people we get coming for interview do not have the qualifications we need. More often than not, only about 10%

make it through the hiring process. It's not easy trying to find experienced and qualified electricians.

- There are seven sections in your department. Can you tell us about Workshop No. 1 (LK-6U) operations? Needless to say that it's one of the most important sections of the energy complex.

- The LK-6U (workshop №1) really is the main refinery shop, and has the fate of other shops in its hands, so to speak. It №1 consists of the C-100, C-200, C-300 and C-400 sections and a gas compressor. An isomerisation C-700 section was added after the modernization. Section 1 that serves electrical equipment of Workshop №1 is under the management of Alexander Kan. The section employs 16 professional and qualified people, who are responsible for providing an interrupted electricity supply to the above sections. Ultimately, it influences quality and quantity of petroleum products generated. The section now employs many young people following upgrade work and increase in the quantity of electrical machinery and equipment. Due to the section's importance, the hiring process is very strict. Youngsters get all the training and knowledge they need from experienced mentors so that they can take up the baton from their senior colleagues in the future.

- What does electricity section №2 do? How is it organised?

- Section №2, which is managed by Bakhytzhhan Adilov, covers a large area and serves more than 10 distribution step-down substations providing electricity to storage workshop and CTG, and adjoining units. A number of units were commissioned in 2017 and 2018 as part of the refinery upgrade. The units served are linked to storing and shipping finished products, receiving and pumping feedstock to other units for processing. A team of eight electricians managed by the section head is responsible for maintaining electrical equipment and machinery at section №2, which involves ensuring the 24/7 operation, technical maintenance and repair of all electrical equipment.

- Can you tell about operations at sections №3 and 4?

- Section №3 (Head - Daulet Mindzhasarov) is linked to the visbreaking unit, fuel oil vacuum distillation unit, central conditioning unit, refinery laboratory and administrative buildings. It employs eight electricians, who monitor electrical equipment, and transfer and repair equipment according to schedules. Obsolete equipment is replaced systematically.

Section №4 (Head - Evgeniy Anosov) also covers a very large area and incorporates sulphur production units (workshop №2), a utilities workshop water recycling block, a spot pouring unit and sewage treatment works.

- Can we also hear about sections №5, 6 and 7?

- Section №5 (grids and substations, managed by Marat Kalizharov) is one of the largest and probably most important shop sections, employing the greatest number of people. Five shift foremen, 15 shift electricians and 8 day electricians are led by a section head and foreman. They are responsible for ensuring 220/110/35/11/6kV overhead and substation electricity cables are operational. It might be hard to imagine how complex the grid is and the technically complex nature of the equipment involved. I will name only one number - section №5 serves 132 mains transformers with total capacity of 547,000 kW!

Section №6, which is managed by Relay Protection and Automatic Equipment Senior Engineer, Semyen Saifutdinov, deals with relay protection and automatic equipment, and is our intellectual centre

where our people get to use their creative talents developing and implementing new or upgrading old circuits and solutions. They are responsible for laying, adjusting, testing and repairing substation relay protection equipment and servicing variable speed drives, reduced voltage starts, electrical engine self-start blocks, uninterrupted power supplies and other electrical equipment. They are responsible for the thermal imaging of substation equipment and analysing all electrical equipment failures.

Section №7 (Head - Alexander Ivanenko) is a relatively new section, created in December 2017. It powers electrical equipment at the new workshop №3 (catalytic cracking) sections and the utilities workshop (boiler, water demineralisation and air-nitrogen station). Its electrical equipment is probably the newest and most modern at the entire refinery. New units require responsibility and, most importantly, a special approach, as we are working with equipment we have not dealt with before, such as electricity generators directly linked to the production process, which, at full refinery capacity, are capable of generating up to 20,000 kW of electricity, which is a decent saving for the refinery.

Staff installing and servicing new equipment constantly have to make sure their qualifications are up to date. In doing so, they have the opportunity to open new horizons for professional growth and development.

- How do all the energy complex structures interact?

- We interact well; and because the electricity supply system needs to work

like clockwork all the corresponding mechanisms are well laid out in rules and instructions. One "false move" by an electrician or an electricity supply breakdown may result in serious problems for the entire production process.

- How do specialists prevent emergencies and accidents? Have their even been any?

- Working somewhere like this, we recognise that our priority is to prevent emergencies and accidents. This is why we follow approved working schedules and carry out preventative repair work, technical maintenance, testing and diagnostics. We work hard to replace obsolete and old electrical equipment. In the last 10 years, we have replaced five 6 kV substations and twelve 6/0.4 kV substations; replaced over 100 km of 6 kV cables, replaced a large number of obsolete electrical engines and drives. If any unforeseen situations arise, we try to resolve them quickly – which is what we're here for!

- As we spend so much time at work, our team is always our second family. As such, do you have any established traditions?

- That's true! The team and work, especially for men, are like a second family. Most of us have been working together for more than 15 years already. We know each other's wives and children. If we're talking about traditions, it's probably worth mentioning that nearly every year we all get together and celebrate power industry day, combining it with the upcoming New Year. The experience and charge of emotion we get from that last for almost a whole year!

PKOP – IN SUPPORT OF CHILDREN’S TENNIS

The Tennis Open for Children aged 12 and Under – the Shymkent Cup 12 & under – has been held in Shymkent. 72 competitors took part from a number of towns and cities around Kazakhstan. The organisers rely on sponsorship to hold a tournament of this size. And this time, with help from PetroKazakhstan Oil Products, they were able to organise a high-class tournament.

Kings and presidents play tennis. That's the game's status. Having said that, even though the noble and compelling game's selectiveness has long been lost, it, nevertheless remains an extremely expensive pastime. In Kazakhstan, tournaments are organised by the Kazakhstan Tennis Federation, even though regional tournaments can be put on independently. The Shymkent International Tennis Centre has its own excellent team of trainers and some good players, so much so that last winter's Kazakhstan Adult Championship in Astana was won by a player from the Shymkent Tennis School, Roman Khasanov.

Category three opens are no rarity here, but having said that organisers need sponsorship to put on high-level tournaments.

International tennis centre

Shymkent has an excellent tennis centre - the International Tennis Centre, which was opened in November 2012. Its great infrastructure includes a strong team of trainers, as well as 4 indoor and 12 outdoor international-standard hard and clay courts. Both professionals and amateurs can use the courts, and it is thanks to the quality of the courts that the tennis centre is a focus for creating tennis stars. Since it was opened, the

centre has held more than 10 international tournaments.

In Shymkent, roughly 500 children under the age of 18 play tennis, 200 of whom play free of charge in sport's schools, while the remainder pay for their lessons, but also take part in tournaments. That's not bad for Shymkent! The rise in interest in tennis has been made possible thanks to the International Tennis Centre. It really does have some real stars among the children, and it is they who are entitled to train for free, and realise their dream of becoming champions. Dastanbek Tashbulatov, who is trained by Artem Shaibakov, set a record this year at the category A unofficial youth world championships in the USA, the Orange Bowl Dunlop International Tennis Championships, which is held annually in December in Florida (USA). Dastanbek came second in this tournament and has since risen to No. 50 in the world!

High level tournament

The current tennis open for children aged 12 and under was sponsored by PetroKazakhstan Oil Products. Tournament organisers, participants and spectators all noted the excellent level of the sport's event. Although the tournament was advertised

The Kazakhstan Tennis Federation is the country's authorised representative in developing relationships with international tennis organisations and similar federations in other countries. It is a member of the Asian Tennis Federation and International Tennis Federation, in which it has five votes.

Its main goals are to develop children's tennis in Kazakhstan, Team Kazakhstan project; develop tennis in the regions and a programme of trainer and instructor certification in Kazakhstan; hold tournaments, train referees and develop tennis among amateurs. Bulat Utemuratov has been the Federation's President since 2007. Of the 14 Kazakhstan oblasts, the Federation has branches in 12, without counting its presence in the major cities of Astana and Almaty.

Kazakhstan Tennis Federation events include the President's Cup, the Gold series, "Futures" tournaments, "Challenger" tournaments, ITF youth tournaments, ATF tournaments for youth, Kazakhstan Summer and Winter Championships, and junior competitions.

Аралас жұптық разряд бойынша марапаттау: 2-ші орын - Қалмуратов Жан / Әбдіғапар Адия, 3-ші орын - Әділет Сауат / Жолболат Айсұлу /
Вручение наград в смешанном парном разряде: 2-е место - Ж.Калмуратов / А.Абдугаппар, 3-е место - С.Адлет / А.Жолболат /
Awards presentation among mixed doubles: 2nd place - Zh.Kalmuratov / A.Abdugappar, 3rd place - S.Adlet / A.Zholbolat

as a category two event, the feeling among organisers and spectators was that it met the standards for a category one tournament.

PKOP and Kazakhstan Tennis Federation representatives provided prizes for the winners and created the best conditions possible for all competitors. PKOP continues to support sport and take part in developing and popularising it among the public, at the same time increasing the image of the region and the country as a whole.

Director of Republican Public Association of Tennis Federation in Shymkent, Viktor Afimin shares his thoughts on the tournament, "We had a lot of players from across Kazakhstan - Uralsk, Ust-Kamenogorsk, Aktobe, Taraz, Almaty, Astana and Petropavlovsk. That's the sort of representation we had! We would like to thank our sponsor; you know, over 3 competitions, about 210 children were able to take part in the Shymkent Cup 12 & under. In December, we will be holding a fourth competition. We are pleased that our sponsors were able to help us make it a reality".

The results of the Shymkent Cup 12 & under-2018, which ended on 2 November, were as follows: the boys' tournament was won by Damir Ibragimov (Shymkent), 2nd place went to Bekzhigit Minazh (Kyzylorda)

and 3rd place – Sauat Adlet (Shymkent). The girls' tournament was won by Karakat Koilybayeva (Shymkent); 2nd place went to Anastasiya Krymkova (Taraz), and 3rd place – Sofiya Isakova (Almaty). The mixed doubles was won by Daniel Tazabekov and Anastasiya Krymkova, 2nd place went to Zhan Kalmuratov and Adiya Abdugappar and 3rd place to Sauat Adlet and Aisulu Zholbolat.

On the eve of the tournament, referees, trainers and organisers discussed some of the developments that actually then happened. Rules for tournaments where competitors are under 18; for example there should be no cash prizes, and for that reason the children win medals, certificates and cups. Having said that, a meeting of sponsors, trainers, referees and Federation of Trainers representatives agreed that we could change the rules a bit and give the winners some valuable prizes. And so, at the Shymkent Open, the youngsters won some real prizes – a range of gadgets!

The young winners took great pleasures in sharing their memorable experiences of the tournament. Winner Karakat Koilybayeva said, "I am so pleased that I won! My parents first took me to the tennis centre and I spend two hours there every day, and I enjoy it all. I have made a lot of friends. My heroes are

Naomi Osaka, Serena Williams and Maria Sharapova". Boys' tournament winner, Damir Ibragimov said, "I had two tough opponents in the tournament and it wasn't easy. I want to play as well as I can, and to do so I need to train more. I'd like to become like Raphael Nadal. I chose tennis myself".

The Shymkent Cup 12 & under has become the region's main sporting event. A large number of spectators came to watch, the most animated of whom were the players' parents!

Serik Nagashybayev came to the Tennis Centre to support his daughter. Danelya Nagashybayeva is 12 and she began playing tennis 4 years ago. "My daughter took part in the tournament. Being a spectator at a tournament in which your daughter is playing is a unique experience," Serik says. "Of course, it's all very stressful, but at the same time I am so proud and happy. Every day, except Sunday, we take her to training, which lasts two hours, and during the summer, during the school holidays, twice a week. She clearly enjoys herself as she's good at it. What expectations do I have for my daughter in the future? I don't want to guess, but today, the most important thing is Danelya's physical development. Having said that, every parent wants to see success for their children! Time will tell".

Chief tournament referee and trainer Ruslan Areprintsev gave his comments on the tournament by answering our questions.

- Please tell us about the tournament, how it developed and how the Shymkent Cup 12 & under-2018 was organised?

- This year, we were able to hold the tournament thanks to the Kazakhstan Tennis Federation and our sponsor - PetroKazakhstan. I should point out that without a sponsor we probably would not have been able to hold the tournament to such a quality level – as PetroKazakhstan provided the prizes, and that's what attracts the players. For example, after receiving prizes from the first competition, a lot of the players were motivated to take part in subsequent tournaments, and we saw more and more children taking part. We got a lot of applications, even though Karaganda was holding another tournament simultaneously. In the last few years, PetroKazakhstan has become our main sponsor, and we are very grateful for the financial aid provided. We are so pleased, we have a tournament that is held at a very high level. The financial side is extremely important. We have to pay referees, buy balls and a lot of other things, none of which we can afford ourselves. When the Kazakhstan Tennis Federation holds its own tournaments, they have all of the above, but if tournaments are held locally, then the organisers find it tough and we have to make do with medals, certificates and cups as prizes. However, when the children receive not only medals, but good prizes, there's something to play for and they are glad to play. The winners of the tournaments supported by our sponsor received quality prizes like gadgets.

- How are tennis players nurtured - from their first steps in the sport?

- When children turn up for the first time, we first of all assess their physical characteristics and get an understanding of how sporty they are. At the centre, we try to make sure that the children we take on meet specific sporting criteria. In terms of selecting future tennis players, we have learned something quite interesting. For example, in Almaty, sport's groups take on small children and start to train them rigorously, focusing purely on physical training for 2-3 months. No tennis – just exercises that introduce the children to the game, which help them learn how to move and develop coordination. Then, the trainers select those who they think can cope with the sporting pressure.

- From what age do trainers take on children? When does a professional career in tennis start and how long can it last? Which principles and approaches do you use as a trainer?

- A tennis career can be very long. Children start training from four years of age. A professional tennis career can even start after 20 years of age. Some start earlier, from 15, and that's when tennis players can start to earn money. Roger Federer is 36 and he's still playing. You can play tennis for 30 years, if you start from a young age. When you train a sportsman or woman, you only have a certain amount of time, around 10 years to turn a player into a professional. The most difficult thing in all of this is to be patient. You need to continue working and patiently, gradually and without any obvious haste, grind out a player and bring him or her to his or her optimum condition. His or her victories are also your achievements as a trainer.

BURABIKE – 2018: EN-ROUTE TO GOOD DEEDS!

On 30 August, the Schuchinsk-Borovoe Resort held its 6th traditional charity bike ride – Burabike-2018, organised by the Bulat Utemuratov Fund and Rixos Borovoe, with the support of the Akmola Oblast Akimat. This year’s event was record-breaking in a number of respects, attracting over 2,300 cyclists, of whom 841 took part in the 30-km event. Altogether, the number of participants has increased 8 times in 5 years, with Akmola Oblast providing this year the greatest number of participants.

Burabike is a mass sporting event whose aim is to collect funds for children’s hospitals in Kazakhstan and provide them with the medical equipment they need. The funds collected this year totalled 205 million Tenge, including sponsorship and registration fees, a charity auction, fair and individual donations. This year, as part of their corporate healthy lifestyle programme, the PKKR and PKOP divisions joined the Burabike sponsors. In 6 years, Burabike participants and guests have donated a total of nearly 700 million Tenge that after were given in the form of equipment for children’s medical institutions, perinatal and rehabilitation centres, as well as vehicles, furniture and play areas for orphanages.

The race started from the Rixos Borovoe Hotel. The day before the event, the organisers issued a rallying cry “not to pass by! Let’s help the children grow up healthy!” At the end of the day, one of the objectives of Burabike is to promote a healthy way of life, getting people to participate actively in charity and develop domestic tourism. The Burabike-2018 registration fee was 5000 Tenge.

The race was opened with a minute’s silence for the brilliant sportsman Dennis Ten and started by the Minister for Culture and Sport Arystanbek Mukhamediuly and the Astana Pro Team General Manager Alexander Vinokurov, who gave a short speech, saying, “I am pleased to take part in this year’s Burabike. As the years pass, it is extremely pleasant to see more and more of

The Borovoe Resort is situated 480 m above sea level on the Kokshetau highlands, in a pine wood, on the strait dividing the Burabai and Big Chebachee Lakes. Burabai is called the “Jewel of Kazakhstan” and the “Kazakhstan Switzerland.” The Burabai National Park has 14 large lakes, including Burabai, Schuchye and Katarkol and a number of smaller lakes. The Borovoe calling card is the 947 m Kokshetau mountain.

us with the same goal - charity.” Alexander Vinokurov has traditionally headed and opened the peloton.

Bulat Utemuratov, the inspiration behind Burabike, a businessman, patron of the arts and founder of a charity fund, talked about the unprecedented mass appeal of cycling this year, “we were forced to close Burabike-2018 registration early because we were physically unable to accommodate everyone who wanted to take part. I am pleased that the popularity of Burabike is growing with each year, and more and more people in Kazakhstan are getting involved in charity.”

The many Burabike-2018 events were attended by a number of well-known people in Kazakhstan, major business people, company and bank heads, such as Nurlan Smagulov, Yerlan Kozhasbai, Raimbek Batalov, Armanzhan Baitasov, Almaz Sharman, Guram Andronikashvili, Sholpan Nurumbetova, Astana Pro Team members and many others.

On 30 August 2018, the day of the race, organisers provided free transfer to and from the Rixos Borovoe Hotel. To ensure safety, all necessary actions were taken: the Schuchinsk-Borovoe road and approach

roads to the Rixos Borovoe Hotel were closed from 10:00 until 14:00 (main time of the race). All participants had to do was prepare for the race, using their own bicycle or hiring one from the Rixos Borovoe Hotel. The Burabike-2018 management team also developed a programme that carefully

Bulat Utemuratov Fund

The Bulat Utemuratov Fund was created at the start of 2014. Its mission is to help Kazakhstan become a better place to live today and in the future, helping the development of a health service, education and culture. The idea for the Fund came from its founder, Bulat Utemuratov, who donated 12.5 million USD for the programme “Autism, One World for Everyone.” Since 2007, he has been the President of the Kazakhstan Tennis Federation and is responsible for actively developing tennis, investing over 65 million USD of his own money in creating national teams, developing children’s tennis and building tennis infrastructure in all of Kazakhstan’s major cities.

Burabike is a mass sporting event whose aim is to collect funds for children's hospitals in Kazakhstan and provide them with the medical equipment they need. In the six years since its creation, Burabike has collected nearly 700 million Tenge, with this year's event collecting 205 million Tenge.

The annual Burabike race supports a healthy life style, teaching the Kazakhstan public how it can participate in charity and contributing to domestic tourism.

Amounts donated and collected across the years:

2013 - 11.5 million Tenge

2014 - 87 million Tenge

2015 - 105 million Tenge

2016 - 100 million Tenge

2017 - 168 million Tenge

2018 - 205 million Tenge

incorporated all cycle rate events as well as a "Picnic from the Rixos Borovoe Hotel" for participants.

One of key Burabike events was the charity auction, which took place after the end of the race and raised 121 million Tenge. Lots included unique items, such as a signed Brandon Bochenski Barys Hockey Club shirt, which sold for 3 million Tenge, signed boxing gloves from the legendary Gennady Golovkin, which sold for 6 million Tenge and a signed tennis racket from former world number one Novak Djokovic, which sold for 11 million Tenge. Raphael Nadal, former world tennis number one, signed a racket uniquely for Burabike-2018, which was sold for 17 million Tenge. A retro shirt signed by

football legend Pele was sold for 5 million Tenge. A racket owned by our own Zarina Dias tennis star was sold for 2 million Tenge. The most expensive lot, an exclusive Astana Pro Team bicycle, was sold for 25 million Tenge. A unique vinyl edition of Batyrkhan Shukenov's album "Otan Ana" was sold for 10 million Tenge. A series of pictures by children from the Asyl Miras centre for children with autism was sold for 10 million Tenge.

Funds collected from the bicycle race were used to purchase extremely important medical equipment for the Merke District (Dzhambul Oblast) Central Regional Hospital, Timiryazev Central District Hospital (North Kazakhstan oblast), the Panfilovo Village Maternity Home, Alakol Central District Hospital (Almaty Oblast) and Agadyr Village Rural Hospital (Karaganda Oblast).

Fund Director Marat Aitmagambetov reminded that the charity cycle race has also helped a number of medical institutions in Kyzylorda Oblast. For example, last year, cycle race organisers provided mobile incubators for premature children in Kyzylorda Oblast, while the oblast perinatal centre received two Atom Transcapsule V-808 mobile incubators worth 48 million Tenge, which are used to protect new-borns, in particular premature children, from their external environment, creating the microenvironment they need to maintain life and develop while being transported to maternity facilities.

The Burabike-2018 culminated in a wonderful concert given by stars of the Kazakhstan stage and an awards ceremony, with gifts for all participants.

OUR TALENTS

They are all known as experts and colleagues in PetroKazakhstan; but each of them has another string to their bow – their hobby. In this article, the so-called “golden hands” of PetroKazakhstan answer questions about their pastimes.

Aliya Abisheva, Planning, Economy and Budget Department Manager, PKOSI (handmade items, knitting and jewellery);

Nurzhan Baizhigitov, Senior Specialist, On-Site Support Team, PKKR (wood cutting);

Nadezhda Vilkova, Senior Accountant, M&T, PKOSI (knitting, handmade items and sewing);

Anna Grunis, Senior HSE Specialist, PKOSI (drawing and decoupage);

Anar Kapanova, Translator, Kolzhan LLP (soap making);

Aidana Kubenova, Specialist, Capital Cost Control Group, PKKR (making bags and jewellery);

Marzhan Kulekeyeva, Stationery Manager, PKOP (chess);

Railya Kurbanova, Procurement Department Senior Contract Specialist, PKOP (polymer clay modelling);

Yevgeniya Melnik, Power Building Store Keeper, PKOP (needlework);

Gulnur Nurseitova, Specialist, Joint Ventures, PKKR (knitting);

Marina Parfeyeva, Translator, PKOSI (drawing);

Gulmira Sabraliyeva, Translator, PKKR (making jewellery);

Yelena Safonova, Senior Tax Specialist, M&T, PKOSI (knitting);

Bagila Turganbayeva, Senior Environmental Protection Department Engineer, PKOP (dancing).

- How did you come to choose your hobby? Why did you choose it? Has someone influenced you?

Gulnur Nurseitova: When I knit I remember my grandmother, who taught me and my sister the basics. I thought creating a finished product by putting eyelets on knitting needles was really interesting. Later, I taught myself how to crochet with a hook and for that reason I can create things you never find made commercially or using a machine.

Anar Kapanova: My friend once showed me a photo of things made out of soap, and I immediately became interested in making soap. I have always wanted to make things, and what I made turned out well, which tends to be the case if you put your soul into what you do. Many of my clients sometimes even want to taste what I make. A lot of them don't believe that they're “souvenirs” made out of soap.

Aidana Kubenova: I'm probably what you call a beginner in making things by hand. I've been interested in making things for a long time. I was especially fond of sewing and I like the sound of sewing machines. Last year, I decided to try working with a new type of material - leather. I made a bag, my favourite tote bag. I sew by hand, using saddle stitches, but soon, thanks to a government grant, I will be getting special industrial machines that work with leather.

Nurzhan Baizhigitov: In 2016, my brother and I decided to have our sons circumcised and thought it would be good to do it according to national traditions, i.e. to make the invitations and toibastar gifts. The gifts in the shops were either too expensive

or the design was wrong, which led us to think we should make the gifts ourselves. We bought laser wood cutting equipment. Roughly six months later, we were presenting our work at exhibitions under the trademark “PodarKing – the King of Gifts”. Our hobby has become a bit of a family business.

Gulmira Sabraliyeva: I taught myself to sew and knit when I was still a child. However, only a year ago I saw some unusual and exclusive handmade work on the Internet, which inspired me, so I decided to try it myself and, to my great joy, I was good at it.

Bagila Turganbayeva: I've always liked dancing, but I never had the chance when I was a child. And then, I managed to find some time for me and decided to join a dance studio. My hobby is Latin American dancing, like rumba, samba, bachata, cha-cha-cha and salsa.

Railya Kurbanova: I started working with polymer clay not so long ago, by accident. In a shop, my daughter saw a few small bags of what looked like brightly coloured playdough. As she likes playdough modelling, we bought a few bags, just out of interest. Polymer clay modelling is much more pleasant as its texture is softer and the things you make from it almost seem alive. I saw how my daughter modelled things, and decided to try it myself.

Yevgeniya Melnik: There is a lot to buy in the shops; the choice is wide. But I always want to get something unusual for my friends and family. Everyone likes to receive a gift from someone if it looks like it's especially for them. Needlework is one way of making a unique gift; one that has a strong foundation

and that pleases the eye, and one that will not break or be lost.

Marzhan Kulekeyeva: When I was still a child I liked watching my father and uncle play chess at the weekends, so I decided, when I grew up, I would also play chess. I have been playing chess professionally since the fourth grade in school.

Anna Grunis: I wanted to learn to draw when I was a child. I remember a huge box of different pencils that were always close by. I didn't get into art school as I grew up during the famous 90's. However, I had drawings with me everywhere I went – on the covers of my school books, notebooks and university books, in my albums and on sheets of paper that just happened to come my way.

Yelena Safonova: My grandmother was an excellent needlewoman. She sewed, knitted, embroidered and worked with lace. She taught me the basics of knitting and sewing when I was still a child.

Marina Parfeyeva: I've always loved drawing, as far back as I can remember. At school and university, I was a member of the editorial staff and designed wall newspapers and posters. My dream is to learn how to draw in the impressionist style, I think their style of work is all about emotion and feelings in the purest form.

Nadezhda Vilkova: I began to sew New Year costumes for my children. I wanted to make something different, unique and something that was “me”. Later, I began to add to and finish uniforms for children's sporting events.

Aliya Abisheva: I have enjoyed drawing since I was a child. Then, I took up knitting. And then I became interested in everything:

Сафонова Елена / Yelena Safonova

Айдана Күбенова / Күбенова Айдана / Aidana Kubenova

Әлия Әбішева / Абишева Алия / Aliya Abisheva

Раиля Күрбанова / Курбанова Раиля / Raiya Kurbanova

Мельник Евгения / Yevgeniya Melnik

drawing, knitting, sewing, decoupage, woodworking and others. My grandmother knitted for all of her grandchildren, and even taught my brothers to knit with needles. My mother introduced me to it in the second grade. My grandmother and maths teacher showed me how to make complex patterns and original things. When I was at my school ages, I used to take my mum's dresses and redesign them, for which I got into a lot of trouble ...

- What does your hobby give you? How does it inspire you?

Aidana Kubenova: I am fascinated by the process of turning a hide into a bag or wallet. It's not the easiest thing in the world, but it is very interesting. It's my way of realising myself.

Gulnur Nurseitova: I have small children. I think it is important to create something for your children. I also like knitting because it helps me organise my thoughts and feelings. For me knitting is a form of meditation.

Gulmira Sabraliyeva: Even scientists have shown that needlework helps increase hormones in the blood and is good for the health. And, it's additional income!

Anar Kapanova: My hobby creates only pleasant emotions. How can seeing something you've made yourself not be a wonderful thing? Of course, my hobby takes up a lot of time. Making something beautiful is not easy.

Nurzhan Baizhigitov: My main priority is to turn priceless national assets and cultural heritage into a modern trend and pass it onto the next generation.

Yevgeniya Melnik: My hobby helps me forget my problems. Needlework activates the right side of the brain, generates a different thought pattern and develops virtuosity. You learn to combine colours, textures and materials. And yes, it's always good to develop your motor skills.

Bagila Turganbayeva: Dancing brings me immense pleasure, removes stress and creates an ease of mind, develops coordination and accuracy in movement, and allows me to communicate with some enthusiastic people.

Railya Kurbanova: Beautiful things make me want to try to make them myself. I get huge pleasure from seeing something I've made.

Marzhan Kulekeyeva: The well-known chess player T.V.Petrosyan once said, "chess is a game in form, an art in content and a science in mastery". For me, playing chess not only gives me immense pleasure, it helps me concentrate.

Anna Grunis: Drawings and paintings are a great way of escaping for a second from the outside world and spending a little time on

your own. The process of creating something tangible fascinates and absorbs me so much that I leave this reality for a kind of parallel world. It's something like Alice, who fell into Wonderland and believed everything that happened to her on an unforgettable and incomparable journey.

Yelena Safonova: If you like a jumper from the collection of Oskar de la Renta or Valentino, how can you get it? All you need is a photo with a model, needles/crochet and yarn. And ... voila, you've got a unique modern looking jumper! Knitting is a kind of tranquiliser with no prescription. Imagine, at the start, all you've got it is a ball of wool and needles, and from nothing you can create any number of things - a hat, scarf, jumper or dress. I think that's wonderful!

Marina Parfeyeva: Working on my pictures I learn to look at the world differently; I can return to my childhood. Drawing is like being in a trance. I immerse myself in my work and forget about everything else. It helps me get away from the routine, forces my brain to work and think differently, and puts me in a good mood.

Nadezhda Vilkovala: I like doing things with my hands. When something I make turns out well it really pleases me. And on top of that, I can make something unique for my family and friends. Making skirts is one of the many areas I enjoy.

Aliya Abisheva: Needlework is a good form of stress therapy, relaxing and self-realisation. I am an inquisitive person and like trying new things. I like making gifts for my family and friends, and seeing the pleasure their reaction.

- What advice or life hacks do you have for anyone starting out on or for someone who has not yet decided on doing something they like? Maybe, you have some tips.

Aidana Kubenova: Make sure your hand is strong and steady when tailoring and sewing leather. Don't skimp on accessories and hardware. If you follow these suggestions, what you make will be functional and will really look like a finished product. My favourite site for my hobby is - "Yarmarka Masterov".

Gulnur Nurseitova: In today's world, knitting has turned from a home necessity into a priceless art, and there are a number of sources for anyone wanting to learn how to knit: social network pages, videos and forum topics where people talk about their experiences. You can enrol on courses. I wish anyone wanting to take up knitting success and inspiration!

Anar Kapanova: You should always try something new as it helps you not only open up a new talent, but also earn some money. Unfortunately, there are no shops

in Kyzylorda selling the things I use to make soap; it all comes from Almaty. Whenever I'm in Almaty, I visit the "Chudo-lavka" where they help me find everything I need.

Nurzhan Baizhigitov: The most important thing is to find something for the soul. It will also benefit others. I'm an IT specialist and know that I can combine my professional skills and my childhood craft. I can make my small contribution to the development of modern national culture.

Marzhan Kulekeyeva: For anyone wanting to start playing chess, I can tell you that it develops logical thought and an analytical frame of mind.

Gulmira Sabraliyeva: The most important thing is to choose something you really want to do. And then keep searching. Luckily, there are a lot of opportunities to be creative. The Internet can help; you can find experts in Instagram, who often offer valuable advice on creating pieces.

Anna Grunis: I am sure that everyone is talented in their own way. There are a lot of ways you can express yourself, and there are so many shops offering an amazing range of materials. Take a look in Meloman and Khudozhnik. The Internet site www.aliexpress.com has a lot for painting and drawing.

Aliya Abisheva: There is no such thing as a person without talent. You just need to try. The most important thing is patience and perseverance! You can find some interesting things here - (@etsy, www.etsy.com, @stefaniablog, @paelasknits, @sendeyapabilirsin, @atelier_13, @shtymar, @ecem_tasarim, @handmadecurator, @handmadeloves).

Marina Parfeyeva: I would say to anyone starting out that the most important thing is not to be too critical of yourself. Everyone can draw. I use my left hand to draw the pictures you see even though by birth I'm right-handed. You can join in master classes in the Piktorka studio (@piktorka.kz). I recommend the Simpleart studio (@simpleart.kz) or Fantasy Room Almaty (@fantasy_room_almaty). You can learn the basic principles of drawing, get a lot of useful information and answers to your questions in a homelike atmosphere. YouTube has a lot of videos from DariArt.

Nadezhda Vilkovala: I buy fatin for my products at the Kyzyltan House of Fabric and in the shops at everyone's favourite market. I get my tape from the same place, or in the shop at Timiryazev/Auezov street in Almaty. There are a lot of Internet resources, such as osinka, korfiatti and others. My other favourite shop is deko.kz.

Railya Kurbanova: I have only one piece of advice - you need desire! When you have that, you can find the materials, literature and tools.

CALENDAR OF EVENTS

July

1 July – as part of its work and environmental safety month, Kumkol hosted a Work Safety competition for PKKR production divisions “Safety First!” After four rounds, the winner was the team from the KAM field Production Shop. Second place went to the Kumkol CPF team and 3rd place – the Chemical systems team.

1 July – Work Health and Safety Month saw the announcement of the results of an audit of contractor compliance with safety standards. The “Best HSE Contractors” were Kyzylorda-Nefteservice LLP (in a group of companies providing freight and passenger transportation services), Technology Alem-Oil LLP (drilling and rig workover services), Nurly-Tau LLP (central maintenance and workover services) and CNLC LLP (other services).

2 July – on the eve of the 20th Anniversary of Astana, the Shymkent Refinery received its first feedstock at the new RFCC catalytic cracking unit as part of the Shymkent Refinery Modernization Project.

6 July – an initiative group of PKKR employees, on the eve of the 20th Anniversary of Astana, presented single mother of five Nurgul Arystanbayeva with an unexpected and gladly-accepted gift. After hearing about the Arystanbayev family’s problems and standard of living, the activists purchased

ПҚОП-тағы семинар-отырыс / Семинар-совещание в ПКОП / Seminar-meeting at PKOP

a two-room apartment in the centre of Kyzylorda for the very grateful family.

18 July – PetroKazakhstan Oil Products held a meeting to discuss the status of the Shymkent Refinery Modernization Project and other issues. The meeting was attended by the Samruk-Kazyna Deputy Board Chairman A.Aidarbayev; Shymkent Akim G.Abdрахимов; KazMunaiGas Deputy Chairman of the Board for Oil Transportation, Refining and Marketing D.Tiyesov; KazMunaiGas Managing Director for Oil Refining S.Danbai; PetroKazakhstan Vice-President R.Bekturov; PKOP President

Jiang Shi, PKOP First Vice-President A.Turisebekov; KazMunaiGas and PKOP managers and specialists; China Petroleum Engineering and Construction Corporation Vice-President Mu Huadong; Kazakhstan branch General Director Li Kaida; CPECC, KMG, PKOSI, PKOP, KMG-Kumkol and ShKK Project directors, managers and specialists.

20 July – PetroKazakhstan Oil Products held a seminar discussing Social Partnership in the Oil and Gas Sector, chaired by the Deputy Director of the Ministry of Energy’s Oil and Gas Industry Department, B.Makhanov. The seminar was attended by

«Ең бастысы - қауіпсіздік!» сайысының қатысушылары, Құмкөл / Участники конкурса «Безопасность превыше всего!», Кумколь / Winners of “Safety First!” competition at Kumkol

Тузкөлдегі мұнайшы күніне орай салтанатты шара барысында / Во время торжественного мероприятия к Дню нефтяника на Тузколе / At Oilman's Day ceremony at Tuzkol

representatives from the Union of Chemical, Petrochemical and Related Areas of Industry Workers, KazMunaiGas and PKOP.

23 July – the Prima Park Business Centre in Kyzylorda hosted an awards ceremony for PKKP employees who distinguished themselves in 2017. A group from the Geology and Development Department, Group №1 from the Scientific Research Design Institute and legal, financial department and joint operations management group received awards for their “Exceptional Contribution”. A joint research institute, geology and development group, joint venture department group, data management group and Senior Power Engineer V.Viktorov received awards for their “Significant Contribution”. Scientific Research Design Institute Group №2, Scientific Research Design Institute Group №3, a joint research institute group, a senior engineer and work safety group, a Kumkol production group, Senior Technician K.Karimsakov, Site Head G.Kurmanbayev and Construction Manager

S.Baumuratov received awards for their “Notable Contribution”.

24 July – as part of the Guidelines to motivate PKOP employees in the Aman integrated safety system, and increase refinery work safety levels, Shop №1 (LK-6U), energy complex and CTG divisions employees all received domestic appliances in the “Model Work Health Safety Team” category.

August

2 August – saw the successful launch of the RFCC catalytic cracking unit and tit 1000, when feedstock was delivered to the RFCC catalytic cracking unit R-1001 reactor within the framework of the Shymkent Refinery Modernization Project.

3 August – Samruk-Kazyna Chairman of the Board A.Yesimov and KazMunaiGas Chairman of the Board S.Mynbayev visited PKOP.

5 August – PKKR Senior Construction Supervision Specialist K.Dzharmakhanov was awarded the «Honorary builder» lapel badge as part of Construction Workers' Day.

6 August – the first FCC gasoline (from the cut cracking unit) was sent to the PrimeG+, tit 1100 hydrotreatment unit.

15 August – PKOP held an event to celebrate the first certified product from the PrimeG+ hydrotreatment unit - hydrotreated cracked gasoline, which is a component of vehicle fuel, with a sulphur content of less than 50ppm, which means it meets K-4 ecological requirements.

15 August – saw a meeting of PKOP management with refinery representatives to discuss the results of PKOP operations in 2018 H1.

20-29 August – the Arai Sunrise children's camp hosted the national convention of G.Baitasov Young Traffic Inspectors. Sixteen teams from all over the country took part in the competition. There were also teams from other CIS countries, such as Belarus, Kyrgyzstan and Russia.

23 August – as part of the National “Road to School” Campaign, graduates from the sponsored Shapagat Centre for Handicapped Children received school satchels with school accessories and a school uniform. In all, 100 children from large and underprivileged families received school satchels from the campaign and the city education department.

27 August – PKOP took part in the National “Road to School” Campaign, helping to buy school uniforms and accessories for orphans and children from underprivileged families at schools №99 and №94 in Karabastau and Zhuldyz.

2017 жылы үздік саналған ПҚҚР қызметкерлерінің салтанатты марапаттауы / Торжественное награждение отличившихся работников ПҚҚР за 2017 год / Ceremony for awarding best PKKR employees for 2017

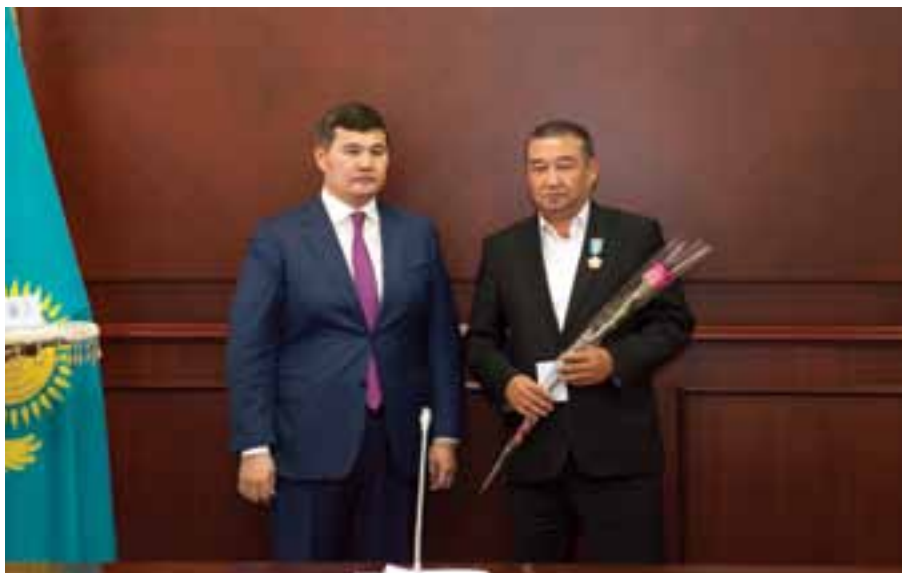
27-29 August – in honour of Oil and Gas Worker's Day, the Nazarbayev University sport's complex in Astana held the final and third stage of its Olympics for the KazMunaiGas group of companies. PKOP was represented by linear pipeline worker Zh.Kasymov, who took third place in the chess competition.

27-28 August – in honour of Oil and Gas Worker's Day, the Kumkol and KAM fields put on celebratory concerts involving artists from the oblast philharmonic. For their personal contribution in the company's development, shop mechanics, foremen and managers, geologists and technicians received the gratitude and certificates of merit from the Ministry of Energy, KazMunaiGas, KAZENERGY Association, Samruk-Kazyna, oblast and city akimats, the oblast Maslikhat and company management. In total, over 90 PKKR employees received awards in honour of the professional day.

29 August – PKKR management bestowed awards on oil sector veterans on the eve of Oil and Gas Worker's Day.

31 August – stage 1 of the National Youth Tennis Competition, sponsored by PKOP, started in Shymkent.

August – to implement the Project, an LO-3509 steam generator and Ex-1001 flue gas pressure reducer were commissioned at the RFCC cut cracking unit to reduce energy by 13-25 MW. Live testing was performed at the gasoline cut cracking hydrotreatment, saturated and unsaturated

ПККР қызметкерлерін «Қызылорданың 200 жылдығы» мерейтойлық медальдарымен салтанатты марапаттауы / Торжественное награждение медалями «200-летие Кызылорды» работников ПККР / Ceremony for handing "200 Years of Kyzylorda" anniversary medals to PKKR employees

LHCG desulphurisation, C3/C4 splitting, ammine regeneration and acid waste steam stripping units.

September

4 September – the Tuzkol field put on an event to celebrate Oil and gas Worker's Day. The workers were congratulated by PKKR Board Chairman Mr. Wu Lingang, Kolzhan LLP Deputy Director Galym Baimanov, SSM Oil LLP shareholder Serik Konakbayev and General Director Zaurbek Zhunusov. Field employees received certificates and letters of gratitude from PKKR, Kolzhan and SSM Oil management for their efforts, responsibility and contribution to company development.

7-8 September – Kyzylorda Oblast companies held a mini-football competition for 16 teams at the Evraziya and Abylaikhan College football pitches in honour of the 25th anniversary of the founding of JV Kazgermunai. The winning team was JV Kazgermunai. Second place went to the Abzal and Co.; 3rd place – PKKR.

14 September – at the Bekezhano oblast music and drama theatre, the Kyzylorda Oblast Akim Krymbek Kuserbayev, First Deputy Minister for Energy Makhambet Dosmukhambetov and KazMunaiGas Deputy Board Chairman Kurmangazy Iskaziyeu congratulated oil and gas sector workers with their professional day. A group of the valued employees from

«Казгермұнай» БК құрудың 25 жылдығына арналған Қызылорда облысының компаниялары арасында шағын футбол турнирі / Турнир по мини-футболу среди компаний Кызылординской области, посвященный 25-летию основания ТОО СП «Казгермұнай» / Mini-football tournament among Kyzylorda oblast companies devoted to 25th anniversary of Kazgermunai foundation

Парламент Мәжілісі депутаттарының ПҚОП қызметкерлерімен кездесуі / Встреча депутатов Мажиліса Парламента с работниками ПҚОП / Meeting of Deputies of the Majilis of RoK Parliament with PKOP employees

PetroKazakhstan Kumkol Resources received awards from the Ministry of Energy, the oblast Akimat and KAZENERGY Association.

20 September – PKOP conducted public meetings to discuss environmental issues within the framework of the Shymkent Refinery Modernization Project.

21-22 September – the PetroKazakhstan sport's complex in Kyzylorda held the oblast sport's competition organised by the Kyzylorda Oblast Trade Union Centre for 9 sector teams. PKKR had representatives in the mini-football competition, finishing 3rd, and in chess, which was won by the PKKR accountant A.Yerezhepov.

24-28 September – KazMunaiGas held the professional «Best in their profession 2018» competition, at which PKOP employees won prizes in 7 of the 24 categories.

27 September – PKOP hosted a motivation event within the framework of the Aman Project to promote production and work safety at PKOP. Members of the Water treatment facilities, water firefighting & sewerage shop, Utilities Workshop and Shop №2 received prizes in the “Model Work Health and Safety Team” category.

28 September – Kazakhstan President, N.A.Nazarbayev made a working visit to

PKOP to learn about the results of the Shymkent Refinery Modernization Project.

October

1-3 October – PetroKazakhstan management took part in a meeting of the World Petroleum Congress held by KAZENERGY in Astana. Company representatives also participated in the Women's and Youth Forums.

19 October – PKKR management and the Kazaly District Akimat visited the local Shapagat Handicapped Children's Rehabilitation Centre to learn about its activities and how the children were faring. The Centre held a sport's event for the children entitled “We're Different – We're Equal”. PKKR Chairman of the Board Mr. Wu Lingang congratulated everyone with the event and handed out gifts.

22 October - 1 December – PKOP held its chess, volleyball, table tennis, basketball and mini-football Olympics-2018.

23 October – PetroKazakhstan Oil Products conducted a meeting of Mazhilis deputies, a representative from the Shymkent branch of Nur Otan and the PKOP team to discuss the Kazakhstan President's message to the people of Kazakhstan.

27 October – Almaty hosted the XII Awards Ceremony for the «Altyn Zhurek» National Charity, which PetroKazakhstan has been supporting since 2011.

Мүгедек балаларға арналған «Шапағат» оңалту орталығында болған спартакиаданың қатысушылары ПҚКР берген сыйлықтарымен бірге / Участники спартакиады реабилитационного центра для детей-инвалидов «Шапағат» с подарками от ПҚКР / Participants of the Olympics at Shapagat Centre for Handicapped Children with prizes from PKKR

«Жетімдерге көрсеткен көмегі үшін» номинациясы бойынша «Алтын Жүрек» сыйлығының лауреаты Г.Қабылбекова (Алматы облысы, Үштөбе к.) /
Лауреат премии «Алтын жүрек» в номинации «За помощь детям-сиротам» Г.Қабылбекова (Алматинская область, Үштөбе) /
Winner of "Altyn Zhurek" in the "For helping orphans" category G.Kabybekova (Ushrobe, Almaty oblast)

Details of prize winners from the Programme to encourage Near Miss Reporting Promotion Program and Unsafe Conditions/Actions in the PetroKazakhstan and PetroKazakhstan Oil Products group of companies for 2018 Q2 and Q3

For PKKR, in Q2, the Commission took the decision to reward KAM field Collector System Technician K.Izmagambetov for reporting an accident that arose as a result of reinforced concrete slabs that had been incorrectly fixed to a vehicle travelling on Kentap roads, and Department Specialist A.Beisov for discovering four potentially hazardous situations at the Aryskum rotation camp. Furthermore, 29 PKKR employees were rewarded for conducting the biggest number of behavioural safety audits and reporting significant observations.

In 2018 Q3, two members of the Inventory Management and Project Support Department: Site Foreman S.Aukenov and Locomotive Operator Zh.Bekmaganbet were rewarded for reporting the theft of rail joint bars and terminal bolts on MRM depot access tracks. The situation could have led to the derailling of rolling stock and a major accident. 25 PKKR employees were rewarded for conducting behavioural safety audits and making a number of significant observations.

For PKOP, in Q2, the Commission took the decision to reward the following five employees for reporting potential high-risk accidents – Category 5 Technical Operator at the LK-6U unit, section 300/2 T.Issayev, Head of energy complex electrical section №5 M.Kalizharov, energy complex electrical section №5 Foreman A.Pustovoichenko, Category 5 Electrician at energy complex electrical section №7 N.Shpotin and Category 5 Technician at the LK-6U unit, section 300 O.Talgatbayev.

In Q3, a decision was taken to reward Storage Workshop Mechanic M.Bekzhanov for discovering a crack in the oil pipe to pumps H-8, H-9 and H-10 from tank farms TF-301 and TF-304, which were created as a result of poor welding during pipeline assembly, and which could have led to an oil leak and subsequent combustion and the destruction of refinery machinery.

In accordance with a PKI order, in October 2018, Asset Management Director B.Kasimov, Regional Representative M.Musakhodzhaev and Fire Safety Department Head Z.Teleubayev were rewarded with "Fire Prevention" medals for conducting fire prevention and promotion, training employees in fire safety and also in recognition of the 100 years of fire safety.

November

1 November – an important step in improving employee working and living conditions at PKKR was the construction of the Karabulak field 45-bed residential camp. The new camp, which will become a long-term second home for many, means workers can live in more comfortable conditions. PKKR Vice-President Bolat Kusherbayev and Deputy Production Director Bruce Anderson cut the ribbon in an opening ceremony.

6 November – representatives from the oil industry, financial structures and cultural figures were awarded "200 Years of Kyzylorda" anniversary medals at a special awards ceremony. Twenty representatives from PKKR were among the recipients.

27 November – a press tour of the new PKOP production units was arranged for national and regional media representatives to celebrate the conclusion of the Shymkent Refinery Modernization Project.

December

12-16 December – to celebrate the New Year, PKKR is distributing its traditional food baskets to company pensioners and handicapped people.

25-26 December – the Kumkol and KAM fields are holding on a New Year gala concert for company employees involving stars from Kyzylorda Oblast.

www.petrokazakhstan.kz